ο φασισμός χωρίς σβάστικα

Η μπροσούρα αυτή συζητήθηκε, πληρώθηκε και εκδόθηκε α-πό την αντιφασιστική συνέλευση autonome antifa που δρα στην Αθήνα.

“Συνέλευση”: Δηλαδή οριζόντια οργάνωση -άνεργοι και εργαζόμενοι, μαθητές και φοιτητές, γυναίκες και άντρες που μαζεύονται και αποφασίζουν όλοι μαζί.
“Αντιφασιστική”: Δηλαδή, όλοι μας καταλαβαίνουμε πολύ καλά πως ετούτη η κοινωνία είναι μια ταξική κοινωνία και ότι μέρα με τη μέρα γκρεμίζεται στα κεφάλια μας ακριβώς όπως τα είπαμε παραπάνω. Η μοναξιά, ο ρατσισμός και η ρουφιανιά που βασιλεύουν γύρω μας είναι τα μπάζα από αυτό το γκρέμισμα.
Autonome Antifa - Αντιφασιστική Συνέλευση: Δηλαδή, μπροστά σε αυτό το γκρέμισμα να μην είμαστε ούτε μόνοι, ούτε φοβισμένοι, ούτε αδύναμοι.

Για επικοινωνία: autonome.antifa@yahoo.com

1η έκδοση: Νοέμβρης 2010, 800 αντίτυπα.
2η έκδοση: Σεπτέμβρης 2011, 800 αντίτυπα.

autonome★antifa

Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΣΒΑΣΤΙΚΑ

φωτό:
σελ. 6-7, Γερμανία, Σπάρτακος/ 1919
σελ. 30, Η αμερικάνικη Ταξιαρχία Αβραάμ Λίνκολν, τμήμα των Διεθνών Ταξιαρχιών πριν αποχωρήσει για το αντιφασιστικό μέτωπο της Ισπανίας/ 1936
σελ. 58-59, ΗΠΑ - Μέλος του "Κόμματος των Μαύρων Πανθήρων για την Αυτοάμυνα" πουλά εφημερίδες της οργάνωσης / 1971

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

Όσοι συμμετέχουμε σε antifa πυρήνες και συνελεύσεις βρισκόμαστε σε μια περίεργη θέση. Ξεκινήσαμε την πολιτική μας ύπαρξη έπειτα από το πογκρόμ που διεξήχθη τον Σεπτέμβριο του 2004 εναντίον των Αλβανών μεταναστών εργατών με αφορμή ένα ποδοσφαιρικό ματς. Με τέτοια ιστορική αφετηρία για προίκα, ποτέ μας δεν είχαμε την πολυτέλεια να νομίσουμε πως ο φασισμός και ο αντιφασισμός είναι ζητήματα που περιστρέφονται γύρω από τους νεοναζί και τις σβάστικες. Μάλιστα, αν επιμείναμε σε αυτή τη θέση, χρειάστηκε να το κάνουμε σε πείσμα της τεράστιας πλειοψηφίας των απόψεων που κυκλοφορούσαν γύρω μας.

Κι όμως, παρά την ξεροκέφαλη επιμονή μας ότι ο ελληνικός φασισμός υπάρχει με την διόλου γραφική έννοια, παρά τη γνώμη μας ότι ο ρατσισμός γύρω μας δεν είναι δημιούργημα των μμε, παρά την αίσθησή μας ότι ο φασισμός για τον οποίο μιλάμε εμείς δεν πηγάζει από ιδεολογίες αλλά από κοινωνικές σχέσεις, σπάνια καταφέρνουμε να μην νιώθουμε έκπληκτοι με τους συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους επαληθεύονται οι εμμονές μας. Στα χρόνια που ακολούθησαν τη δημιουργία των πρώτων antifa ομάδων, ο φασισμός αναπτύχθηκε, επεκτάθηκε, ισχυροποιήθηκε στην Ελλάδα και παγκόσμια. Σήμερα καλπάζει σε ένα μεγάλο εύρος του παγκόσμιου κοινωνικού εργοστασίου. Είναι ακριβώς όπως τα λέγαμε από την αρχή, ένας φασισμός χωρίς σβάστικα, ένα διάχυτο κοινωνικό φαινόμενο. Ταυτόχρονα όμως, πρέπει να πούμε από τώρα ότι υπάρχουν και ορισμένα χαρακτηριστικά του φασισμού σήμερα που απ' όσο θυμόμαστε δεν τα είχαμε προβλέψει το 2004.

Στα όσα ακολουθούν θα αναφερθούμε σε ορισμένα από αυτά τα χαρακτηριστικά. Θα υποστηρίξουμε ότι ο όρος "φασισμός" είναι σήμερα ξανά επίκαιρος, ότι είναι ο κατάλληλος όρος για να περιγράψει κανείς την τροχιά στην οποία βρίσκονται (τουλάχιστον) οι σημερινές δυτικές καπιταλιστικές κοινωνίες, ότι ένας φασισμός του 21ου

αιώνα είναι ήδη εδώ. Προφανώς πρώτα θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι ακριβώς εννοούμε με τη λέξη "φασισμός", θα αναφερθούμε λοιπόν στα κυρίαρχα νοήματα αυτής της λέξης και θα προτείνουμε ορισμένα χρησιμότερα για τους σκοπούς του αντιφασισμού. Κατά βάση θα ισχυριστούμε ότι ο παλιός φασισμός μπορεί να βρει κοινά χαρακτηριστικά με τον σημερινό αν τους ορίσουμε και τους δύο σαν διαδικασίες υποτίμησης της εργατικής τάξης μέχρι το σημείο της εξόντωσης.

Έπειτα θα σταθούμε για λίγο σε ένα χαρακτηριστικό του παλιού φασισμού που μας φαίνεται εξαιρετικά επίκαιρο και σήμερα: μιλάμε για την στρατιωτικοποίηση της εργασίας, μια διαδικασία που υπάγει όλο και μεγαλύτερες περιοχές της εργασίας στην αρμοδιότητα των αστυνομικών και των στρατιωτικών μηχανισμών. Προφανώς εδώ βρίσκεται κάτι που δεν το είχαμε προβλέψει εξαρχής, οι τρόποι δηλαδή με τους οποίους ο φασισμός εκπορεύεται και εφαρμόζεται όλο και περισσότερο από το ίδιο το κράτος. Ταυτόχρονα όμως, εδώ βρίσκεται και η πρακτική επαλήθευση μιας θέσης που υποστηρίζαμε εδώ και καιρό - ότι δηλαδή η μοίρα ντόπιων και ξένων εργατών είναι μοίρα κοινή.

Για να ξεκαθαρίσουμε αυτή την κοινή μοίρα θα συνεχίσουμε αναφερόμενοι στην κρατική και κοινωνική απαγόρευση των μεταναστών εργατών, το παρελθόν το παρόν της και το μέλλον της. Κατά τη γνώμη μας η αντιμετώπιση των μεταναστών εργατών είναι ακριβώς μια διαδικασία στρατιωτικοποίησης της εργασίας που σαν τέτοια δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστο το σύνολο των δυτικών κοινωνιών. Μάλιστα θα προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε αυτή τη θέση αναφερόμενοι στον φασισμό όπως εκφράζεται τα τελευταία χρόνια στο κέντρο της Αθήνας. Τέλος, θα ισχυριστούμε ότι η στρατιωτικοποίηση της εργασίας δεν αφορά ούτε θα μπορούσε να αφορά αποκλειστικά τους μετανάστες εργάτες, αντιθέτως η κατάσταση των μεταναστών εργατών είναι ενδεικτική για την τωρινή και μελλοντική κατάσταση του συνόλου της εργατικής τάξης. Για να υποστηρίξουμε αυτή τη γνώμη θα αναφερθούμε σε ορισμένες όψεις των τεράστιων αλλαγών στις προνοιακές πολιτικές, από την υγεία μέχρι τη διαχείριση της ανεργίας, δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι η καταστροφή του κράτους πρόνοιας (δυστυχώς) δεν σημαίνει πως τα καπιταλιστικά κράτη θα παραιτηθούν από τον έλεγχο και τη διαχείριση της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, αλλά μάλλον τη στροφή προς μια νέα μορφή "πρόνοιας" που βασική της λειτουργία θα είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος στρατιωτικοποιημένης εργασίας. Έπειτα απ' όλα αυτά θα κλείσουμε με τον πιο αισιόδοξο επίλογο που μπορέσαμε να σκεφτούμε, αν και μην περιμένετε θαύματα.

Νοέμβρης 2010
Σεπτέμβρης 2011

Κεφάλαιο 1 Σχέδιο για ένα ορισμό του φασισμού.

Η έκπληξη για το πως τα πράγματα που ζούμε
είναι "ακόμα" και στον εικοστό αιώνα δυνατά,
δεν είναι φιλοσοφική.
Δεν είναι η απαρχή μιας γνώσης
-εκτός κι αν πρόκειται για τη γνώση
πως η αντίληψη της ιστορίας από την οποία κατάγεται δεν ευσταθεί.
Walter Benjamin, *Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας,* 1940

Θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε από τώρα ότι, όταν λέμε πως βλέπουμε τον φασισμό να καλπάζει γύρω μας, το εννοούμε με την ισχυρότερη δυνατή έννοια. Επιδιώκουμε δηλαδή να εγκαλέσουμε, τόσο σε επίπεδο ιδεών όσο και σε επίπεδο πρακτικών, το φασισμό που άνθησε στον μεσοπόλεμο και κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Δεν χρησιμοποιούμε τον όρο αψήφιστα. Έχουμε υπ' όψη τις παγίδες που περιμένουν όποιον ψάχνει για επαναλήψεις της ιστορίας. Γιατί πράγματι, ο οπαδός της επανάληψης της ιστορίας "ως έχει" είναι καταδικασμένος σε δύο επιλογές. Η πρώτη είναι το πάγωμα: Βλέπει το παρελθόν να συμβαίνει ξανά και ξανά μπρος στα μάτια του, ανίκανος να αντιληφθεί ότι η πραγματικότητα, γεμάτη από καινοτομίες καθώς είναι, δεν έχει καιρό για επαναλήψεις. Η δεύτερη είναι η διαρκής κατάπληξη: αρνείται πεισματικά να αντιληφθεί τις εμφανείς σχέσεις του παρόντος του με τα συμβάντα του παρελθόντος, ισχυριζόμενος πεισματικά ότι "δεν είναι ακριβώς το ίδιο". Πεισμένος πως *"το νέο είναι τόσο νέο που είναι αδύνατον να συγκριθεί με οτιδήποτε παλιότερο, πως είναι τόσο πλούσιο σε μέλλον και φτωχό σε παρελθόν"*, παραιτείται τελείως από τις τεράστιες δυνατότητες κατανόησης που παρέχει η ιστορική γνώση.

Φυσικά καμία όρεξη δεν έχουμε να πέσουμε σε τέτοια σφάλματα. Είναι ακριβώς γι' αυτό που ισχυριζόμαστε ότι υπάρχει ένας ορισμός της έννοιας "φασισμός" ο οποίος, από τη μια μπορεί να μας βοηθήσει να καταλάβουμε την εποχή μας μέσα από τη σχέση της με άλλες προηγούμενες και από την άλλη μπορεί να μας προφυλάξει από τις παγίδες της άποψης σύμφωνα με την οποία "η ιστορία επαναλαμβάνεται". Θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε από τώρα ότι αυτός ο ορισμός του φασισμού, δεν είναι (και δεν μπορεί να είναι) ένας εν-

νοιολογικός ορισμός όπως εκείνοι που περιέχονται στα λεξικά, αλλά είναι ένας ιστορικός ορισμός, δηλαδή μια αντίληψη για την ιστορία, για πραγματικά ιστορικά γεγονότα. Κι αυτό γιατί η συσκότιση της έννοιας του φασισμού που χαρακτηρίζει πολλές από τις σημερινές συζητήσεις γύρω από το ζήτημα, έχει επιβληθεί μέσα από μια συγκεκριμένη ανάγνωση της ιστορίας. Αν θέλουμε λοιπόν να αναιρέσουμε τη συσκότιση, θα πρέπει να ανατρέξουμε στην ιστορία με τη σειρά μας και είναι με αυτή την έννοια που μιλάμε για έναν ιστορικό ορισμό του φασισμού. Γι' αυτό τον σκοπό, θα είναι πιο εύκολο να δούμε πρώτα τον τρέχοντα, κοινότοπο ορισμό του φασισμού, έπειτα να δούμε τις πολιτικές - ταξικές σκοπιμότητες που εξυπηρετεί αυτός ο ορισμός και τέλος να προτείνουμε έναν άλλον ορισμό που να εξυπηρετεί τους σκοπούς μας.

1. Ορισμοί του συρμού

Για να δούμε αυτό που αποκαλούμε "κοινότοπο ορισμό του φασισμού", θα πρέπει να χωρίσουμε τις σχετικές απόψεις σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία βρίσκουμε απόψεις που θα τις λέγαμε "για λαϊκή κατανάλωση". Εδώ συμπεριλαμβάνεται ο φασισμός όπως εμφανίζεται στα εγχειρίδια της σχολικής ιστορίας, στις ιστορικές αναζητήσεις των δημοσιογράφων, στους λόγους των επισήμων κατά τις σχετικές επετείους και στις καθημερινές συζητήσεις της πλειοψηφίας των Ελλήνων. Στη δεύτερη κατηγορία βρίσκουμε απόψεις που διεκδικούν για τον εαυτό τους "επιστημονικό χαρακτήρα". Εδώ συμπεριλαμβάνεται ο φασισμός όπως εμφανίζεται στις εισαγωγές των σχετικών διδακτορικών διατριβών, στα πανεπιστημιακά μαθήματα, στα βιβλία μιας σημαντικής μερίδας των ακαδημαϊκών ιστορικών και πάει λέγοντας.

Αν προσπαθήσουμε λοιπόν να διακρίνουμε ορισμένες από τις βασικές παραδοχές που περιλαμβάνονται στον ορισμό του φασισμού "για λαϊκή χρήση", μπορούμε να καταγράψουμε τις εξής:

Επιλεγμένες "λαϊκής κατανάλωσης" αντιλήψεις για τον φασισμό.

i. Ο φασισμός ήταν ένα κακό πράγμα. Εδώ θα κατατάσσαμε όλες τις απλοϊκές αντιλήψεις σύμφωνα με τις οποίες η ιστορική μνήμη δεν είναι παρά μια σειρά εικόνων. Για αυτές τις αντιλήψεις, ο φασισμός δεν είναι παρά ένας τύπος με μουστακάκι και κάτι ασπρόμαυρες εικόνες επίκαιρων στα σχετικά ντοκιμαντέρ που ούτως ή άλλως βαριόμαστε να δούμε.

ii. Ο φασισμός ήταν παραλογισμός και κατά βάση ιδεολογικός παραλογισμός. Δεν υπήρχαν λογικά -ή καλύτερα υλικά- αίτια και λογαριασμοί πίσω από τις κρατικές πολιτικές των φασιστικών κρατών και πίσω από τον παροξυσμό των κοινωνιών τους. Εκείνο που υπήρχε ήταν "η ιδεολογία του εξοντωτικού αντισημιτισμού", ο φυλετισμός, το αίμα κλπ.

iii. Ο φασισμός ήταν τοπικό φαινόμενο. Αφορούσε τη Γερμανία και την Ιταλία και μόνο αυτές· άντε και κάποιους από τους ελάσσονες συμμάχους τους, όπως η Βουλγαρία κλπ.

iv. Όπως και να 'χει, καμία υποψία περί φασισμού δεν βαραίνει το στρατόπεδο των συμμάχων και νικητών του ΒΠΠ. Οι "δυτικές δημοκρατίες", κινδύνευσαν από το φασισμό, αλλά τελικά τον νίκησαν πανηγυρικά (προφανώς αυτή η άποψη ισχύει και για τα μέλη και τους οπαδούς του ΚΚΕ, αν όπου "δυτικές δημοκρατίες" βάλουμε "Σοβιετική Ένωση").

v. Ο φασισμός ήταν η βασική αιτία του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου. Κάποια κράτη τρελάθηκαν και ιδού το αποτέλεσμα.

vi. Ο φασισμός είναι σήμερα ένα περιθωριακό φαινόμενο. Δεν αφορά παρά ορισμένους σαλεμένους νεοναζί, ελάχιστους σε αριθμό, ευτράπελους σε ιδέες και γι' αυτό σε κάθε περίπτωση ακίνδυνους, εκτός από τις περιπτώσεις δρομίσιας βίας που εμπίπτουν στο ποινικό δίκαιο.

vii. Πέρα από αυτούς τους γραφικούς πάντως, ο φασισμός είναι σήμερα απλά αδιανόητος.

Η δεύτερη κατηγορία των αντιλήψεων για το φασισμό, είναι μάλλον δυσκολότερη στην καταγραφή. Αυτό γιατί οι ακαδημαϊκοί ιστορικοί συνήθως εμπλέκονται πολύ συνειδητά στην κατασκευή της κοινής γνώμης και σε πολιτικές διαμάχες εντός και εκτός πανεπιστημίου, ενώ ταυτόχρονα προσπαθούν διαρκώς να "ανανεώσουν", "να καινοτομήσουν" κλπ κλπ. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι ακαδημαϊκές ιστορίες ποικίλλουν πολύ περισσότερο από τις κοινότοπες απόψεις. Επίσης μπορεί να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους, πολλές φορές ακόμη και αν οι εξω-πανεπιστημιακοί πολιτικοί και ταξικοί στόχοι τους δεν έχουν παρά μηδαμινές διαφορές. Δίχως λοιπόν φιλοδοξίες εξαντλητικής παράθεσης, μπορούμε να στρέψουμε την προσοχή μας στις εξής ακαδημαϊκές αντιλήψεις για τον φασισμό:

Επιλεγμένες ακαδημαϊκές αντιλήψεις για τον φασισμό

i. Ο φασισμός, εκεί όπου συνέβη, είχε τη στήριξη της εργατικής τάξης. Επίσης, ο φασισμός είχε φιλεργατική πολιτική γι' αυτό και επικράτησε. Αυτές οι αντιλήψεις προέρχονται από μια μερίδα των Γερμανών ιστορικών που στη δεκαετία του '80 προσπάθησε να "αναθεωρήσει" τις αντιλήψεις για το γερμανικό ναζισμό.

ii. Ο φασισμός αναπτύχθηκε και κυριάρχησε πρόσκαιρα ως το αντίπαλο δέος της "κοινοβουλευτικής δημοκρατίας" και σε ανελέητο πόλεμο απέναντί της. Ο πόλεμος έληξε με την ήττα του γερμανικού ναζισμού, αλλά κατά τα άλλα η μάχη της δημοκρατίας με τον ολοκληρωτισμό είναι διαρκής. Αυτή είναι μια άποψη γενικής χρήσης. Ένας από τους πιο διάσημους εκφραστές της είναι ο αρκετά γνωστός στην Ελλάδα Mark Mazower.

iii. Ειδικά για την Ελλάδα και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, ο φασισμός (και εδώ μιλούν αποκλειστικά και αυστηρά για τη "δωσιλογική συνεργασία με τους κατακτητές" χωρίς να την αποκαλούν φασισμό) αιτία είχε την οπορτουνιστική επιθυμία να συνεργαστεί κανείς "με τους κατακτητές", κατά βάση για βραχυπρόθεσμούς υλικούς λόγους. Κατά τα άλλα η "αντίσταση στους κατακτητές" υπήρξε "παλλαϊκή", "ηρωική", "πατριωτική" κλπ κλπ. Αυτή είναι η άποψη των αριστερών ιστορικών και στελεχών του ΚΚΕ που μεταπολεμικά κατασκεύασαν την κυρίαρχη αντίληψη για την ιστορία της Ελλάδας στα χρόνια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Για τους δεξιούς ιστορικούς, που στην Ελλάδα εμφανίστηκαν οργανωμένα μόλις από το 2000 και μετά, η αληθινή αιτία του δωσιλογισμού πρέπει να αναζητηθεί στην "κόκκινη βία" της περιόδου της κατοχής. Οι δυο τους πάντως, με ελάχιστες τιμητικές εξαιρέσεις, μέσες άκρες συμφωνούν πως δεν υπήρξε ελληνικός φασισμός.

iv. Ο φασισμός είναι μία έννοια με την οποία πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί από επιστημονική σκοπιά. Όπως δείχνει η σύγκριση με τις κοινώς αποδεκτές ως "καθαρές" μορφές του φασισμού (την Ιταλία και τη Γερμανία), ελάχιστα είναι τα καθεστώτα που μπορούν να χαρακτηριστούν φασιστικά. Στο όριό της αυτή η άποψη φτάνει να υποστηρίζει ότι ο φασισμός είναι μια λέξη που δεν πρέπει να χρησιμοποιείται με τη γενική έννοια. Εκείνο που υπήρξε ήταν στην πραγματικότητα διαφόρων ειδών "αυταρχικά" καθεστώτα και οργανώσεις με τεράστιες διαφορές μεταξύ τους που ενεπλάκησαν στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, συνήθως τασσόμενα με την ίδια πλευρά των εμπόλεμων (τον "άξονα").

ν. Αλλά η πιο στρατηγική από τις αντιλήψεις που διατρέχουν τη συντριπτική πλειοψηφία των ακαδημαϊκών ιστορικών βιβλίων είναι *η παραδοχή ότι ο φασισμός, εκεί όπου συνέβη, αποτέλεσε μια κάθετη ιστορική τομή*. Ο φασισμός ξεπετάχτηκε σχεδόν από το πουθενά και αναπτύχθηκε πολεμώντας ανελέητα τα προϋπάρχοντα καθεστώτα. Η νίκη του φασισμού στις χώρες όπου επικράτησε διέγραψε τα προηγούμενα καθεστώτα σαν να μην υπήρχαν. Εξίσου κάθετη ιστορική τομή αποτέλεσε και η τελική ήττα του φασισμού που επήλθε με τη γερμανική συνθηκολόγηση το 1945. Τα καθεστώτα που εγκαταστάθηκαν μετά από αυτή την ήττα δεν είχαν καμία σχέση με τα φασιστικά καθεστώτα. Αυτή η αντίληψη είναι τόσο εδραιωμένη που θα έλεγε κανείς πως, μετά το 1945, ο κόσμος ήταν ένας κόσμος που αποτελούνταν από διαφορετικούς ανθρώπους.

Όπως καταλαβαίνει κανείς, οι δύο κατηγορίες των αντιλήψεων περί φασισμού που διακρίναμε παραπάνω, δεν είναι καθόλου άσχετες μεταξύ τους. Για παράδειγμα, η άποψη που θεωρεί πως ο φασισμός ήταν μια κάθετη ιστορική τομή, παρότι παραπάνω κατατάχθηκε στις "ακαδημαϊκές" αντιλήψεις, είναι σαφές πως βρίσκεται εξίσου και ακόμη περισσότερο στη βάση των "λαϊκών αντιλήψεων". Αντίστοιχα, η άποψη σύμφωνα με την οποία ο φασισμός είναι μια έννοια που αφορούσε αποκλειστικά το στρατόπεδο του "άξονα", αν και παραπάνω κατατάχθηκε στις αντιλήψεις για "λαϊκή κατανάλωση", συνιστά και τη βασική αντίληψη της συντριπτικής πλειοψηφίας των ακαδημαϊκών βιβλίων.

Αυτή η επικοινωνία μεταξύ "ακαδημαϊκών" αντιλήψεων και αντιλήψεων για "λαϊκή κατανάλωση" είναι βέβαια αναμενόμενη. Ακόμη περισσότερο θα λέγαμε ότι πρόκειται για τη βασική πολιτική λειτουργία της ιστορίας. Γιατί, αντίθετα με τα όσα υποστηρίζουν διάφοροι "καθαροί ιστορικοί", η ιστορία, ούτε είναι, ούτε ήταν ποτέ, μια αναζήτηση για "την αλήθεια". Εδώ που τα λέμε, η ιστορία δεν είναι καν ένα σύνολο αφηγήσεων που αφορούν πράγματα που συνέβησαν στο παρελθόν. *Η ιστορία είναι ένα σύνολο αφηγήσεων που μάχονται για την κυριαρχία στο παρελθόν ώστε να κυριαρχήσουν στο παρόν και στο μέλλον*. Οι ιστορικές αφηγήσεις είναι όλες τους ταξικές αφηγήσεις. Εκπορεύονται από ταξικά συμφέροντα και θέλουν να χρησιμοποιηθούν στον ταξικό πόλεμο σήμερα. Αυτό ισχύει δυο φορές στην περίπτωση της ιστορίας του φασισμού.

2. Ορισμοί διόλου αθώοι

Ούτε ακόμη και οι νεκροί δεν θα 'ναι ασφαλείς από τον εχθρό, εάν αυτός νικήσει. Και ο εχθρός αυτός δεν έχει σταματήσει να νικά.

Walter Benjamin, *Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας,* 1940

Η βασική λειτουργία της κυρίαρχης αντίληψης για το φασισμό είναι η προσπάθεια απόκρυψης ενός γεγονότος που, αν το αποκαλούσαμε τερατώδες, θα το υποτιμούσαμε. Λέμε για το γεγονός ότι από την αρχή του πρώτου παγκόσμιου πολέμου μέχρι το τέλος του δεύτερου, σε μια κλίμακα όλο και μεγαλύτερη, τα "δυτικά" και γενικότερα τα ανεπτυγμένα καπιταλιστικά κράτη αντιμετώπισαν τους υπηκόους τους -και ειδικά την εργατική τάξη- όπως ακριβώς στα προηγούμενα χρόνια αντιμετώπιζαν τους πληθυσμούς της Αφρικής και της Ασίας. Ενώ τα "πολιτισμένα κράτη" βρίσκονταν σε πόλεμο μεταξύ τους, οι υπήκοοί τους εξοντώθηκαν κατά δεκάδες εκατομμύρια, την ίδια στιγμή που οι δυτικές κοινωνίες είχαν επί δεκαετίες υπαχθεί σε διαφόρων μορφών καθεστώτα έκτακτης ανάγκης. Ακόμη χειρότερα, αυτή η διαδικασία εξόντωσης δεν αφορούσε αποκλειστικά όσους συμμετείχαν στους αντιμαχόμενους στρατούς. Αντιθέτως, οι νεκροί, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, προέρχονταν από τις τάξεις των αμάχων και στην ακόμη συντριπτικότερη πλειοψηφία από την εργατική τάξη.

Αυτό το τρομερό γεγονός πράγματι συνέβη; Γιατί συνέβη; Πώς συνέβη; Ποιοι το έκαναν; Και κυρίως: μπορεί να ξανασυμβεί; Αυτά τα ερωτήματα, εξόχως πολιτικά καθώς ήταν, άρχισαν να απασχολούν το σύνολο των δυτικών κοινωνιών με τον ένα ή τον άλλο τρόπο προτού καν τελειώσει ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Και ολόκληρη η συζήτηση περί φασισμού που περιγράψαμε παραπάνω είναι οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα όπως δόθηκαν και συνεχίζουν να δίνονται από το τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι σήμερα. Κάθε αντίληψη για το φασισμό είναι αντίληψη που αναφέρεται και εξηγεί τις μεγάλες σφαγές του εικοστού αιώνα. Και καθώς, είτε το θέλουμε είτε όχι, αυτές οι σφαγές ήταν ταξικά προσδιορισμένες, δεν υπάρχει, ούτε μπορεί να υπάρξει, αντίληψη για το φασισμό που να μην είναι ταξικά προσδιορισμένη. Οι αντιλήψεις περί φασισμού είναι ο τρόπος με τον οποίο οι δυτικές καπιταλιστικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν εδώ και δεκαετίες το γεγονός ότι όλα αυτά συνέβησαν, κι όμως αυτές συνέχισαν, με κάποιο τρόπο, να υπάρχουν.

Οι ιδέες για τον φασισμό που παραθέσαμε προηγουμένως δεν καλύπτουν όλες τις απόψεις που έχουν ποτέ ειπωθεί σχετικά. Είναι όμως ενδεικτικές για να εντοπίσει κανείς την ταξική χρησιμότητα τέτοιων απόψεων. Για παράδειγμα:

- Η αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο φασισμός ήταν αποκλειστικό προνόμιο "της Ιταλίας του Μουσολίνι" και "της Γερμανίας του Χίτλερ" λειτουργεί αρμονικά με την ακαδημαϊκή αντίληψη περί "μάχης μεταξύ φασισμού και κοινοβουλευτικής δημοκρατίας" και βέβαια με την ίδιας συνομοταξίας αντίληψη σύμφωνα με την οποία "οι σύμμαχοι" βρέθηκαν σε άμυνα μπρος στην "φασιστική επιθετικότητα". Στόχος είναι να αποενοχοποιηθούν τα κράτη - νικητές του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, να διαγραφεί οποιαδήποτε ενεργός συμμετοχή τους στα ιστορικά γεγονότα των μέσων του εικοστού αιώνα. Παρομοίως αποενοχοποιούνται και τα ηττημένα κράτη, αφού η ήττα τους ήταν ένα είδος ολικής κάθαρσης που τα παρέδωσε στην ιστορία αποφασιστικοποιημένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όλα τα σημερινά καπιταλιστικά κράτη μπορούν να διεκδικούν για τον εαυτό τους το καθεστώς του κληρονόμου των "δημοκρατιών που νίκησαν τον Χίτλερ", δηλαδή την ιστορική τους συνέχεια, την ίδια στιγμή που αποποιούνται κάθε σχέση με τον φασισμό. Σε ένα άλλο επίπεδο οι ίδιες αντιλήψεις λειτουργούν αποδεικνύοντας ότι τα τρομερά γεγονότα των μέσων του εικοστού αιώνα είναι αδύνατον να επαναληφθούν, τουλάχιστον για όσο οι δυτικές δημοκρατίες μας προστατεύουν από νέους Χίτλερ και Μουσολίνι.
- Η αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο φασισμός στηρίχθηκε από την εργατική τάξη λειτουργεί ενοχοποιώντας την εργατική τάξη για τα γεγονότα. Αποδεικνύει ότι κάθε πολιτική έκφραση της εργατικής τάξης είναι επικίνδυνη, αφού η συγκεκριμένη τάξη είναι το κατεξοχήν εύφορο κοινωνικό έδαφος για κάθε είδους λαϊκισμό και παραλογισμό. Τέλος, λειτουργεί απαλλάσσοντας την αστική τάξη από τις ευθύνες της για τον φασισμό. Για παράδειγμα, η άποψη περί "φιλεργατικής πολιτικής" του Χίτλερ και στήριξής του από την εργατική τάξη, δεν αφήνει στην αστική τάξη παρά την εξής ευθύνη: είχε σφίξει πολύ τα λουριά της εργατικής τάξης, δεν έκανε τις αναγκαίες παραχωρήσεις κλπ. Οπότε μόλις εμφανίστηκε ένας δημαγωγός πρόθυμος να διορθώσει αυτό το σφάλμα, η εργατική τάξη (ο όχλος) τον υποστήριξε τυφλά και ιδού τα φρικτά αποτελέσματα.
- Η αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο φασισμός ήταν αποκλειστικά κάποιου είδους ιδεολογικός (ρατσιστικός - φυλετικός) παροξυσμός, στερεί τα γεγονότα των μέσων του εικοστού αιώνα από τις υλικές τους αιτίες. Κι αυτό είναι ταξικά χρήσιμο γιατί οι όποιες υλικές αιτίες δεν θα μπορούσαν παρά να ξεκινούν

από την αντίθεση κεφαλαίου και εργασίας και να τελειώνουν στους γεωπολιτικούς διακρατικούς ανταγωνισμούς. Καθώς όμως αυτού του είδους οι αντιθέσεις χαρακτήριζαν τόσο τα "φασιστικά" όσο και τα "μη φασιστικά" κράτη (γιατί όλα τους ήταν καπιταλιστικά κράτη), όσο μπαίνουν στο μικροσκόπιο, τόσο θα τείνουν να εξομοιώσουν τα κίνητρα και τις μεθόδους των λεγόμενων "φασιστικών κρατών" με τα κίνητρα και τις μεθόδους των λεγόμενων "δυτικών δημοκρατιών". Αποφεύγοντας τους σχετικούς κινδύνους, οι αντιλήψεις περί ιδεολογικής φύσης του φασισμού επιμένουν πως ο φασισμός δεν ήταν πολιτική των εθνικών αστικών τάξεων που ξεκινούσε από υλικά συμφέροντα, αλλά ένα σώμα ανορθολογικών (ή "ρομαντικών") ιδεολογιών που παραπλανώντας και βιαιοπραγώντας πήραν το πάνω χέρι με καταστροφικά αποτελέσματα.

- Η αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο φασισμός αποτέλεσε κάθετη ιστορική τομή σε σχέση με όσα προηγήθηκαν και όσα ακολούθησαν, έχει λειτουργίες παρόμοιες με εκείνες που αναφέρονται στα προηγούμενα σημεία. Εντωμεταξύ βέβαια (και μάλλον δευτερευόντως), είναι μέρος της διαδικασίας αθώωσης του πλήθους των υποστηρικτών, των αυτουργών και των κάθε λογής ωφελημένων του φασισμού που μετά τον πόλεμο συνέχισαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην ανθρώπινη πρόοδο από διάφορες σημαντικές θέσεις. Πάνω απ' όλα όμως, η συγκεκριμένη αντίληψη υπηρετεί μια πολύ βαθύτερη λειτουργία. Συνεισφέρει αποφασιστικά στην αντίληψη της ανθρώπινης ιστορίας ως διαρκούς υλικής και διανοητικής προόδου, δηλαδή σε ένα από τα κατεξοχήν ιδεολογικά θεμέλια των δυτικών δημοκρατιών. Ο φασισμός, ως ιστορικό γεγονός, δεν μπορεί πλέον να διαψεύσει αυτή την αντίληψη, αφού στην ουσία δεν ήταν παρά μια "κατά λάθος" διακοπή ετούτης της κατά τα άλλα αδιάκοπης κούρσας της προόδου.

Σε τελική ανάλυση (και αυτή είναι η βασική ταξική χρήση των κυρίαρχων απόψεων για την ιστορία του φασισμού), η λειτουργία των κυρίαρχων αντιλήψεων για το φασισμό είναι *η εδραίωση της εμπιστοσύνης μας προς το σημερινό σύστημα κοινωνικής οργάνωσης*. Το τρέχον σύστημα κοινωνικής οργάνωσης (του οποίου οι ακαδημαϊκοί ιστορικοί και ο κυρίαρχος λόγος αποτελούν απολογητές) είναι ο νόμιμος κληρονόμος των κρατών που ηττήθηκαν από το φασισμό και των κρατών που νίκησαν το φασισμό. Σήμερα, αυτό το σύστημα κοινωνικής οργάνωσης έχει μάθει από τα λάθη του παρελθόντος, έχει αναμορφωθεί μετά την προσωρινή ήττα του από το φασισμό και την ακόλουθη θριαμβευτική του νίκη. Το τρέχον σύστημα κοινωνικής οργάνωσης ουδεμία σχέση είχε ποτέ με το φασισμό, αντιθέτως είναι

ο θανάσιμος αντίπαλός του, που επιπλέον έχει διδαχθεί από τα λάθη του και έχει εξελιχθεί θεαματικά από το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και μετά. Σήμερα είναι ανεκτικό, διαλλακτικό, σχεδόν σοφό. Και φυσικά αυτό το σύστημα κοινωνικής οργάνωσης είναι το -για άλλους εύθραυστο, για άλλους αδιαπέραστο- τείχος μεταξύ των κοινωνιών μας και του παραλογισμού. Το τρέχον σύστημα κοινωνικής οργάνωσης εγγυάται πως τα τρομερά γεγονότα των μέσων του εικοστού αιώνα είναι αδύνατον να ξανασυμβούν.

Ακολουθώντας τις τρέχουσες αντιλήψεις περί φασισμού οι δυτικές κοινωνίες εμπεδώνουν την ιστορία τους σαν μια ιστορία προόδου. Και καλπάζουν προς τη στιγμή που για άλλη μια φορά θα εκπλαγούν για το πως *"τα πράγματα που ζούμε είναι ακόμη και στον εικοστό πρώτο αιώνα δυνατά"*. Φυσικά τότε θα είναι πια αργά.

3. Σχέδιο για μια αντιφασιστική ιστορία του φασισμού

Ο [ιστορικός υλιστής] σταματά να αφηγείται
τη διαδοχή των γεγονότων
σαν να απαριθμούσε τους κόμπους του ροζάριου.
Αντιθέτως, είναι ικανός να αντιληφθεί τον αστερισμό
που η εποχή του σχηματίζει με μια συγκεκριμένη προγενέστερη...
Walter Benjamin, *Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας,* 1940

Θα θέλαμε να προτείνουμε έναν ορισμό του φασισμού που να είναι ταξικά χρήσιμος σήμερα, που να μπορεί να εξηγήσει την εποχή μας εντοπίζοντας τις σχέσεις της με άλλες προγενέστερες. Υποστηρίζουμε λοιπόν ότι ο φασισμός δεν ήταν ένα σύνολο ιδεών, αλλά μια ιστορική διαδικασία. Ο φασισμός, η εμφάνισή του και η άνθησή του, ήταν μια διαδικασία υποτίμησης της εργατικής τάξης μέχρι του σημείου της μαζικής εξόντωσης που έλαβε χώρα στα μέσα του εικοστού αιώνα.

Προφανώς ο ορισμός που προτείνουμε δεν μπορεί να τεκμηριωθεί σε αυτή την εισαγωγή. Όπως αξίζει σε κάθε ιστορική θέση, η επαλήθευση και η υποστήριξη του ορισμού που προτείνουμε εδώ είναι ζήτημα ετών και διαρκούς μάχης με τον κυρίαρχο λόγο. Για παράδειγμα, ακόμη και αν αρκούνταν κανείς στην περίπτωση της ελληνικής ιστορίας, και πάλι θα έπρεπε να περάσει από τις συμπληγάδες της κυρίαρχης αντίληψης όπως αυτή χτίζεται από το 1950 και μετά, να παλέψει με "προφανείς" αντιλήψεις που συσσωρεύονται εδώ και 60

χρόνια, να εντοπίσει και να παλέψει με τα υλικά και ιδεολογικά συμφέροντα που κρύβονται πίσω από αυτές τις αντιλήψεις.

Μπορούμε από την άλλη να απαριθμήσουμε ορισμένες βασικές επιμέρους θέσεις που προέρχονται από τον ορισμό του φασισμού που προτείνουμε και να τις υποστηρίξουμε με παραδείγματα. Ο αναγνώστης θα πρέπει να έχει υπ' όψη ότι πρόκειται περισσότερο για κατευθύνσεις και λιγότερο για τεκμηριωμένες θέσεις. Επίσης, ότι οι περισσότερες από αυτές τις θέσεις και ειδικά εκείνες που δεν αφορούν την Ελλάδα δεν είναι δικές μας· προέρχονται από την κρυφή πλευρά της συζήτησης περί φασισμού όπως διεξάγεται παγκοσμίως, ειδικά από το 1980 και μετά. Λέμε λοιπόν ότι:

i. *Ο φασισμός, σαν δολοφονική επίθεση εναντίον της εργατικής τάξης, βρίσκεται στη βάση της πολιτικής και των μεθόδων όλων των καπιταλιστικών κρατών του μεσοπολέμου και όλων των κρατών που συμμετείχαν στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο φασισμός ήταν μια διαδεδομένη κρατική πρακτική.*

Θα πρέπει να σταματήσουμε να βλέπουμε το φασισμό σαν ειδικές μορφές και σύμβολα -ο Αδόλφος, το μουστάκι, τα SS, η σβάστικα. Επίσης θα πρέπει να μάθουμε να κοιτάμε πέρα από τα συγκεκριμένα εμβληματικά γεγονότα που συμβολίζουν τη ναζιστική θηριωδία -το ολοκαύτωμα, ο φυλετισμός, η πολιτική των αντιποίνων, η κατοχή. Σύμφωνα με τη γνώμη που υποστηρίζουμε, ο γερμανικός ναζισμός δεν ήταν παρά μία από τις πολιτικές μορφές που εξέφρασαν μία κατά τα άλλα παγκόσμια διαδικασία. Όσο για τη φύση αυτής της διαδικασίας, θα βοηθούσε να στρέψουμε την προσοχή μας σε γεγονότα και περιστάσεις όπου ο φασισμός εμφανίστηκε μεν χωρίς σβάστικα, δίχως όμως να χάνει τη σημασία του σαν υποτίμηση της εργατικής τάξης μέχρι του σημείου της μαζικής εξόντωσης.

Εδώ θα μπορούσε κανείς να αναφέρει το παράδειγμα της φασιστικής ευγονικής. Η ευγονική ήταν ένα σύνολο επιστημονικών αντιλήψεων και πρακτικών σύμφωνα με τις οποίες η επιλεκτική αναπαραγωγή του ανθρώπινου είδους ήταν ο δρόμος προς την ευημερία του έθνους και της ανθρωπότητας. Αυτές οι αντιλήψεις οδήγησαν σε αναγκαστικές στειρώσεις των “αδύναμων τμημάτων” του πληθυσμού. Ειδικά στην περίπτωση της ναζιστικής Γερμανίας, οι ίδιες αντιλήψεις οδήγησαν στη φυσική εξόντωση χιλιάδων διανοητικά ασθενών, που έως τη δολοφονία τους γέμιζαν τα άσυλα της γερμανικής επικράτειας. Αλλά η

ευγονική δεν ήταν αποκλειστικό γνώρισμα του γερμανικού ναζισμού. Χαρακτήρισε την πολιτική πολλών κρατών του μεσοπολέμου και ειδικά των ΗΠΑ. Επίσης δεν αφορούσε μόνο τους διανοητικά ασθενείς, αλλά όλους εκείνους και εκείνες που κατατάσσονταν σε μια "εξωκοινωνική" θέση λόγω του "τρόπου ζωής" τους, γεγονός που θα μπορούσε να μας βοηθήσει να καταλάβουμε τι εννοούμε όταν λέμε ότι ο φασισμός βρισκόταν στη βάση της πολιτικής όλων των καπιταλιστικών κρατών του μεσοπολέμου.

Αν ψάξουμε κι ένα παράδειγμα από τα δικά μας, ένα από τα πιο ενδεικτικά μας φαίνεται το παράδειγμα του λιμού της Αθήνας. Είναι γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια του Χειμώνα του 1941, δεκάδες χιλιάδες (ίσως και εκατό χιλιάδες) άνθρωποι πέθαναν από την πείνα στους δρόμους της πόλης μας. Το γεγονός είναι σημαντικό ως μέγεθος, ακόμη και για τα μεγέθη του Β' παγκόσμιου Πολέμου και δύσκολο να συλληφθεί στην ολότητά του. Τι συμβαίνει αλήθεια σε μια κοινωνία όπου επί μήνες οι άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα; Πόσο ακριβώς κοστίζει η τροφή και πόσο η ζωή σε τέτοιες περιστάσεις; Πώς αναδιατάσσονται οι κοινωνικές σχέσεις σε τέτοιες συνθήκες; Και βέβαια, με ποιους μηχανισμούς επιλέγονται εκείνοι που ζουν κι εκείνοι που πεθαίνουν;

Σήμερα, εκείνος ο λιμός γίνεται αντιληπτός από τους κατοίκους της ίδιας πόλης σαν παλιό τραγικό γεγονός και εν πάση περιπτώσει σαν αποκλειστική ευθύνη του γερμανικού ναζισμού που κατά κάποιο τρόπο... έφαγε όλο το φαΐ! Ίσως να εκπλαγεί κανείς μαθαίνοντας ότι στο λιμό συνεισέφερε αποφασιστικά και ο θαλάσσιος αποκλεισμός της χώρας από το βρετανικό ναυτικό. Και ότι επιπλέον το βρετανικό κράτος πραγματοποιούσε εκείνον τον αποκλεισμό καθόλη τη διάρκεια του χειμώνα του '41 με συνειδητό σκοπό, ανάμεσα σε άλλους, να πεθάνουν "κάποια εκατομμύρια Έλληνες" ώστε οι υπόλοιποι να εξεγερθούν. Εξίσου συνταρακτική μπορεί να είναι η συνειδητοποίηση ότι τα θύματα του λιμού δεν επιλέγονταν τυχαία: όλοι όσοι πέθαναν από την πείνα ήταν εργάτες: "φτωχοί των πόλεων", κάτοικοι των προσφυγικών γκέτο και φυσικά αρκετοί "τιμημένοι πολεμιστές του αλβανικού μετώπου" που για οποιονδήποτε λόγο ξέμειναν στην Αθήνα μετά τη γερμανική εισβολή. Ανεξερεύνητη (φυσικά) παραμένει η συνεισφορά και ευθύνη διαφόρων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας που κοίταξαν να ωφεληθούν όπως και όσο μπορούσαν από τις έκτακτες συνθήκες ζωής και θανάτου.

Ο φασισμός δεν ήταν φυλετικές ιδεολογίες προερχόμενες από τη Γερμανία, αλλά γεγονότα όπως ο λιμός της Αθήνας και πρακτικές όπως η ευγονική επιλογή

των “κατάλληλων”. Από τη μια, εκδηλώθηκε προπολεμικά ως ένα σώμα κρατικών πολιτικών που περιστρεφόταν γύρω από την “πρόνοια”, αν και όχι με τον τρόπο που έχουμε συνηθίσει να ακούμε τον όρο. Από την άλλη, εκδηλώθηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου ως μαζικό θανατικό, ταξικά προσανατολισμένο ενάντια στην εργατική τάξη, κινούμενο με πολλαπλές μεθόδους, πολλές από τις οποίες δεν εκπορεύονταν από τη σβάστικα.

ii. *Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος δεν ήταν αποτέλεσμα “φασιστικής τρέλας”, αλλά αποτέλεσμα διακρατικών ανταγωνισμών με υλικά αίτια.*

Το 1939, ο ανταγωνισμός μεταξύ Γερμανίας και Αγγλίας δεν ήταν φυσικά καινούριο φρούτο. Το 1916 για παράδειγμα, ο Λένιν συγκροτούσε το βιβλίο “ο Ιμπεριαλισμός” γύρω από τον διακρατικό ανταγωνισμό και τα υλικά του αίτια. Σε εκείνο το βιβλίο, η παγκόσμια κατάσταση το 1916 περιγράφεται ως εξής:

> Βλέπουμε τρεις περιοχές με αναπτυγμένο καπιταλισμό (ισχυρή ανάπτυξη και των συγκοινωνιών, και του εμπορίου και της βιομηχανίας): τη μεσευρωπαϊκή, τη βρετανική και την αμερικανική. Ανάμεσα σε αυτές βλέπουμε τρία κυρίαρχα στον κόσμο κράτη: Γερμανία, Αγγλία, Ηνωμένες Πολιτείες. Ο ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός τους και η πάλη ανάμεσά τους έχει οξυνθεί γιατί η Γερμανία έχει μια ασήμαντη περιοχή και λίγες αποικίες. Η δημιουργία της “Μεσευρώπης” είναι ακόμη έργο του μέλλοντος και γεννιέται με απεγνωσμένο αγώνα...
> [Λένιν, *Ο Ιμπεριαλισμός,* εκδ. Σύγχρονη Εποχή]

Ήδη από το 1916 λοιπόν, εποχή που ο “φασισμός” των ιστορικών βιβλίων δεν είχε ακόμη κάνει την εμφάνισή του, κάποιος αρκετά διορατικός μπορούσε να δει το μέλλον σαν το πεδίο “απεγνωσμένου” αγώνα μεταξύ κρατών. Ήδη μπορούσε να υπονοήσει ποιος θα είναι ο “επιτιθέμενος” (η στριμωγμένη εδαφικά και δυνατή καπιταλιστικά Γερμανία που είχε συμφέρον να ανατρέψει το status quo) και ποιος ο “αμυνόμενος” (η εκτεταμένη εδαφικά Μεγάλη Βρετανία που είχε συμφέρον να διατηρήσει το status quo). Οπότε να προβλέψει το έπαθλο και ταυτόχρονα το ματωμένο “έργο του μέλλοντος”: τη δημιουργία της “Μεσευρώπης”, δηλαδή της ηπειρωτικής Ευρώπης προσανατολισμένης προς τα συμφέροντα του γερμανικού κεφαλαίου. Πρόκειται ακριβώς για το έργο που

προσπάθησε και απέτυχε να φέρει εις πέρας το κατά τα άλλα "ανορθολογικό" γερμανικό καθεστώς κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Για να ξαναέρθουμε στα δικά μας, η θέση του ελληνικού κράτους στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο είναι ένα από τα πιο συσκοτισμένα γεγονότα της ελληνικής ιστορίας. Εδώ ο μύθος των εθνικών μας εορτών κυριαρχεί δίχως αντίπαλο: η Ελλάδα (όπως και η Αγγλία) βρέθηκε αμυνόμενη μπρος στη "φασιστική επιθετικότητα". Πρέπει κανείς να ψάξει στα πολύ ψιλά των ιστορικών αφηγήσεων για να ανακαλύψει ότι το Ελληνικό κράτος, ήδη από τις αρχές του 1940, βοηθούσε υλικά τη Μεγάλη Βρετανία στον πόλεμό της εναντίον της Γερμανίας. Κατά τα άλλα, η ανάδειξη του "έπους του '40" ως μάχης μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας με έπαθλο τη "Βόρειο Ήπειρο", είναι πράξη που φλερτάρει με τα όρια του ποινικού αδικήματος. Και βέβαια, η θεώρηση του καθεστώτος Μεταξά ως πολιτική και στρατιωτική προετοιμασία της ελληνικής αστικής τάξης για το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο θάβεται κάτω από την πλούσια επιχειρηματολογία του συνόλου των Ελλήνων ιστορικών που με μανία υποστηρίζουν ότι το καθεστώς Μεταξά ήταν μια "φιλολαϊκή απολυταρχία", ένα "ολοκληρωτικό προσωποκρατικό αντικομμουνιστικό" πολιτικό μόρφωμα, ένα προσωρινό ολίσθημα που εξατμίστηκε υπό το βάρος της "εποποιίας της εθνικής αντίστασης", αλλά επ' ουδενί λόγο δεν ήταν φασισμός.

Φυσικά εδώ βρίσκουμε ένα από τα βασικότερα έργα που θα μπορούσε να αναθέσει στον εαυτό του ο αντιφασισμός. Την κατάρριψη των γενεαλογικών μύθων της ελληνικής δημοκρατίας. Κανείς άλλωστε δεν είπε πως αυτά για τα οποία μιλάμε είναι εύκολα ή ασήμαντα.

iii. *Η πολιτική οργάνωση του φασισμού έλαβε χώρα με την πρωτοβουλία και τη στήριξη των εθνικών αστικών τάξεων. Κατά συνέπεια, μια αδιάρρηκτη ιστορική συνέχεια ενώνει τα καθεστώτα που προηγήθηκαν του φασισμού με τα λεγόμενα "φασιστικά καθεστώτα". Αυτή η συνέχεια μπορεί να εντοπιστεί έως και το επίπεδο των φυσικών προσώπων.*

Όσον αφορά τους "συμμάχους", τα πράγματα είναι απλά: η συνέχεια των καθεστώτων είναι δεδομένη· δεν υπάρχει λόγος να κρυφτεί, αφού κανείς δεν αναγνωρίζει ότι εκείνα τα καθεστώτα ήταν επίσης φασιστικά. Όσον αφορά από την άλλη τα καθεστώτα που ο κυρίαρχος λόγος αναγνωρίζει ως φασιστικά, τα πράγματα είναι δύσκολα και πολιτικά επικίνδυνα. Στην περίπτωση της Γερμανί-

ας για παράδειγμα, στα μέσα της δεκαετίας του '70 ο ιστορικός Fritz Fischer, άνθρωπος που έχει χαρακτηριστεί "ο σημαντικότερος γερμανός ιστορικός του εικοστού αιώνα", έθεσε το ζήτημα της ύπαρξης ενός "συνεχούς των ελίτ" που διατρέχει τη γερμανική ιστορία. Ο Fischer υποστήριξε ότι αυτές οι ελίτ, και όχι "ο Χίτλερ" ή "οι ναζί", ήταν οι πραγματικοί φορείς των ιδεών περί "ζωτικού χώρου" και "Μεσευρώπης", ότι αυτές οι ελίτ ήταν οι φορείς των αντίστοιχων υλικών συμφερόντων και ότι η συνδυασμένη δράση αυτών των ελίτ έφερε την Γερμανία στη θέση του επιτιθέμενου και στους δύο παγκόσμιους πολέμους. Διόλου απρόσμενα, η δουλειά του Fischer θεωρήθηκε εξόχως "αντιγερμανική" (όπως και ήταν), οι ερευνητικές του επιδοτήσεις κόπηκαν και τα γραφεία του εκδότη του δέχθηκαν εμπρηστικές επιθέσεις από "Γερμανούς πατριώτες".

Στην Ελλάδα από την άλλη, κανείς ιστορικός δεν είχε ποτέ αντίστοιχα προβλήματα, απλούστατα γιατί κανείς δεν έχει ποτέ τολμήσει να υποστηρίξει κάτι αντίστοιχο στη χώρα όπου, όπως απέδειξε η πρόσφατη περίπτωση του βιβλίου ιστορίας της πέμπτης δημοτικού, αρκεί ένας "συνωστισμός" στην αποβάθρα της Σμύρνης για να σε πάρει ο διάολος. Κι όμως, τα στοιχεία είναι εκεί, εύκολα προσβάσιμα και χρησιμοποιήσιμα. Είναι μάλλον εύκολο να αναδείξει κανείς τις λεγόμενες "δωσιλογικές κυβερνήσεις" της κατοχικής περιόδου σαν ένα κομμάτι της ελληνικής ελίτ, αφού η συνέχεια εντοπίζεται μέχρι και το επίπεδο των φυσικών προσώπων: διευθυντές τραπεζών, αρχηγοί της αστυνομίας, υπουργοί οικονομικών και πρωθυπουργοί, δεν ξεπήδησαν από το πουθενά, αλλά είχαν υπάρξει σημαντικά μέλη της πολιτικής και οικονομικής ζωής και πριν την κατοχή. Επίσης εύκολο είναι να καταδείξει κανείς τις κοινές επιδιώξεις της λεγόμενης "δωσιλογικής κυβέρνησης" και της λεγόμενης "κυβέρνησης του Καΐρου", ειδικά όταν πρόκειται για τη μεταπολεμική Ελλάδα: "εδαφική ακεραιότητα", κάποιες προσαρτήσεις ορισμένων περιοχών ("Βόρειος Ήπειρος", Κύπρος, Δωδεκάνησα, Μακεδονία) που αποτελούσαν και προπολεμικά πάγιους στόχους του ελληνικού κράτους και φυσικά ξεκαθάρισμα με τον εσωτερικό εχθρό: εξοβελισμός των μειονοτήτων και πάταξη της κομμουνιστικής απειλής. Η συνεισφορά της "δωσιλογικής κυβέρνησης" ειδικά στο τελευταίο και οι αντίστοιχες ανταμοιβές της από την "κυβέρνηση του Καΐρου" παραμένουν παραγνωρισμένες.

Φυσικά, αντί να αποδειχθούν τόσο ανθέλληνες όσο αντιγερμανός ήταν ο Fischer, οι Έλληνες ιστορικοί προτιμούν να ζουν με μια ιστορική αντίληψη που θεωρεί πως το ελληνικό κράτος ήταν μία οντότητα το 1935, μία δεύτερη οντότητα το 1936, μια τρίτη και μια τέταρτη ταυτόχρονα από το 1940 έως το 1944,

μια πέμπτη το 1945 και μια έκτη και τυχερή από το 1950 και μετά, για να μη μιλήσουμε για "τη χούντα των αμερικάνων και των συνταγματαρχών", σημείο όπου πια θα μπλέξουμε τελείως τα μπούτια μας. Ε λοιπόν, σοφά πράττουν οι Έλληνες ιστορικοί! Γιατί, όπως έχουμε υποστηρίξει ήδη, η αναγνώριση κάποιου "συνεχούς των εθνικών ελίτ" δια μέσου της ελληνικής ιστορίας θα είχε σοβαρότατες πολιτικές συνέπειες που καλό θα ήταν να τις αποφύγουν. Κι εμείς να τις επιδιώξουμε.

iv. *Ο φασισμός έπρεπε να περάσει πάνω από το πτώμα της οργανωμένης εργατικής τάξης.*

Όπως έχουμε ήδη πει παραπάνω, η αντίληψη που υποστηρίζει πως ο φασισμός είχε την υποστήριξη της εργατικής τάξης είναι μια αντίληψη πολιτικά επικίνδυνη. Κατά τη γνώμη μας στόχος είναι να ενοχοποιήσει τους εργάτες και την πολιτική τους οργάνωση, αθωώνοντας ταυτόχρονα τις εθνικές αστικές τάξεις που υπήρξαν οι πραγματικοί φορείς και αυτουργοί του φασισμού. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει πως αγνοούμε το ιστορικό γεγονός πως υπήρξαν εκατομμύρια μισθωτοί εργάτες, από εκείνο το είδος που "δεν έχει να χάσει τίποτα πέρα από τις αλυσίδες του", οι οποίοι υποστήριξαν και υπηρέτησαν όχι μόνο τα φασιστικά καθεστώτα, αλλά και τις "δυτικές δημοκρατίες", οι οποίοι τάχθηκαν στον πόλεμο εναντίον των ομοίων τους με όλη τους την ψυχή, οργανωμένοι σε τακτικούς στρατούς και φασιστικές φάλαγγες και παραφάλαγγες κάθε είδους.

Νομίζουμε πως η αχίλλειος πτέρνα αυτής της αντίληψης βρίσκεται στο ότι εσκεμμένα παραβλέπει τη διάκριση μεταξύ των εργατών ως ατόμων και της εργατικής τάξης ως πολιτικά οργανωμένου σώματος. Από τη μεριά μας υποστηρίζουμε ότι στην πραγματικότητα πρόκειται για δύο πολύ διαφορετικά πράγματα. Και για να είμαστε πιο ακριβείς, λέμε πως η αντίληψη που θέλει να βλέπει "τους εργάτες" εκεί όπου υπάρχουν μοναχά μεμονωμένα άτομα στην υπηρεσία του κράτους, είναι εξ ορισμού ύπουλη και λανθασμένη, τουλάχιστον τόσο όσο και η αντίληψη που, εκεί όπου υπάρχει η αστυνομία σαν κρατικό σώμα, βλέπει τους μπάτσους σαν άτομα.

Η πραγματικότητα είναι ότι οι μορφές οργάνωσης της εργατικής τάξης όπως αυτές υπήρχαν πριν το φασισμό, υπήρξαν ίσως οι μοναδικές οντότητες που πάλεψαν εναντίον του και μάλιστα για μια μακρά χρονική περίοδο. Ήταν μια μάχη λυσσασμένη που δόθηκε με τους χειρότερους δυνατούς όρους, μια

μάχη που μάλλον τελείωνε (με την ήττα της εργατικής τάξης) παρά ξεκινούσε με την άνοδο του ναζισμού στην εξουσία. Και είναι ενδεικτικό ότι, ακόμη και όταν οι κυρίαρχες μορφές οργάνωσης της εργατικής τάξης (τα κομμουνιστικά κόμματα) πρόδωσαν τα μέλη τους προσχωρώντας στις κρατικές επιταγές της Σοβιετικής Ένωσης, υπήρξαν κινήσεις από οργανωμένους μαχητικούς εργάτες που προσπάθησαν να συνεχίσουν τη μάχη ενάντια στο φασισμό· ήξεραν πως εκείνο που παιζόταν ήταν η δική τους ζωή και ο δικός τους θάνατος· όχι μόνο φυσικός θάνατος, αλλά και διανοητικός και με όρους αξιοπρέπειας.

Έτσι λοιπόν, εκείνος που θα ήθελε να δει τι έκανε η εργατική τάξη ενάντια στο φασισμό, δεν πρέπει να κοιτάει τους γερμανούς σοσιαλδημοκράτες, αλλά το γερμανικό κομμουνιστικό κόμμα και ακόμη περισσότερο τις βίαιες αντιφασιστικές ομάδες δράσης των ανέργων που έδρασαν κατά τη διάρκεια της δημοκρατίας της Βαϊμάρης και των πρώτων χρόνων του ναζιστικού καθεστώτος. Δεν πρέπει να κοιτάει την ταξική σύνθεση των υποστηρικτών του Μουσολίνι, αλλά το κίνημα των εργοστασιακών κολλεκτίβων της δεκαετίας του '20 στην Ιταλία. Δεν πρέπει να κοιτάει την προδοσία της ισπανικής επανάστασης από τα σταλινικά κόμματα, αλλά τη διεθνή υποστήριξή της από κομμουνιστές και αναρχικούς που έφευγαν για την Ισπανία, πολλές φορές σε πείσμα του κόμματός τους, πολλές φορές με κίνδυνο της ζωής τους. Δεν πρέπει να κοιτάει το περίφημο "γράμμα του Ζαχαριάδη", αλλά τις αντιφασιστικές συγκρούσεις και τις (πολλές φορές ένοπλες) εργατικές απεργίες που συγκλόνιζαν την Ελλάδα από το 1920 έως το 1936. Εκεί άλλωστε βρίσκεται και η πραγματική έναρξη του ελληνικού εμφύλιου πολέμου.

Η οργανωμένη εργατική τάξη ήταν η μοναδική οντότητα που έδωσε τη μάχη ενάντια στο φασισμό. Η μάχη δόθηκε κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου. Και η οργανωμένη εργατική τάξη ηττήθηκε· στρατιωτικά στους δρόμους, πολιτικά με την άνοδο των φασιστικών κομμάτων στην εξουσία, υπαρξιακά με την επικράτηση των σταλινικών στο εσωτερικό των κομμουνιστικών κομμάτων και την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Οι εργάτες, όλοι οι εργάτες, πλήρωσαν αυτή την ήττα τους με το ίδιο νόμισμα που είχαν πληρώσει και τη μάχη τους ενάντια στο φασισμό: με το αίμα τους. Ο φασισμός, για να υπερισχύσει, έπρεπε να περάσει πάνω από το πτώμα της οργανωμένης εργατικής τάξης. Κι έτσι έγινε παντού. Κατά τα άλλα, η άποψη ότι "εργάτες στήριξαν το φασισμό" δεν είναι παρά μια ταυτολογία του χειρίστου είδους: Υπάρχει κανείς άλλος κοινωνικά κατάλληλος για να γίνει κρέας για κανόνια;

Ας συνοψίσουμε λοιπόν: στα παραπάνω προτείναμε έναν ορισμό του φασισμού. Είναι ένας ιστορικός ορισμός, μια διαφορετική από την κυρίαρχη αντίληψη των γεγονότων του μεσοπολέμου και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό, ο φασισμός ήταν μια μακρόχρονη διαδικασία υποτίμησης της εργατικής τάξης μέχρι του σημείου της μαζικής εξόντωσης.

Αυτή η δολοφονική επίθεση ξεκίνησε από τις αρχές του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, οργανώθηκε πολιτικά κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου και εξαπολύθηκε σε παγκόσμια κλίμακα με όλη της τη βία κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου. Ο γερμανικός ναζισμός και ο ιταλικός φασισμός ήταν κάποιες από τις πολιτικές μορφές που πήρε αυτή η δολοφονική επίθεση.

Κατά τα άλλα, ο φασισμός, σαν σώμα πρακτικών και πολιτικών, μπορεί να ανιχνευθεί στη βάση της συμπεριφοράς όλων των κρατών του μεσοπολέμου και όλων των κρατών που συμμετείχαν στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτός ο πόλεμος δεν ήταν αποτέλεσμα του "ναζιστικού παραλογισμού", αλλά αποτέλεσμα διακρατικών ανταγωνισμών με υλικά αίτια.

Ειδικά για τα καθεστώτα που είναι αναγνωρισμένα ως φασιστικά, η πολιτική οργάνωση του φασισμού έλαβε χώρα με την πρωτοβουλία και τη στήριξη των εθνικών αστικών τάξεων. Κατά συνέπεια, μια αδιάρρηκτη ιστορική συνέχεια ενώνει τα καθεστώτα που προηγήθηκαν του φασισμού με τα λεγόμενα "φασιστικά καθεστώτα". Αυτή η συνέχεια μπορεί να εντοπιστεί έως και το επίπεδο των φυσικών προσώπων.

Σε κάθε περίπτωση, ο φασισμός, για να συμβεί, έπρεπε να περάσει πάνω από το πτώμα της οργανωμένης εργατικής τάξης.

Φυσικά οι στόχοι του ορισμού μας είναι πολιτικοί στόχοι και είναι στόχοι για σήμερα. Υποστηρίζουμε ότι ο φασισμός ήταν προϊόν και εργαλείο των εθνικών αστικών τάξεων και σε τελική ανάλυση της παγκόσμιας αστικής τάξης. Ότι εκπορεύθηκε και εφαρμόστηκε από όλα δίχως εξαίρεση τα καπιταλιστικά κράτη. Ότι οδήγησε στη μεγαλύτερη ανθρωποσφαγή στην ιστορία της ανθρωπότητας την ίδια στιγμή που μπορούσε να εμφανίζεται σαν "ορθολογικός" ή σαν "δίκαιη μάχη". Ότι μοναδικός του αντίπαλος υπήρξε η οργανωμένη εργατική τάξη.

Βρίσκουμε αυτόν τον ορισμό χρήσιμο. Γιατί δουλεύει για την κατάρριψη κάθε ιδεολογικής κυριαρχίας που αποκτούν πάνω μας οι άρχοντες μέσα από τις κυρίαρχες αφηγήσεις τους. Γιατί αποδεικνύει ότι ο φασισμός είναι σήμερα απολύτως δυνατός, όχι βέβαια με τη μορφή της σβάστικας, αλλά με τη μορφή

της δολοφονικής επίθεσης ενάντια στην εργατική τάξη, από τους ίδιους αυτουργούς. Γιατί, αν δουλευτεί λεπτομερειακά και όχι με παραδείγματα όπως έγινε παραπάνω, μπορεί να μας υποδείξει τις κατευθύνσεις από τις οποίες μια τέτοια επίθεση προετοιμάζεται σήμερα. Γιατί κατά τη γνώμη μας μια τέτοια προσέγγιση είναι η μοναδική ικανή να μας βοηθήσει να αποφύγουμε την -περισσότερο από δυσάρεστη και ανώφελη: θανάσιμη- “έκπληξη για το πως τα πράγματα που ζούμε είναι ακόμη και στον εικοστό πρώτο αιώνα δυνατά”.

Παρακάτω θα εξετάσουμε ορισμένους τρόπους με τους οποίους ο φασισμός χτίζεται σήμερα. Θα προσπαθήσουμε με άλλα λόγια να συλλάβουμε τον αστερισμό που η εποχή μας σχηματίζει με τις προγενέστερες.

Κεφάλαιο 2 Στρατιωτικοποίηση - η αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης από την ανάποδη

Αφού είπαμε τι είναι κατά τη γνώμη μας ο φασισμός, ας πούμε και το επόμενο: Ο φασισμός καλπάζει γύρω μας. Καταρχήν αυτή η διαπίστωση δεν είναι λογικό συμπέρασμα. Περισσότερο είναι αίσθηση στην καρδιά ή το στομάχι, λοξή τρομαγμένη ματιά στον κόσμο γύρω μας. Ψάχνοντας όμως να μετατρέψουμε αυτή την αίσθηση σε λογική ώστε να μπορέσουμε να περιγράψουμε το τι πραγματικά συμβαίνει, θα χρειαστεί να εντοπίσουμε επιμέρους χαρακτηριστικά του φασισμού, κατάλληλα για να στρέψουν το βλέμμα μας εκεί που πρέπει. Θα ξεκινήσουμε από μια σημαντική διαπίστωση του Sergio Bologna. Αυτός ο παλιός θεωρητικός της εργατικής αυτονομίας, όταν κάποτε στράφηκε στην μελέτη των τρόπων επικράτησης του γερμανικού ναζισμού στον μεσοπόλεμο, ανακάλυψε ότι καλό θα ήταν να στραφεί στα πρωτοεμφανιζόμενα τότε συστήματα κοινωνικής πρόνοιας. Και διαπίστωσε ότι η λειτουργία των μηχανισμών πρόνοιας του γερμανικού κράτους στον μεσοπόλεμο, αντί να αποτελεί "νίκη των εργατικών διεκδικήσεων", όπως την θέλουν οι κρατούσες αριστερές απόψεις, είχε οδηγήσει "τεράστιες περιοχές της εργασίας να εκπέσουν των κανονισμών του αστικού κώδικα και να περάσουν στην διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών μηχανισμών"[1].

Σύμφωνα με την αφήγηση του Bologna δηλαδή, καθώς το σύστημα πρόνοιας της μεσοπολεμικής (ναζιστικής και προναζιστικής) Γερμανίας δούλευε, δημιουργούσε διαστρωματώσεις των εργατών και μορφές καταναγκαστικής εργασίας που αποτέλεσαν τους άμεσους προγόνους των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης. Κι έτσι, πριν ακόμη την εμφάνιση των στρατοπέδων συγκέντρωσης, εκείνο που χαρακτήριζε τον γερμανικό καπιταλισμό ήταν η δημιουργία ενός ευρέος περιβάλλοντος στρατιωτικοποιημένης εργασίας με βασικό εργαλείο το νεογέννητο σύστημα πρόνοιας.

1. Sergio Bologna, *Nazism and the Working Class (1933 -93)*, Paper Presented at the Milan Camera del Lavoro, 3/6/1993. Αυτό το κείμενο ιστορίας που κατά τη γνώμη μας είναι όπως πρέπει να είναι τα κείμενα ιστορίας, βρίσκεται εύκολα με το Google. Στα ελληνικά κυκλοφορεί από τις εκδόσεις antifa scripta, με τίτλο *"Ναζισμός και εργατική τάξη"*.

Οι κυρίαρχες αντιλήψεις για τον φασισμό θα επέμεναν πως αυτή η ζοφερή εικόνα από την γέννηση του συστήματος πρόνοιας των καπιταλιστικών κρατών αφορά αποκλειστικά τη Γερμανία και μάλιστα την ναζιστική Γερμανία. Αλλά τα πράγματα δεν είναι έτσι. Ο Μπενζαμέν Κοριά στο βιβλίο του Ο Εργάτης και το Χρονόμετρο[2], καθώς προσπαθεί να παρουσιάσει τη γέννηση του φορντισμού και της αλυσίδας παραγωγής ως νέου τρόπου καπιταλιστικής συσσώρευσης, φτάνει κάποια στιγμή να ασχολείται ακριβώς με τη γέννηση του συστήματος πρόνοιας στη Γαλλία και τις ΗΠΑ κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '30. Προφανώς πρόκειται για δύο κράτη και μια περίοδο για τα οποία κανείς δεν θα τολμούσε να επιστρατεύσει τον χαρακτηρισμό "φασισμός".

Όπως λοιπόν μας λέει ο Κοριά, η επικράτηση του φορντισμού ως του γενικού μοντέλου καπιταλιστικής συσσώρευσης, σήμανε την καταστροφή των παλιών τρόπων αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης όπως είχαν οργανωθεί γύρω από την οικογένεια και το συνδικάτο. Κι έτσι οι νέες τότε ιδέες περί πρόνοιας (οι συντάξεις, τα κρατικά επιδόματα ανεργίας, οι αποζημιώσεις σε περίπτωση απόλυσης κλπ) έπρεπε να αντικαταστήσουν "τα στηρίγματα που έβρισκε πριν ο εργάτης μέσα στην ίδια του την οικογένεια, στην επιχείρηση που είχε δουλέψει, στα αγροτικά κέντρα, στην αλυσίδα των δεσμεύσεων που είχε φτιάξει"[3].

Αν εκείνοι οι παλιοί τρόποι αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης έπρεπε να αντικατασταθούν, ήταν γιατί δεν υπήρχαν πια, είχαν καταστραφεί από μια συνολική αλλαγή που ξεκίνησε από τις σχέσεις παραγωγής για να αλλάξει τελικά ολόκληρο τον κόσμο. Το κράτος ανέλαβε την αντικατάσταση. Και μαζί ανέλαβε την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης. Ταυτόχρονα όμως, οι ίδιες πηγές μας λένε ότι τα πρώτα συστήματα πρόνοιας στόχευαν στην αναπαραγωγή, όχι οποιωνδήποτε εργατών, αλλά των εργατών που μπορούσε να χρησιμοποιήσει η μεγάλη βιομηχανία που είχε οργανωθεί γύρω από την αλυσίδα παραγωγής. Με τα λόγια του Κοριά για παράδειγμα, "το κράτος επεδίωκε τη σταθεροποίηση της παροχής εργατικής δύναμης στη μεγάλη βιομηχανία", συνεπώς "οι νέες διατάξεις αφορούσαν τους εργαζόμενους των μεγάλων εταιρειών".

Η συνολική εικόνα διαθέτει εκείνο το είδος ζόφου που μπορεί να γίνει αντιληπτό μόνο από όσους έχουν την τύχη να βιώνουν μια κατάλληλη ιστορική

2. Μπενζαμέν Κοριά, *Ο Εργάτης και το Χρονόμετρο*, Κομμούνα, 1985.

3. Στο ίδιο, σελ. 123.

περίοδο. Γιατί αν οι παλιοί τρόποι αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης είχαν καταστραφεί, αν οι νέοι κρατικής έμπνευσης τρόποι αναπαραγωγής απευθύνονταν μόνο στο είδος της εργατικής δύναμης που μπορούσε να θρέψει τις νέες διαδικασίες καπιταλιστικής συσσώρευσης, αμέσως καταλαβαίνουμε πως τα νεοεμφανιζόμενα συστήματα πρόνοιας, είχαν από τη γέννησή τους μια σκοτεινή πλευρά: την πλευρά των εργατών που δεν χρειαζόταν να αναπαραχθούν. Που δεν συνέφερε να αναπαραχθούν. Που δεν έπρεπε να αναπαραχθούν.

Δηλαδή, εκτός από τη "στήριξη", τα κρατικά συστήματα πρόνοιας είχαν μια δεύτερη όψη, αποκλεισμού, καταγραφής και τελικά καταστροφής και θανάτου. Κι αυτό είναι λογικό. Γιατί από τη σύλληψή τους, δεν ήταν μηχανισμοί στήριξης "των εργατών" ή "των ανθρώπων", αλλά κρατικές λειτουργίες που είχαν στόχο την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης. Και η εργατική δύναμη είναι πολύ διαφορετικό πράγμα από τους "εργάτες" και τους "ανθρώπους", γιατί το τι είναι εργατική δύναμη και τι δεν είναι, εξαρτάται από τη συνολική σχέση των μεθόδων παραγωγής με τις κοινωνικές σχέσεις έξω από την παραγωγή.

Γι' αυτό και τα πρώτα συστήματα πρόνοιας είχαν ένα δεύτερο χέρι, στραμμένο προς όσους περίσσευαν, οπλισμένο με βούρδουλα. Οι εργάτες - φορείς των κοινωνικών σχέσεων που δεν ταίριαζαν με το νέο μοντέλο καπιταλιστικής συσσώρευσης αντιμετωπίστηκαν με αυτόν τον βούρδουλα. Εντάχθηκαν σε εκείνες τις "τεράστιες περιοχές της εργασίας που εξέπιπταν του αστικού κώδικα" και "πέρασαν στην διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών μηχανισμών". Και όλα αυτά πριν από την τελική τους σφαγή στις μάχες, την πείνα και τις θηριωδίες του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου.

Στα όσα ακολουθούν, θα δούμε τους τρόπους με τους οποίους αυτή η κρυφή όψη της κρατικής ενασχόλησης με την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης ξαναεμφανίζεται γύρω μας εδώ και τριάντα χρόνια. Το πώς δημιουργεί τις δικές της περιοχές στρατιωτικοποιημένης εργασίας για χρήση στον εικοστό πρώτο αιώνα. Και πώς τελικά μπορεί κανείς δικαίως να προβλέψει πως σύντομα θα σταματήσει να αφορά αποκλειστικά τα προφανή της θύματα (τους μετανάστες εργάτες) και θα στραφεί προς την παγκόσμια εργατική τάξη.

Κεφάλαιο 3 Φασισμός ενάντια στους τριτοκοσμικούς: Μετανάστες εργάτες διεθνώς και μετανάστες εργάτες στην Ελλάδα

1. "Παράνομοι" μετανάστες: η στρατιωτικοποίηση της εργασίας σήμερα

Όπως έχει ειπωθεί και αλλού[4], το βασικό χαρακτηριστικό της σημερινής μετανάστευσης της εργασίας συνήθως περνάει για φυσική σταθερά της ζωής. Λέμε για το γεγονός ότι σήμερα η μετανάστευση της εργασίας είναι παράνομη, απαγορευμένη. Αυτή η απαγόρευση είναι σήμερα τόσο αποδεκτή, που κάθε υπενθύμιση ότι δεν ήταν πάντα έτσι προκαλεί την έκπληξη. Κι όμως, η απαγόρευση της μετανάστευσης της εργασίας είναι μια κρατική στρατηγική που διαμορφώθηκε -όπως και τόσες άλλες- στο έδαφος της δεκαετίας του '70. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '70, τα σχετικά νομικά καθεστώτα των προηγμένων καπιταλιστικών χωρών, από τη μια κανόνιζαν τις μεταναστευτικές ροές μέσα από διακρατικές συμφωνίες και από την άλλη ανέχονταν οι μετανάστες που δεν υπάγονταν σε τέτοιες συμφωνίες να ζουν και να δουλεύουν "παράνομα" στο εσωτερικό της χώρας.

Αλλά από τις αρχές της δεκαετίας του '70 η συγκεκριμένη αντιμετώπιση άλλαξε εκ βάθρων. Με αρχή την Γαλλία και από το 1972 και μετά, οι νομοθεσίες απαγόρευσης της μετανάστευσης και των μεταναστών καταστρώθηκαν και διαδόθηκαν σε όλα τα καπιταλιστικά κράτη. Για παράδειγμα, η σχετική γαλλική νομοθεσία του 1972 προέβλεπε:

1. Ότι κάθε μετανάστης που επιθυμεί να δουλέψει στην Γαλλία πρέπει να καταγράφεται από τη νέα υπηρεσία Office National d' Immigration.
2. Ότι οι άδειες παραμονής και οι άδειες εργασίας των μεταναστών συνδέονται και ισχύουν για την ίδια περίοδο, για όσο δηλαδή ισχύει το συμβόλαιο εργασίας εργάτη και εργοδότη.

4. Αυτόνομες Ομάδες από την Αθήνα (Σαχ, No Woman's Land, Μηδέν Άπειρο), *Σχεδόν Αόρατοι: Η Παρανομοποίηση της Εργασίας ως Κρατική Στρατηγική για τη Μετανάστευση*, 2009. Πολλά από όσα ακολουθούν σε αυτή την ενότητα περιέχονται εκεί με πιο οργανωμένο τρόπο.

3. Ότι τα αρχεία που προκύπτουν από την καταγραφή των μεταναστών περιέρχονται στην κατοχή των κατά τόπους αστυνομικών τμημάτων που με τη σειρά τους συνδέονται με τους τοπικούς εργοδότες και αποκτούν την απόλυτη δικαιοδοσία για την εφαρμογή των παραπάνω κανόνων.[5]

Η ίδια σύνδεση μεταξύ παραμονής και εργασίας, η ίδια αναγωγή των μπάτσων στους κατεξοχήν αρμόδιους για τη μετανάστευση και την εργασία των μεταναστών, η ίδια σύνδεση μπάτσων και εργοδοτών, η ίδια μανία καταγραφής εμφανίζεται σε όλες τις σχετικές νομοθεσίες που εμφανίστηκαν από το 1972 και μετά σε όλα τα ανεπτυγμένα κράτη που υποδέχονταν μετανάστες. Και είναι εντυπωσιακό που η διαπίστωση του Bologna για την μεσοπολεμική Γερμανία μπορεί να επαναληφθεί αυτούσια: Τεράστιες περιοχές της εργασίας άρχισαν να εκπίπτουν της δικαιοδοσίας του αστικού κώδικα και να περνούν στη δικαιοδοσία των αστυνομικών μηχανισμών.

Στις τέσσερις δεκαετίες που ακολούθησαν, αυτή η υπαρξιακή απαγόρευση των μεταναστών εργατών, η παράδοσή τους στους αστυνομικούς μηχανισμούς, με λίγα λόγια η στρατιωτική διαχείριση της εργασίας ενός σεβαστού κομματιού της εργατικής τάξης, αποδείχθηκε η σταθερότερη από όλες τις καπιταλιστικές στρατηγικές που γεννήθηκαν την δεκαετία του '70. Πολύ γρήγορα, και πάντως όχι πριν το τέλος της δεκαετίας του '80, ο μετανάστης εργάτης μετονομάστηκε σε “πρόσφυγα”, με άλλα λόγια ο μοναδικός τρόπος νόμιμης μετανάστευσης σε οποιαδήποτε από τις ανεπτυγμένες χώρες ήταν η αναζήτηση “πολιτικού ασύλου” και το ανεξιχνίαστο πλέγμα των γύρω από το “άσυλο” νομοθεσιών. Στις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν η Ελλάδα βρέθηκε με το μέρος των νικητών του ψυχρού πολέμου και για ανταμοιβή μετατράπηκε σε χώρα υποδοχής μεταναστών, δεν ετίθετο καν ζήτημα για την αντιμετώπιση αυτών των μεταναστών. Τα σύνορα είχαν γεμίσει κάνες. Οι μπάτσοι περίμεναν πάνοπλοι στο κέντρο της Αθήνας. Στην Ελλάδα του 1991, τα όσα περιλαμβάνονταν στο Γαλλικό νόμο του 1972... είχαν γίνει αίτημα των αριστερών συνδικάτων[6].

5. Manuel Castells, *Immigrant Workers and Class Struggles in Advanced Capitalism*, 1975. Πάλι στο google.

6. Μια κατατοπιστική -και πιθανότατα μοναδική στο είδος της- περιγραφή της αντιμετώπισης των πρώτων μεταναστών στην Ελλάδα των αρχών της δεκαετίας του '90 μπορεί να βρει κανείς στο στο Text #1, *Περί της Ανομολόγητης Καταγωγής των Ρατσιστικών Ιδεωδών της Ελληνικής Κοινωνίας* κλπ, έκδοση Λέσχη Κατασκόπων του 21ου αιώνα, 1999. Εκεί α-

Όπως αποδείχθηκε όμως, αυτό το κύμα απαγορεύσεων δεν πήγαινε μόνο του. Γιατί, όπως έχουμε μάθει καλά, η "απαγόρευση" της μετανάστευσης, όπως και κάθε κρατική απαγόρευση, δεν συνεπάγεται μια κατάσταση κατά την οποία η μετανάστευση "δεν θα συμβαίνει". Αντίθετα, καλό θα ήταν να έχουμε κατά νου μια πολύ πιο πλούσια έννοια της απαγόρευσης η οποία δεν περιορίζεται στη λογική της εξάλειψης αλλά έχει την έννοια του ελέγχου, της διαχείρισης, ακόμη και της δημιουργίας. Ο Μισέλ Φουκώ στο "Επιτήρηση και Τιμωρία" έγραφε: *"Το λαθρεμπόριο όπλων και ναρκωτικών αποδεικνύει τη λειτουργία της "χρήσιμης εγκληματικότητας": η ύπαρξη μιας νομικής απαγόρευσης δημιουργεί γύρω της ένα πεδίο από παράνομες πρακτικές, όπου είναι δυνατό να ασκηθεί κάποιος έλεγχος και από όπου μπορεί να αντληθεί ένα παράνομο κέρδος, με τη μεσολάβηση στοιχείων που αυτά καθαυτά είναι παράνομα αλλά γίνονται ευμεταχείριστα χάρη στην οργανωμένη τους εγκληματικότητα…"*[7]

Με αυτή την έννοια η θύελλα κρατικών απαγορεύσεων της μετανάστευσης που σάρωσε τα ανεπτυγμένα καπιταλιστικά κράτη από το 1972 και μετά, δεν ήταν μια σειρά πράξεων καταστροφής αλλά μια σειρά πράξεων δημιουργίας. Το πιο προφανές δημιούργημα ήταν η φτηνή εργατική δύναμη των απαγορευμένων μεταναστών που καλούνταν να αντιμετωπίσουν τα αφεντικά όντας παράνομοι. Τα λιγότερα προφανή δημιουργήματα όμως, για πολύ καιρό έτειναν να κινούνται έξω από την άμεση εμπειρία των κατοίκων των μητροπόλεων.

Πράγματι, η απαγόρευση της μετανάστευσης αποδεικνυόταν ένας σίγουρος τρόπος ισχυροποίησης των κάθε είδους μαφιών, της πολιτικής τους ισχύος και των σχέσεών τους με το κράτος. Γιατί καθώς ένα σημαντικό κομμάτι της εργατικής δύναμης περνούσε στην δικαιοδοσία της σκοτεινής περιοχής του παρανόμου, αυτό το παράνομο, με άλλα λόγια οι παράνομες καπιταλιστικές επιχειρήσεις που συνηθίζουμε να ονομάζουμε "μαφία", γιγαντώνονταν σαν καπιταλιστική λειτουργία. Μπορούμε να βρούμε ένα καλό παράδειγμα των σχετικών διαδικασιών στους τρόπους με τους οποίους οι τεχνητά και από το κράτος δημιουργημένοι παράνομοι μετανάστες ήταν αναγκασμένοι να επιδιώξουν την είσοδο και την παραμονή τους στις δυτικές χώρες. Με όλες τις άλλες

ναφέρονται και σχετικές γνώμες των ελληνικών συνδικάτων και του ελληνικού κράτους. Το 1999 βέβαια, η διεθνής προέλευση των σχετικών ιδεών και η σχέση τους με τις διεθνείς καπιταλιστικές τάσεις γύρω από τη μετανάστευση δεν είχε γίνει ακόμη αντιληπτή.

7. Μισέλ Φουκώ, *Επιτήρηση και Τιμωρία: Η γέννηση της φυλακής*, εκδ. Ράππα, 1989.

διεξόδους κλειστές, οι μόνοι τρόποι που απέμεναν ήταν οι "παράνομοι". Εκεί, από την αρχή της απαγόρευσης της μετανάστευσης εμφανίστηκαν σμήνη κακόφημων δικηγόρων, λαθρεμπόρων με τεχνογνωσία περάσματος των συνόρων, μπάτσων με τεχνογνωσία ανοχής των λαθρεμπόρων και ούτω καθεξής.

Τα κόμιστρα και οι μίζες νομιμοποίησης σίγουρα δεν είναι η μεγαλύτερη από τις ροές χρήματος προς τις παράνομες επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν με την κρατική απαγόρευση της μετανάστευσης. Είναι η πιο προφανής και η πιο σίγουρη. Δίπλα της όμως θα βρούμε και άλλες ροές χρήματος προς το παράνομο κεφάλαιο, όπως τα νοίκια σε παράνομες κατοικίες και βέβαια η εργασία με όρους δουλείας, με καλύτερο παράδειγμα την εμφάνιση και αλματώδη άνοδο της καταναγκαστικής πορνείας. Οι συνέπειες αυτής της χρηματικής τόνωσης των μαφιών, η μετατροπή τους σε πολιτική εξουσία, ο τρόπος με τον οποίο αυτή η εξουσία διαχέεται και περιλαμβάνει όλο και μεγαλύτερα κομμάτια των δυτικών κοινωνιών, είναι κατά τη γνώμη μας προφανής στα όσα συμβαίνουν γύρω μας και θα επανέλθουμε παρακάτω.

Αυτό όμως που θα θέλαμε να επισημάνουμε για την ώρα, είναι οι ειδικές μορφές με τις οποίες η απαγόρευση της μετανάστευσης δημιούργησε "τεράστιες περιοχές της εργασίας που εκπίπτουν του αστικού κώδικα και περιέρχονται στην διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών μηχανισμών". Σήμερα οι μετανάστες εργάτες που δημιουργούνται από τις πολεμικές συγκρούσεις της Μέσης Ανατολής και της Κεντρικής Ασίας έχουν εξ ολοκλήρου υπαχθεί στη διαδικασία που λέγεται "φύλαξη των συνόρων". Αυτή η "φύλαξη των συνόρων" με τη σειρά της, δεν είναι μια πρακτική που ασκείται κατά μήκος μιας συνοριακής γραμμής "κι-αυτό-ήτανε". Είναι ένα σύνολο κατασταλτικών μεθόδων και υποδομών που εκτείνονται σε όλη την επικράτεια. Ο μετανάστης μπορεί να συλληφθεί στα σύνορα από συνοριοφύλακες, να μεταχθεί στο κέντρο κράτησης, να δαρθεί από τους μπάτσους εκεί, να αφεθεί ελεύθερος με μια ειδοποίηση απέλασης, να κατέβει στην Αθήνα για να βρει δουλειά, να συλληφθεί και να απελαθεί για να επαναλάβει αργότερα αυτήν την κυκλική κίνηση ξανά και ξανά.

Αλλά ακόμη και αυτή η απόλυτη υπαγωγή ενός μεγάλου κομματιού της εργατικής τάξης στους αστυνομικούς μηχανισμούς δεν είναι το τέλος. Μαζί αποκαλύπτεται ότι μια επιπλέον όψη στρατιωτικοποίησης της εργασίας είναι δυνατή: *η παράδοση των μεταναστών εργατών στα χέρια του μαύρου κεφαλαίου δημιουργεί επίσης τεράστιες περιοχές της εργασίας που ρυθμίζονται, όχι από τον αστικό κώδικα, ούτε καν από τα χούγια των*

μπάτσων, αλλά από την απόλυτη ποσότητα ωμής βίας που μπορεί να επιστρατεύσει κανείς. Κι έτσι, η "στρατιωτική διαχείριση τεράστιων περιοχών της εργασίας" όπως ασκείται από τα καπιταλιστικά κράτη των αρχών του εικοστού πρώτου αιώνα, είναι διαφορετική από εκείνη που περιγράφει ο Bologna για τη ναζιστική Γερμανία, μόνο γιατί διαθέτει μια νέα βαθύτητα. Εκείνο που διαγράφεται ήδη πάνω στα κορμιά των παράνομων μεταναστών είναι νέες σχέσεις μεταξύ του κράτους και κομματιών της εργατικής τάξης, νέες μορφές της σχέσης μεταξύ αφεντικών και εργατών, αλλά και νέες μορφές οργάνωσης της εξουσίας. Πρόκειται για σημαντικές αλλαγές, για αλλαγές που ανατρέπουν πολλά από τα όσα θεωρούνταν δεδομένα ως τώρα στην καπιταλιστική οργάνωση της εργασίας. Και φυσικά συνοδεύονται από τις αντίστοιχες ιδεολογίες.

2. Ο αντιμουσουλμανικός πυρετός: ιδεολογία για εσωτερική και εξωτερική στρατιωτική χρήση

Οι δυτικές κοινωνίες καθόλου ανεξοικείωτες δεν είναι με τον μουσουλμανικό πολιτισμό. Φυσικά δεν εννοούμε ότι οι Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και Αυστραλιανοί πολίτες είναι με κάποιο τρόπο σχετικοί με τις κουλτούρες της Μέσης Ανατολής. Ωστόσο δε θα πρέπει να λησμονούμε ότι, όπως αναφέραμε και παραπάνω, οι ιμπεριαλιστικές περιπέτειες των δυτικών κρατών κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα προίκισαν την κεντρική και βόρεια Ευρώπη με εκατομμύρια μουσουλμάνους εργάτες. Αυτή η συνύπαρξη ευρωπαίων και μουσουλμάνων, παρότι συνήθως δεν θεωρείται άξια λόγου, μετράει ήδη πάνω από πέντε δεκαετίες ζωής. Οι Πακιστανοί εργάτες στη Βρετανία, οι Αλγερινοί εργάτες στη Γαλλία, οι Μαροκινοί εργάτες στην Ισπανία, οι Τούρκοι εργάτες στη Γερμανία, οι Τσετσένοι εργάτες στη Ρωσία πλούτισαν γενιά τη γενιά ποικιλοτρόπως τις ευρωπαϊκές μητροπόλεις με την παρουσία τους. Και αποτελούσαν ήδη μεγάλα τμήματα του προλεταριάτου των δυτικών κοινωνιών, προτού ακόμη οι πολιτικές της απαγόρευσης αρχίσουν να δουλεύουν.

Αυτοί οι εργάτες ήταν νόμιμοι ή εν πάση περιπτώσει ανεκτοί. Ταυτόχρονα έπρεπε να είναι διακριτοί από τον υπόλοιπο πληθυσμό, ακριβώς για να διατηρείται η χαμηλή τιμή της εργατικής τους δύναμης, την ίδια στιγμή που αναμιγνύονταν με τον υπόλοιπο πληθυσμό, στις δουλειές, στα σχολεία, στους δρόμους και τις γειτονιές. Αυτή η αντιφατική επιδίωξη της διαρκούς παρουσίας και

συμμετοχής των μεταναστών εργατών στον κοινωνικό ιστό και της καπιταλιστικής ανάγκης για τη δημιουργία γκέτο ήταν που ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '70 είχε γεννήσει ένα νέο είδος ρατσισμού που αντικατέστησε τον παλιό φυλετικό ρατσισμό. Ο νέος ρατσισμός δεν ασχολούνταν με το αίμα αλλά με τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και σήμερα είναι αυτός ο ρατσισμός που δημιουργεί το ιδεολογικό πλαίσιο που περιβάλλει και δικαιολογεί την εκμετάλλευση της στρατιωτικοποιημένης εργασίας των μεταναστών εργατών.

Η συζήτηση που από τη δεκαετία του '70 και μετά διεξάγει η πολιτισμένη Δύση με θέμα της τους μουσουλμάνους κινείται στους ρυθμούς αυτού του νέου ρατσισμού. Είναι μια μίξη ειρωνείας, υποτίμησης και ιδεολογικής επιθετικότητας που τελικά συγκροτεί το σώμα των δυτικών αντιλήψεων για το τι σημαίνει μουσουλμάνος. Στα πλαίσια αυτής της συζήτησης τον πρώτο λόγο έχει η στοχοποίηση των τρόπων αναπαραγωγής. Οι διατροφικές συνήθειες των μουσουλμάνων εργατών, οι σεξουαλικές τους πρακτικές, οι ενδυματολογικές τους προτιμήσεις, οι αντιλήψεις τους για το τι είναι φυσικό και τι αφύσικο, τι είναι φιλία και τι είναι έχθρα, τι είναι οικογένεια και τι δεν είναι, τι είναι ελευθερία και τι είναι σκλαβιά, υποτιμήθηκαν από το σημείο της γελοιότητας έως το σημείο της επικινδυνότητας. Οι λόγοι πίσω από αυτή την υποτίμηση θα έπρεπε να είναι προφανείς: αντιμέτωποι, πρώτα με την υποτίμηση της εργασίας τους και έπειτα με την καθολική υπαρξιακή απαγόρευση οι μουσουλμάνοι εργάτες στράφηκαν για την επιβίωσή τους στα μοναδικά καταφύγια που απέμεναν -τα δίκτυα κοινωνικής οργάνωσης που χτίζονταν γύρω από την κοινή καταγωγή, τη θρησκεία, τις συγγενικές και φιλικές σχέσεις. Εκεί ανακαλύπτουν και χτίζουν ξανά τρόπους ανατίμησης της εργατικής τους δύναμης και τρόπους απλής επιβίωσης σε έναν κόσμο που φιλοδοξεί να τους αποκλείσει καθολικά από κάθε όψη της κοινωνικής ζωής. Το σώμα των ιδεολογιών που αυτή τη στιγμή στρέφεται εναντίον τους στοχεύει ακριβώς στην στοχοποίηση την υποτίμηση και τελικά στην καταστροφή αυτού του τελευταίου καταφύγιου.

Όμως θα ήταν μέρος μόνο της συνολικής ερμηνείας αν καταλήγαμε ότι η αντιμουσουλμανική υστερία έχει μοναδικό στόχο να πιέσει μέχρις εξόντωσης το μουσουλμανικό προλεταριάτο που ζει στα άγια εδάφη των δυτικών δημοκρατιών. Πραγματικά: η ρητορική πανούκλα που έβαλε μπρος ένα συστηματικό σχέδιο υποτίμησης των μουσουλμάνων, από κάποια στιγμή και μετά συνδυάστηκε με μια στρατηγική απόφαση. Μιλάμε για την απόφαση του αμερικανικού, βρετανικού και αυστραλιανού άξονα να εκστρατεύσει στην Ασία.

Και μιλάμε εξίσου για την απόπειρα και άλλων κρατών να εκμεταλλευτούν τη συγκυρία και να καρπωθούν και τα ίδια ό,τι μπορούσαν.

Ήδη χρόνια πριν τη στρατιωτική επέμβαση στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν, ήδη χρόνια πριν τον πόλεμο στη Σομαλία και την πολεμική στοχοποίηση του Ιράν, τα δυτικά κράτη προετοίμαζαν το έδαφος για τις ειλημμένες αποφάσεις τους. Οι διάφοροι επιτελείς, τα σχετικά ινστιτούτα, οι πολεμικοί αναλυτές, τα think tanks και οι ακροδεξιοί διανοούμενοι επεξεργάζονταν ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '90 τα ιδεολογικά σχήματα που θα προηγούνταν των πολεμικών αναμετρήσεων. Στην πιο διάσημη τέτοια στιγμή, ο πολύς Samuel Huntington, ακροδεξιός έμμισθος διανοούμενος της αμερικανικής κυβέρνησης δημοσίευσε το ευαγγέλιο του αντιμουσουλμανισμού. Η χρονιά ήταν το 1996 και οι δυτικές κοινωνίες εμπλούτιζαν το οπολοστάσιό τους. Σ' αυτό το περιβάλλον "Η Σύγκρουση των Πολιτισμών" προσέφερε το αναγκαίο ιδεολογικό υπόβαθρο. Χώριζε τον κόσμο σε δύο στρατόπεδα με σύνορά την πολιτιστική τους επάρκεια. Φυσικά, 15 χρόνια μετά, μπορούμε να καταλάβουμε ότι η πολιτιστική οριοθέτηση του κόσμου μόνο τέτοια δεν ήταν. Στην πραγματικότητα, το βιβλίο του Huntington σκιαγραφούσε τα πεδία των μελλοντικών μαχών. Εκεί ακριβώς που εντοπίζονταν τα πολιτιστικά "υπανάπτυκτα" κράτη, εκεί ακριβώς έστειλε τον στρατό της "η πολιτισμένη Δύση" κι εκεί ακριβώς είναι που δημιουργήθηκε η τελευταία και πιο δηλητηριώδης προσθήκη στο ιδεολογικό πλέγμα του αντιμουσουλμανισμού. Η ιδέα δηλαδή ότι, εκτός από όλα τα άλλα, οι μουσουλμάνοι είναι παράλογοι, ανορθολογικοί, φανατικοί και σε τελική ανάλυση επικίνδυνοι τρομοκράτες -"ισλαμιστές αντάρτες" στο εξωτερικό και "πυρήνες εν υπνώσει" στο εσωτερικό- ο πραγματικός εχθρός των δυτικών δημοκρατιών στις μελλοντικές τους μάχες εναντίον του κακού.

Το τελικό διακύβευμα της όλης συζήτησης περί "φανατισμού" των μουσουλμάνων δεν ήταν ούτε κάποια μάχη για την επικράτηση της πρόοδου, ούτε και διαφωνία ιδεολογικού περιεχομένου. Στόχος αντίθετα ήταν η απόκτηση στρατιωτικού πατήματος και γεωπολιτικής επιρροής στην περιοχή της κεντρικής Ασίας. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι τόσο το Ιράκ και το Αφγανιστάν, όσο και το Ιράν με το Πακιστάν, τα οποία εσχάτως συγκεντρώνουν πάνω τους τις κατηγορίες της "διεθνούς κοινότητας", δηλαδή των επιτιθέμενων στο μεγάλο παιχνίδι του διεθνούς διακρατικού ανταγωνισμού, σχηματίζουν μια ευθεία γραμμή στο κέντρο της ασιατικής ηπείρου. Αλλά κι από την ανάποδη: μπορεί μεν κατά την τρέχουσα αντιμουσουλμανική φιλολογία, οι μουσουλμάνοι και ο

πολιτισμός τους να αποτελούν ένα "πρόβλημα", για τη "λύση" του οποίου έχουν επιστρατευτεί οι δυτικές πολεμικές μηχανές, αλλά αυτή η "λύση" δεν αφορά το ίδιο όλα τα μουσουλμανικά κράτη. Κι αυτό δεν είναι διόλου ανεξήγητο: τα κράτη - πιστοί φίλοι της συμμαχίας των προθύμων (η Σαουδική Αραβία λ.χ.) εξαιρούνται και θα εξαιρούνται από την ιδεολογική και στρατιωτική επίθεση του πρώτου κόσμου, επιβεβαιώνοντας τη βασική μας θέση: ότι η δυτική εκστρατεία στην Ασία έχει γεωπολιτικές κι όχι πολιτισμικές αιτίες.

Κι έτσι σύντομα μπορούμε να έχουμε μια πρώτη περιγραφή των ιδεολογιών που πάνε παρέα με τη στρατιωτικοποίηση της εργασίας των μεταναστών εργατών. Από τη μια η αντιμουσουλμανική ιδεολογία που θα τη λέγαμε "εσωτερικού": η στοχοποίηση των τρόπων αναπαραγωγής των απαγορευμένων εργατών που έχει στόχο το τσάκισμα κάθε καταφύγιου απ' όπου μπορούν να αντλήσουν δύναμη, την υποτίμησή τους ως εργατών και το πέταγμά τους ως επικίνδυνων φανατικών στα χέρια της στρατιωτικής διαχείρισης της εργασίας. Και από την άλλη ένας αντιμουσουλμανισμός εξωτερικού: η ιδέα ότι όχι μόνο οι μουσουλμάνοι μετανάστες εργάτες είναι φανατικοί, ανορθολογικοί και επικίνδυνοι, αλλά και ότι αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να αποδίδονται αυτούσια και στα μουσουλμανικά κράτη που δεν ταιριάζουν με τις συμμαχίες του δυτικού κόσμου.

Την ίδια στιγμή που οι δυτικές κοινωνίες αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους σαν το προπύργιο του ορθολογισμού, αποδεικνύουν πως είναι ικανές να πιστέψουν τα πάντα. Τη στιγμή που μιλάμε περίπου 1,5 εκατομμύριο Ιρακινοί και απροσδιόριστος αριθμός Αφγανών έχουν σφαγιασθεί στο όνομα του "εκπολιτισμού" τους. Ταυτόχρονα εκατομμύρια μουσουλμάνοι σε κάθε γωνιά της Ασίας και της Αφρικής απειλούνται με την ίδια φρικτή μοίρα. Τεράστια γκέτο φιλοξενούν τους μουσουλμάνους εργάτες στις πιο πολιτισμένες χώρες της Δύσης. Τζαμιά πυρπολούνται σ' όλο τον ευρωπαϊκό βορρά και "παράνομοι" μουσουλμάνοι μετανάστες δουλεύουν μέχρι να καταρρεύσουν στα χωριά του ευρωπαϊκού νότου. Ακόμα χειρότερα, η ιδεολογία συνεχίζει δίχως αντίλογο να δείχνει ως "πρόβλημα" τους μουσουλμάνους ανά τον πλανήτη.

Ξέρουμε όμως ποια ιδεολογία είναι αυτή. Φασισμός λέγεται. Παρακάτω θα δούμε σύντομα μια εφαρμογή των όσων προηγήθηκαν στην ελληνική περίπτωση.

3. Το καπιταλιστικό παρόν: εργασία, μαφία και φασισμός στο κέντρο της Αθήνας.

Η αιτία της φρίκης των Ελλήνων ρατσιστών που για οποιονδήποτε λόγο έχουν κάποια σχέση με το κέντρο της Αθήνας, μας παρουσιάζεται σαν εικόνα. Είναι η εικόνα των "παράνομων" μεταναστών που βρίσκονται σε κάθε γωνία (όπου μπορεί να βρίσκεται κανείς δίχως να πληρώνει) ασχολούμενοι με "ύποπτα νταραβέρια". Είναι επίσης η εικόνα μπάτσων που περιφέρονται άπραγοι και πάντως "δίχως σχέδιο". Είναι τέλος οι φασιστικές κραυγές που από καιρό σε καιρό προβάλλουν πάνω από το πέλαγος του καθώς πρέπει ρατσισμού απειλώντας "την κοινωνική συνοχή".

Πρέπει φυσικά να μπουν ορισμένα πράγματα στη θέση τους. Όπως είδαμε παραπάνω, η Ελληνική Αστυνομία, ούτε ανίκανη, ούτε αδύναμη είναι απέναντι στην παρουσία των παρανομοποιημένων μεταναστών εργατών. Αντιθέτως, αποτελεί τον κατεξοχήν παράγοντα επίβλεψης και οργάνωσης της εργασίας τους και της ζωής τους. Και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά: η ίδια η πράξη της νομικής απαγόρευσης των μεταναστών είναι αυτή που δημιουργεί την δυνατότητα αστυνομικής επίβλεψης, που αποδίδει στην αστυνομία της εξουσίες της. Εκείνοι που επιβάλλουν την απαγόρευση είναι και αυτοί που ασκούν εξουσία στο απαγορευμένο - και έτσι ακριβώς γίνεται με τους παρανομοποιημένους μετανάστες εργάτες αλλά και το πεδίο αποθήκευσής τους στο κέντρο της Αθήνας!

Οι μπάτσοι λοιπόν, ούτε ανίκανοι είναι, ούτε βαριούνται, ούτε δρουν δίχως σχέδιο· σχέδιό τους είναι η δημιουργία μιας κλειστής ζώνης στρατιωτικοποιημένης εργασίας, ενός μεγάλου στρατόπεδου συγκέντρωσης. Και το σουλάτσο τους (ή αντίστοιχα η καούρα τους) είναι όψεις της αποτελεσματικής επιστασίας της επιχείρησης που έχουν αναλάβει. Έτσι είναι που στήνεται εδώ και κάποια χρόνια το "πρόβλημα" στο κέντρο της Αθήνας. Με περιόδους έντασης και διαστήματα "ηρεμίας". Με περιόδους όπου οι σκούπες και το κυνηγητό είναι καθημερινό φαινόμενο και άλλοτε με διαστήματα ανάπαυλας.

Σε κάθε περίπτωση, η συνολική κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί στο κέντρο της Αθήνας έχει στο κέντρο της το τεράστιο και αστυνομικά κατασκευασμένο "πρόβλημα" των μεταναστών εργατών και της "εγκληματικότητάς" τους. Από την άλλη όμως, αυτό το τεράστιο "πρόβλημα" που κάποια στιγμή έγινε το γενικό μοτίβο της ζωής του κέντρου δεν υπάρχει μόνο του. Γύρω του λύνονται

παλιοί λογαριασμοί και στρώνονται καινούριοι. Για να το πούμε αλλιώς, η περιπλοκότητα του ζητήματος "κέντρο της Αθήνας" προκύπτει ακριβώς από την πληθώρα των υλικών συμφερόντων που διατάσσονται γύρω από την συγκεκριμένη περιοχή και κατά συνέπεια πρέπει σε κάθε περίπτωση να συνδιαλλαγούν, τόσο με το βασικό της "πρόβλημα" και εκείνους που το ελέγχουν, όσο και μεταξύ τους.

Για παράδειγμα, ο τρόπος με τον οποίο το αστυνομικά κατασκευασμένο "πρόβλημα" τροφοδοτεί την υποτίμηση των ακινήτων του κέντρου είναι ένα ζήτημα που δεν χρειάζεται να είσαι εξτρεμιστής για να το εντοπίσεις. Ο αστικός τύπος, προφανώς συμμετέχοντας στις σχετικές μοιρασιές, βρίθει σχετικών δημοσιευμάτων. Και να πώς εκθέτει το ζήτημα η Μίνα Χαρμπαλή, αντιπρόεδρος του συλλόγου μεσιτών Αθήνας:

> Η αύξηση του αριθμού των μεταναστών, αλλά και το κλίμα της ανασφάλειας που βιώνουν κάτοικοι και καταστηματάρχες που δραστηριοποιούνται γύρω από την "απαγορευμένη πόλη" -που περικλείεται από την Ευριπίδου, τη Μενάνδρου, τη Σοφοκλέους, τη Γερανίου, την Ικτίνου και τη Σωκράτους- από τις ταραχές, τη διακίνηση των ναρκωτικών, τις κλοπές και την πορνεία, έχουν ρίξει τις τιμές των ακινήτων τουλάχιστον κατά 20% έως 25%. Μεγαλοκατασκευαστές και εφοπλιστές έχουν ήδη προβεί σε αγορές στην πλατεία Θεάτρου και τις γύρω περιοχές, εκμεταλλευόμενοι την πτώση στις τιμές των ακινήτων.[8]

Δεν χρησιμοποιήσαμε αυτό το απόσπασμα γιατί θέλουμε να υποστηρίξουμε ότι το βασικό ζήτημα του κέντρου της Αθήνας είναι μια γιγάντια αγοραπωλησία ακινήτων. Στην πραγματικότητα νομίζουμε ότι το ζήτημα του κέντρου της Αθήνας είναι ο έλεγχος και η εκμετάλλευση της στρατιωτικοποιημένης εργασίας των μεταναστών εργατών. Αν χρησιμοποιούμε αυτό το απόσπασμα, είναι γιατί διαβάζοντας την τοποθέτηση ενός εκ των ειδικών επί του ζητήματος, μπορούμε να στρέψουμε την προσοχή μας στο πλήθος των συμφερόντων που στριφογυρίζουν γύρω από το "πρόβλημα". Πρώτα λοιπόν οι μπάτσοι που ελέγχουν το στρατόπεδο που οι ίδιοι έφτιαξαν. Έπειτα το παράνομο κεφάλαιο που πουλάει ναρκωτικά, εξαναγκάζει γυναίκες να γίνονται πουτάνες και πουλάει και προϊόντα μαϊμού για να προσθέσουμε κι εμείς το κάτιτις μας. Μέσα σε όλα αυ-

8. "Τα Γκέτο του Σήμερα, Φιλέτα του Αύριο", Τα Νέα, 27/6/2009.

τά, οι ιδιοκτήτες των ακινήτων και οι κάτοικοι της περιοχής που βλέπουν την ιδιοκτησία τους να υποτιμάται. Τέλος, ο ίδιος ο "σύλλογος μεσιτών Αθήνας" και μαζί οι "μεγαλοκατασκευαστές" και οι "εφοπλιστές" που πάντοτε αναφέρονται και ουδέποτε κατονομάζονται και οι οποίοι εδώ και χρόνια "επενδύουν", ελπίζοντας σε μια μελλοντική αναβάθμιση της περιοχής.

Θα θέλαμε να επιμείνουμε σε αυτούς τους τελευταίους. Επειδή οι καιροί που ζούμε είναι καιροί κρίσης, καιροί που το χρήμα όλο και δυσκολεύεται να πολλαπλασιαστεί αγοράζοντας ανθρώπινη εργασία, τα ακίνητα, οι υποβαθμίσεις και οι ανατιμήσεις τους, προβάλλουν σαν όλο και πιο δελεαστική "επένδυση" του χρήματος που "κάθεται". Επειδή μάλιστα, ως γνωστόν, οι "μεγαλοκατασκευαστές" και οι "εφοπλιστές" ουδέποτε βάζουν χρήματα από την τσέπη τους όταν "επενδύουν", μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι τα χρηματικά ποσά που εμπλέκονται αυτή τη στιγμή στο κέντρο προέρχονται από τα ταμεία τραπεζών που και αυτές με τη σειρά τους αποκτούν λόγο στα τεκταινόμενα. Αν για παράδειγμα κάποιος θέλει να ανιχνεύσει τις υλικές αιτίες πίσω από την οργανωμένη συμμετοχή των ΜΜΕ στην κατασκευή και ανάδειξη του "προβλήματος", των εξάρσεων και των υφέσεών του, θα πρέπει να ψάξει στις σχέσεις τους με τις τράπεζες, τους εφοπλιστές και γενικώς τους νόμιμους και παράνομους "επενδυτές" του κέντρου της Αθήνας.

Ήδη η εικόνα που παρουσιάζεται δεν μοιάζει καθόλου με τις εικόνες που κινητοποιούν τους Έλληνες ρατσιστές. Είναι μια κοινωνική μηχανή με τη βάση της στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της παρανομοποιημένης εργασίας του κέντρου της Αθήνας, μια μηχανή τόσο εκτεταμένη που μπορεί να συμπεριλαμβάνει ταυτόχρονα στη λειτουργία της το οργανωμένο έγκλημα και τα διοικητικά συμβούλια των ελληνικών τραπεζών. Ανάμεσα σε αυτές τις δύο άκρες, οι μπάτσοι, τα ΜΜΕ, οι ρατσιστές ιδιοκτήτες της περιοχής και οι σύλλογοί τους, αναπαράγουν το "πρόβλημα" και κερδίζουν από αυτό, ο καθένας με τον τρόπο του.

Αλλά ακόμη και αυτή η παράθεση των συμφερόντων που διατάσσονται γύρω από την παραγωγική βάση της στρατιωτικοποιημένης εργασίας είναι ελλιπής. Θα μπορούσε να επεκταθεί με τη συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων, των κομμάτων και της νομαρχίας Αθηνών, των αρμόδιων υπουργείων και των αρμόδιων ΜΚΟ. Όλοι αυτοί οι παράγοντες, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο έχουν αναμιχθεί στην μακρόχρονη ιστορία του "προβλήματος", σε διαρκή διάλογο με εκείνους που ελέγχουν άμεσα το στρατόπεδο συγκέντρωσης, δηλαδή τους μπάτσους και το οργανωμένο έγκλημα. Τέλος θα έπρεπε κανείς να προ-

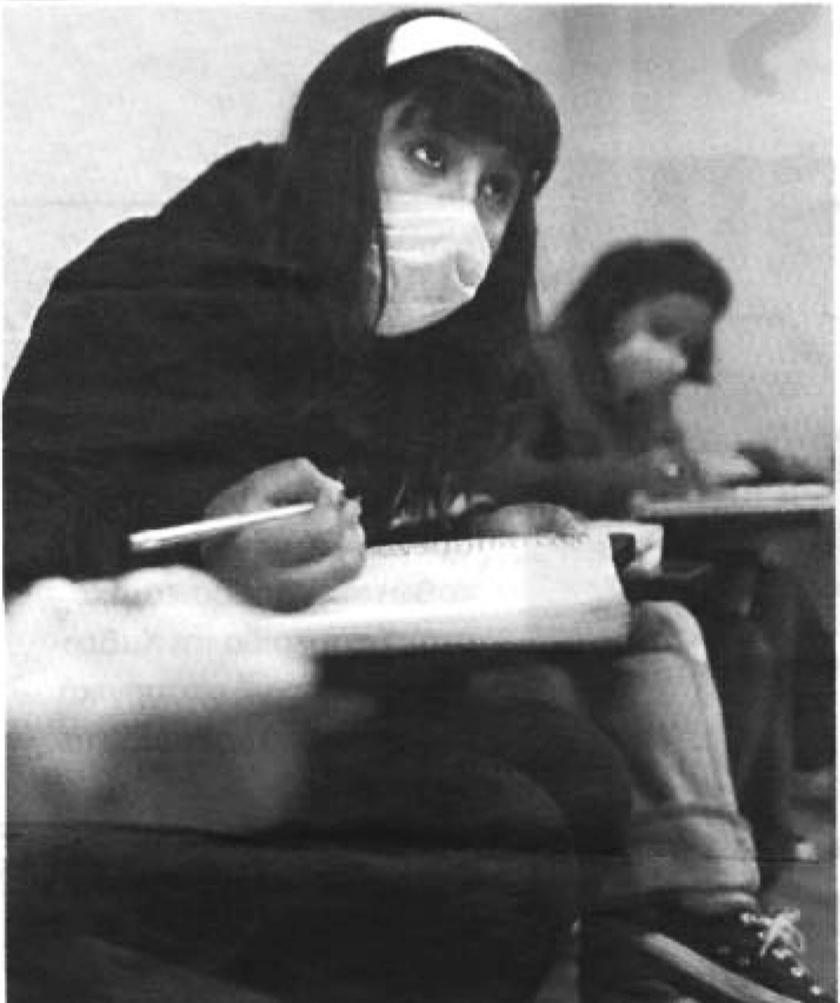
σθέσει την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, έστω και μόνο γιατί το παρανομοποιημένο εργατικό δυναμικό δημιουργείται από τους πολέμους του ελληνικού κράτους και των συμμάχων του. Ποτέ ένα κράτος που βρίσκεται σε πόλεμο δεν ανέχθηκε πληθυσμούς των εχθρών του να δρουν ανεξέλεγκτα στο εσωτερικό του. Φυσικά το ελληνικό κράτος δεν αποτελεί εξαίρεση. Κάθε προσπάθεια των παρανομοποιημένων μεταναστών εργατών να οργανωθούν, δεν γίνεται αντιληπτή μόνο σαν προσπάθεια ανατροπής των βασικών αρχών της μεταμοντέρνας οργάνωσης της εργασίας, αλλά και σαν ζήτημα από αυτά που συνήθως αποκαλούνται "εθνικής ασφάλειας". Το γεγονός γίνεται κατανοητό από τον τρόπο αντιμετώπισης της διαδήλωσης "για το Κοράνι" και τα όσα ακολούθησαν, αλλά και από τα παλιά επεισόδια της απαγωγής και καταγραφής περισσότερων από 5.000 πακιστανών εργατών ως δυνάμει βομβιστών.

Φυσικά, μέρες που είναι, δεν ξεχνάμε τον Άγιο Παντελεήμονα και τις εκεί επιδόσεις της Χρυσής Αυγής και των συμμάχων της. Αντιθέτως, παραλείψαμε το ζήτημα εσκεμμένα, ακριβώς γιατί δεν το θεωρούμε κάτι ξέχωρο από τα όσα αναφέραμε παραπάνω. Κατά τη γνώμη μας, η πολιτική οργάνωση ρατσιστών κατοίκων κάτω από τις οδηγίες φασιστών, μαφιών και μπάτσων δεν είναι η απόλυτη ενσάρκωση του φασισμού που δρα στο κέντρο της Αθήνας, αλλά η θεαματικότερη από τις εκφάνσεις του. Ως τέτοια, αναμφίβολα πρόκειται για περίπτωση που από μόνη της αξίζει τεράστια προσοχή και συζήτηση. Αλλά ο φασισμός όπως χτίζεται σήμερα, δεν είναι εκλογικά αποτελέσματα και παρακράτος, είναι μια συνδυασμένη δράση κρατικών μηχανισμών και καπιταλιστικών συμφερόντων που διατάσσονται και βυσσοδομούν γύρω από το μεγάλο θέμα του ελέγχου και της εκμετάλλευσης της στρατιωτικοποιημένης εργασίας. Για να το πούμε με μια παρομοίωση, καλά θα κάναμε *να αναγνωρίσουμε σαν τον σημερινό φασισμό, όχι τα διάφορα συστατικά της μεγάλης μηχανής - στρατόπεδου συγκέντρωσης του κέντρου της Αθήνας, αλλά την ίδια τη λειτουργία της.*

Θέλουμε να αποφύγουμε μια παρανόηση που σήμερα έχει γίνει κοινός τόπος: Ο σημερινός φασισμός, με την πιο κυριολεκτική του έννοια, δεν παράγεται από "νεοναζί", παρακρατικούς και ρατσιστές· ο φασισμός είναι σάρκα από τη σάρκα ετούτης εδώ της κοινωνίας, αναπόσπαστο κομμάτι της καπιταλιστικής οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων στην Ελλάδα των αρχών του 21ου αιώνα. Μπορεί αυτή η διαπίστωση να φαίνεται υπερβολικά θεωρητική. Από την άλλη όμως, νομίζουμε πως μπορεί να προφυλάξει εκείνους που την υιοθετούν

απ' το να πλέουν δίχως πυξίδα με μοναδικό οδηγό τις μελλοντικές εξάρσεις και υφέσεις του “προβλήματος” όπως τις παρουσιάζουν τα ΜΜΕ. Θέλουμε να γίνει κατανοητό ότι ο φασισμός στην Ελλάδα θα εξελίσσεται, ανεξαρτήτως του αν το “πρόβλημα” κηρυχθεί κάποια στιγμή “λυμένο” για να προκύψει ξανά όταν είναι και πάλι χρήσιμο. Θέλουμε να γίνει κατανοητό ότι ο φασισμός θα οργανώνεται όλο και λιγότερο αυτοσχέδια και όλο και στενότερα συνδεδεμένος με το ελληνικό κράτος. Και κυρίως θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι όταν ο φασισμός αρχίσει να αλέθει και Έλληνες, θα είναι ξεκαθαρισμένο ότι πρόκειται για την ίδια διαδικασία που σήμερα αλέθει τους μετανάστες.

Το είπαμε από την αρχή: Ο φασισμός είναι επίθεση στην εργατική τάξη μέχρι του σημείου της εξόντωσης. Παρακάτω θα υποστηρίξουμε ότι αυτή η επίθεση δεν γνωρίζει εθνικότητες, δεν διακρίνει πρωτοκοσμικούς από τριτοκοσμικούς, χωρίζει την κοινωνία στα δύο με ένα ταξικό ρήγμα. Αυτό το ρήγμα, που στο μέλλον θα γίνεται όλο και πιο ορατό, έχει ήδη πάψει να χαράσσεται αποκλειστικά μεταξύ “Ελλήνων” και “ξένων”, “πρωτοκοσμικών” και “τριτοκοσμικών”. Παρακάτω θα δώσουμε ορισμένες νύξεις για τους τρόπους με τους οποίους συντελείται αυτή η μεταβολή.

Κεφάλαιο 4 Φασισμός ενάντια στους πρωτοκοσμικούς: Από το κράτος πρόνοιας στο πειθαρχικό κράτος της πρόληψης

Οπως θα θυμάται ο αναγνώστης, προτού αρχίσουμε να ασχολούμαστε με τη στρατιωτικοποίηση της εργασίας των μεταναστών εργατών, αναζητήσαμε ορισμένα επιμέρους χαρακτηριστικά στον ιστορικό μας ορισμό του φασισμού, κατάλληλα για να στρέψουν το βλέμμα μας εκεί που πρέπει. Και εντοπίσαμε την ενασχόληση των καπιταλιστικών κρατών του μεσοπολέμου με την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης σαν μια διαδικασία στρατιωτικοποίησης της εργασίας, σαν τη δημιουργία διαστρωματώσεων στο εσωτερικό της εργατικής τάξης και τελικά "τεράστιων περιοχών της εργασίας που εντάσσονταν στην αρμοδιότητα των αστυνομικών μηχανισμών". Με αυτή την έννοια υποστηρίξαμε πως τα πρώτα συστήματα πρόνοιας είχαν ένα δεύτερο χέρι, στραμμένο προς όσους περίσσευαν, οπλισμένο με βούρδουλα.

Θα μπορούσαμε εδώ να παραθέσουμε πληθώρα μικρών παραδειγμάτων για το πώς αυτό το οπλισμένο με βούρδουλα χέρι που εδώ και τριάντα χρόνια επανεμφανίστηκε για να ασχοληθεί με τους μετανάστες, σήμερα στρέφεται όλο και περισσότερο εναντίον των πρωτοκοσμικών. Θα προτιμήσουμε ωστόσο μια γενικότερη προσέγγιση: θα εστιάσουμε στη μετατροπή του συστήματος πρόνοιας σε σύστημα διευρυμένου ελέγχου και επιτήρησης της εργατικής τάξης. Το ζήτημα είναι σχεδόν παρθένο. Διότι παρότι στην Ελλάδα βιώνουμε εδώ και χρόνια τη λεγόμενη κατάρρευση του κράτους πρόνοιας, ωστόσο δεν έχουμε πλήρως αποκρυπτογραφήσει τη σημασία και το βάθος αυτής της κατάρρευσης ή καλύτερα αυτό που οικοδομείται στα ερείπιά της.

Πράγματι λοιπόν, η συστηματική καταστροφή των δημόσιων συστημάτων υγείας και πρόνοιας, με τη μορφή που τα είχαμε γνωρίσει ως τώρα, αποτελεί μια κομβική διαδικασία με την οποία οργανώνεται βαθύτερα και πιο εντατικά η υποτίμησή μας ως εργατών και εργατριών. Έχει όμως ιδιαίτερη σημασία να προσέξουμε ότι αυτοί οι συγκεκριμένοι τομείς που αφορούν την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης καταρρέουν μεν, *αλλά καταρρέουν οργανωμένα*

και με σχέδιο. Έχει σημασία δηλαδή να προσέξουμε ότι στα ερείπια της κατάρρευσής τους χτίζονται οργανωμένα νέες, ολοκληρωτικές και στρατιωτικές μέθοδοι ελέγχου αυτής της αναπαραγωγής. Έχει αξία, καταρχήν, να διακρίνουμε αυτό το σχέδιο μέσα στην όλη κατάρρευση. Διότι πρόκειται για *ένα σχέδιο που αφορά την οργανωμένη μετάβαση προς βίαιες και στρατιωτικές μορφές πειθάρχησης των εργατών και των ανέργων, τη στροφή προς την ποινικοποίηση έως και την εξόντωση όσων "περισσεύουν" στην αγορά εργασίας και τέλος την επικύρωση του νέου κατασταλτικού ρόλου του κράτους*. Είναι ήδη εδώ και κάποια χρόνια ορατή αυτή η μετάβαση: από την υποχρηματοδότηση και τη σχεδιασμένη εγκατάλειψη τομέων όπως η παιδεία, η δημόσια υγεία και η πρόνοια στην οργανωμένη ενίσχυση των στρατοαστυνομικών μηχανισμών και τη γιγάντωση των ένστολων σωμάτων και των μηχανισμών της δημόσιας τάξης.

Αυτές οι ταυτόχρονες διαδικασίες δεν είναι τυχαίες, είναι αντιθέτως αλληλοσυμπληρωματικές. Με άλλα λόγια, στην εποχή όπου χιλιάδες εργάτες έχουν ήδη πεταχτεί στα σκοινιά, στην εποχή όπου οι άνεργοι πληθαίνουν με γεωμετρική πρόοδο, το κράτος και τα αφεντικά ξεδιπλώνουν ήδη ζοφερά σχέδια διαχείρισης και ελέγχου τους, σχέδια που στον πυρήνα τους έχουν τον αυξημένο έλεγχο, τη συστηματική πειθάρχηση και το αδιάλλακτο αίτημα για δημόσια τάξη. Αυτά τα σχέδια αφορούν ακόμη και νέους τρόπους με τους οποίους νοείται η δημόσια υγεία, νέους όρους με τους οποίους δομείται το σύστημα της πρόνοιας και των επιδομάτων, όπως θα δούμε παρακάτω. Αυτοί οι τρόποι και οι όροι διαγράφουν τη λογική της στρατιωτικοποίησης, όπως την είδαμε παραπάνω να εφαρμόζεται στις πλάτες των μεταναστών εργατών στην Ελλάδα και τον δυτικό κόσμο. Αλλά αυτή τη μεταχείριση επιφυλάσσουν το κράτος και τα αφεντικά και σε εκείνα τα κομμάτια της εργατικής τάξης που θα δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να αντεπεξέρχονται στα προς το ζην στελεχώνοντας τις τάξεις των ανέργων.

Με άλλα λόγια, υποστηρίζουμε ότι *η "κατάρρευση του κράτους πρόνοιας" κάθε άλλο παρά σημαίνει την παραίτηση του κράτους από τον έλεγχο και τη διαχείριση της αναπαραγωγής της εργατικής τάξης. Το αντίθετο συμβαίνει!* Το κράτος μπορεί να μας παρατάει να ψοφήσουμε -αν αρρωστήσουμε- μέσα σε νοσοκομεία που υπολειτουργούν, μπορεί να μας επιφυλάσσει επιδόματα και ασφάλιση του κώλου, μπορεί να ξηλώνει τις παλιότερες εγγυήσεις που εξασφάλιζαν ένα επίπεδο διαβίωσης, αλλά διόλου δεν μας

αφήνει να βυθιστούμε στη φτώχεια που μας επιφυλάσσει η καπιταλιστική μηχανή ανεξέλεγκτα, δίχως σχέδιο και οργάνωση. Ίσα - ίσα, πρέπει ήδη να είμαστε σε θέση να διακρίνουμε πως *το κράτος στήνει διαρκώς νέους μηχανισμούς ελέγχου, διαίρεσης και επιτήρησης της φτώχειας μας!* Για να δώσουμε μία όσο το δυνατόν ευρύτερη ιδέα για τους τρόπους με τους οποίους εξελίσσεται αυτή η διαδικασία, θα στραφούμε πρώτα στον τομέα της υγείας κι έπειτα στον τομέα της πρόνοιας.

1. Η στρατιωτικοποίηση της υγείας

Οι κρατικές πολιτικές για την υγεία έχουν σημειώσει τα τελευταία τριάντα χρόνια στη Δύση μια στρατηγική στροφή η οποία φωτίζει ικανοποιητικά μερικά από τα νέα αυτά σχέδια ελέγχου της αναπαραγωγής για τα οποία μιλάμε. Οι κρατικές αυτές πολιτικές ζυμώθηκαν παρέα με την πολιτική στροφή της ιατρικής η οποία μετατόπισε το ρόλο της από τη θεραπεία των ασθενειών στην πρόληψή τους. Αυτή *η πολιτική στροφή της ιατρικής από τη θεραπεία στην πρόληψη* υπήρξε κομβική καθώς έθεσε στο επίκεντρο της επιτήρησης και του ελέγχου όχι την ασθένεια αλλά την υγεία. Την υγεία όλου του πληθυσμού. Η υγεία έγινε καθημερινή έγνοια και τρόπος ζωής, έγινε σύνολο κανόνων και καταστολή "βλαβερών" συνηθειών, έγινε καθήκον και υποχρέωση, έγινε εθνικό αγαθό και διακύβευμα στα χέρια του κράτους. Το σημαντικότερο είναι ότι *η στρατηγική στροφή από τη θεραπεία των ασθενειών στην πρόληψη και τον υγιεινό τρόπο ζωής έγινε ένα ισχυρό εργαλείο κατάστρωσης κρατικών πολιτικών γύρω από τη δημόσια υγεία και την πρόνοια.*

Καταρχάς, η ιδέα που βρίσκεται στον πυρήνα του δόγματος της πρόληψης, ότι δηλαδή ο καθένας είναι ατομικά υπεύθυνος για την υγεία του, δεν είναι διόλου αθώα. Πράγματι, αν το καλοσκεφτούμε, τι σημαίνει ότι ο καθένας είναι ατομικά υπεύθυνος για την υγεία του; Σημαίνει ότι ο καθένας οφείλει να σηκώσει μόνος του τις συνέπειες σε περίπτωση που αρρωστήσει! Σημαίνει ότι στις ταξικές κοινωνίες στις οποίες ζούμε, όσοι ζουν στον πάτο της ταξικής πυραμίδας γίνονται υπεύθυνοι για την αρρώστια τους και ότι πρέπει να επωμιστούν οι ίδιοι το βάρος της θεραπείας τους. Δεν χρειάζεται συνεπώς να μαντέψουμε τη συνέχεια γιατί είναι αναμενόμενη: το επόμενο βήμα μετά τη νομιμοποίηση της "έλλειψης υπευθυνότητας" των κατώτερων ταξικών στρωμάτων απέναντι στην υγεία τους είναι ο αποκλεισμός τους από το δημόσιο σύστημα περίθαλψης. Ιδού μια νέα μορφή απαρτχάιντ, όπου η μεθοδική υποτίμηση των "φτω-

χών που αρρωσταίνουν ή δεν τρέφονται υγιεινά" περνάει από τον αποκλεισμό και φτάνει μέχρι και την εξόντωσή τους. Δεν είναι τυχαίο ότι π.χ. με την αντικαπνιστική εκστρατεία στην Ελλάδα ακούστηκαν τέτοιες ιδέες για τους καπνιστές (ότι "γιατί να πληρώνουμε για το βίτσιο τους;", "γιατί να επιβαρύνονται τα ασφαλιστικά ταμεία;").

Ας πάμε και παραπέρα. Το μοντέλο της πρόληψης δουλεύτηκε με επιμονή και σχέδιο εδώ και τριάντα χρόνια στα περισσότερα κράτη της Δύσης, έθρεψε εθνικές εκστρατείες και απορρόφησε πακτωλούς κρατικών κονδυλίων επειδή σε αυτό το μοντέλο εγγράφονται όλοι οι νέοι στρατιωτικού τύπου σχεδιασμοί για την υγεία και την πρόνοια. Διότι *το νέο δόγμα της πρόληψης κάθε άλλο παρά αποτελεί ένα "σχέδιο" για τη βελτίωση της υγείας. Αντιθέτως, είναι ένα μοντέλο ελέγχου, αξιολόγησης και επιβολής συγκεκριμένων τρόπων ζωής, με στόχο να εντείνει τους κοινωνικούς/ταξικούς διαχωρισμούς.* Αποτελεί ένα μοντέλο διαχείρισης της δημόσιας υγείας το οποίο στοχεύει σε όλους τους (δυνάμει ασθενείς) υπηκόους· αποτελεί μια διαρκή διαδικασία πειθάρχησης σε "υγιεινούς" τρόπους ζωής· αποτελεί ιδανική μέθοδο καταγραφής προσωπικών δεδομένων και του ιατρικού ιστορικού των πολιτών (ήδη τη στιγμή που μιλάμε το αγγλικό κράτος, το οποίο ήταν από τα πρώτα που αναμόρφωσαν το δημόσιο σύστημα υγείας με οδηγό την πρόληψη, έχει φακελωμένους χιλιάδες υπηκόους με το σύστημα του ερωτηματολογίου σε κάθε ιατρική επίσκεψη). Το μοντέλο της πρόληψης ενισχύει τις κοινωνικές διαιρέσεις σε αυτούς που δεν συμμορφώνονται στα νέα "υγιεινιστικά ήθη" και σε αυτούς που συμμορφώνονται· ταυτόχρονα, προσφέρει στο κράτος και το ιατρικό σύμπλεγμα το μονοπώλιο της διαχείρισης και του ελέγχου της υπευθυνότητας ή της ανευθυνότητάς μας, στιγματίζοντας και "εγκληματοποιώντας" π.χ. τους "απείθαρχους" ή απαγορεύοντας κοινωνικές συνήθειες (όπως στην περίπτωση απαγόρευσης του καπνίσματος)· δημιουργεί κριτήρια και προϋποθέσεις για την ασφάλιση (ήδη συμβαίνει στον τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης όπου οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν ασφαλίζουν π.χ. αρειμάνιους καπνιστές ή άτομα με χρόνιες ασθένειες)· επιστρατεύει ελεγκτικούς μηχανισμούς και ένστολα σώματα στην επιτήρηση των κανόνων υγιεινής ζωής στους δημόσιους χώρους (όπως είδαμε και πρόσφατα με την έφοδο μπάτσων σε κτίρια όπου έβρισκαν στέγη άστεγοι μετανάστες και τα οποία βαφτίστηκαν ως "υγιειονομική βόμβα"). Να πόσες πολυπόθητες υπηρεσίες προσφέρει στην κρατική εξουσία ένα τέτοιο μοντέλο. Να πόσοι πολλοί γινόμαστε αυτοί που

"κοστίζουμε" στα ταμεία ασφάλισης: καπνιστές, παχύσαρκοι, μελαμψοί και κακοταϊσμένοι. Και να που στο βάθος μας δείχνουν τον Καιάδα.

Η πρόληψη λοιπόν δεν είναι άλλη μια έξυπνη ιδέα που γεννήθηκε σε κάποια ιατρικά μυαλά και μόνο. *Η πρόληψη αποτελεί στρατηγικό άξονα πάνω στον οποίο ξεδιπλώνονται και θα ξεδιπλωθούν στο μέλλον φασιστικές πολιτικές, καθώς φέρει πάνω της όλες τις τεχνικές επιτήρησης, διαίρεσης, αξιολόγησης και ιεράρχησης των κοινωνιών.* Η αλήθεια αυτή δεν κρύβεται άλλωστε ούτε από τους ειδικούς. Όπως μας λέει ο διευθυντής του περιοδικού Popular Medicine,

> Η αντικαπνιστική εκστρατεία αποτελεί το μεγαλύτερο εγχείρημα ελέγχου συνειδήσεων στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ο πειθαρχημένος άνθρωπος που δεν καπνίζει, δεν πίνει, γυμνάζεται τακτικά, διατρέφεται υγιεινά, έχει προσεκτική ερωτική συμπεριφορά και ακολουθεί πιστά τις εντολές της λεγόμενης "προληπτικής ιατρικής" αποτελεί σήμερα το πρότυπο του επιθυμητού πολίτη-καταναλωτή.[9]

Τέτοιες κουβέντες που στην ουσία περιγράφουν έναν ωμό φασισμό μπορούμε να τις προσπερνάμε σήμερα με μια σχετική ελαφρότητα, όμως οι κύριοι που τα λένε αυτά τα εννοούν και μάλιστα σοβαρά. Ίσως ο λόγος που ακόμη δεν εγείρονται ανησυχίες είναι ότι ο καθείς συγκαταλέγει προς το παρόν τον εαυτό του μέσα σε αυτή την αόριστη οντότητα που περιγράφεται παραπάνω ως πολίτης-καταναλωτής. Όταν όμως έρθει η ώρα που οι κουβέντες αυτές αποκτήσουν και την πρακτική τους εφαρμογή, τότε δεν θα μιλάμε για πολίτες-καταναλωτές, αλλά για μετανάστες που "τρέφονται ανθυγιεινά", για "πληβείους" που μεθοκοπούν, για γυναίκες με απρόσεκτη ερωτική συμπεριφορά, για παχύσαρκους που "φυτοζωούν". Τότε ίσως μπορέσουμε να αντιληφθούμε ότι η πρόληψη στοχεύει -με διόλου στοργικούς σκοπούς- συγκεκριμένες κατηγορίες ανθρώπων. Τότε ίσως μπορέσουμε να καταλάβουμε *το φασισμό που είναι εγγεγραμμένος στην πολιτική της πρόληψης όπως και τη στρατιωτική διαχείριση της υγείας που εγκαινιάζεται.*

Ωστόσο, έχουμε ήδη αρκετά δείγματα γραφής σχετικά με τη στρατιωτική αυτή διαχείριση που εγκαινιάζει το δόγμα της πρόληψης. Αξίζει μάλιστα να θυμηθούμε ότι η κρατική διαχείριση των "πανδημιών" (όπως το SARS, η γρίπη των πουλερικών κλπ) έχει εδώ και κάποια χρόνια *προσλάβει χαρακτηριστι-*

9. "Η Ελλάδα (ξανα)κόβει το κάπνισμα", Καθημερινή 31/8/2010.

κά στρατιωτικού πολέμου: διαχωρισμός του υγιούς από το μη υγιή πληθυσμό, υποχρεωτικές καραντίνες σε "μολυσμένους πληθυσμούς", επιστράτευση στρατιωτικών σωμάτων για την επιτήρηση και τον έλεγχο των δημόσιων χώρων. Οι υπήκοοι του πρώτου κόσμου, βομβαρδισμένοι από μαζικές δόσεις φόβου, είδαν στην πράξη να εκτυλίσσονται σε βάρος τους κανονικότατα σχέδια έκτακτης ανάγκης. Τα κράτη επιδόθηκαν σε ασκήσεις πρόκλησης και διαχείρισης πανικού, για μελλοντικές χρήσεις. Αυτό είναι συνεπώς το δόγμα της πρόληψης όταν αποκτάει διαστάσεις επίσημης κρατικής πολιτικής: ωμός φασισμός! Μέθοδος πειθάρχησης και ελέγχου και όχι μέριμνα για την υγεία. Διότι ας μην ξεχνάμε, ότι *την ίδια στιγμή που τα κράτη υποχρηματοδοτούν και απαξιώνουν τις δημόσιες υποδομές θεραπείας και περίθαλψης* (τα δημόσια νοσοκομεία κλπ), *την ίδια ακριβώς στιγμή επενδύουν τεράστια ποσά στην οργάνωση μεθόδων και υποδομών πρόληψης*. Την ίδια περίοδο που π.χ. το ελληνικό κράτος οδηγεί στο κλείσιμο ολόκληρες μονάδες νοσοκομείων τις οποίες θεωρεί "δαπανηρές", την ίδια περίοδο διέθεσε εκατομμύρια ευρώ σε εμβόλια και διαφημιστικές εκστρατείες ενάντια στο φιάσκο που λεγόταν "νέα γρίπη". Συμβαίνει επίσης και το άλλο, φαινομενικά "παράδοξο": την ίδια στιγμή που η πρόληψη προωθείται ως μέριμνα για ολόκληρο τον πληθυσμό, ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού παραμένει αποκλεισμένο από τη στοιχειώδη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε σημείο φυσικής εξόντωσης.

Το καλύτερα σχετικό παράδειγμα είναι βέβαια οι μετανάστες, τους οποίους πρόσφατα ο αρμόδιος υπουργός φρόντισε να εντοπίσει σαν τους κατεξοχήν υπεύθυνους για τα δεινά του συστήματος υγείας. Καλά θα έκανε κανείς να εντοπίσει ότι στη βάση του συγκεκριμένου επιχειρήματος δεν βρισκόταν ο ρατσισμός, αλλά η αντίληψη σύμφωνα με την οποία η υγεία είναι ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίζεται με όρους κόστους - οφέλους. Αυτή η αντίληψη δεν έρχεται να περιθωριοποιήσει μόνο τους μετανάστες, αλλά κάθε κομμάτι του πληθυσμού που δεν μπορεί να υποστηρίξει οικονομικά την υγεία του. Όχι τους καπνιστές, αλλά τους φτωχούς καπνιστές, όχι τους παχύσαρκους, αλλά τους φτωχούς παχύσαρκους. Αφού δεν έχουν να πληρώσουν ώστε η ύπαρξή τους να είναι οικονομικά επωφελής, όχι μόνο για τον καπιταλισμό γενικώς αλλά και για το σύστημα υγείας ειδικώς, ας πεθάνουν!

Το νέο υπόδειγμα σχέσεων που γεννιέται μέσα από την καταστροφή παλιότερων τρόπων χειρισμού της υγείας των ανθρώπων μοιραία επηρεάζει τα δημόσια συστήματα περίθαλψης. Δεν θα περάσει πολύς καιρός μέχρις ότου

δούμε μάλιστα αυτά τα εγχειρήματα που δουλεύονται μέχρι στιγμής πειραματικά και στο επίπεδο της ιδεολογίας και της προπαγάνδας (ώστε να βρουν κοινωνική νομιμοποίηση), να δένονται λειτουργικά με νόμους, κανόνες και κριτήρια ασφάλισης (του είδους καπνίζεις; τότε δεν σου καλύπτουμε το κόστος μιας εγχείρισης ή θεραπείας…). Ήδη στις ΗΠΑ από τη δεκαετία του '80, την εποχή που συζητιόταν η γιγάντωση του κράτους πρόνοιας και οι λόγοι για ριζικούς μετασχηματισμούς του, ήταν η μαύρη κοινότητα που τέθηκε πρώτα από όλα στο στόχαστρο, οι μαύρες γυναίκες που "γεννούσαν ανεξέλεγκτα με σκοπό να παίρνουν επιδόματα και να μη δουλεύουν" (τις αποκαλούσαν welfare queens…). Το επιχείρημα που προβλήθηκε ήταν το εξής: γιατί να πληρώνουν οι λευκοί νομοταγείς αμερικάνοι πολίτες φόρους για να θρέφονται οι μαύροι άνεργοι τεμπέληδες; Ε, αυτά τα επιχειρήματα, παρέα με όλο το ιδεολογικό οπλοστάσιο της προληπτικής ιατρικής (περί ενδεδειγμένου τρόπου ζωής) και τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις πάνω στον έλεγχο της αναπαραγωγής των γυναικών, έφτιαξαν ένα πειθαρχικό ιατροδικαστικό μοντέλο που έσυρε στα δικαστήρια εγκυμονούσες από τη μαύρη κοινότητα με την κατηγορία ότι "έθεταν σε κίνδυνο τα έμβρυά τους" (π.χ. λόγω του ότι κατανάλωναν αλκοόλ), καταλήγοντας συχνά σε ποινές αναγκαστικών στειρώσεων.

Η πρόληψη λοιπόν ως σύγχρονη πολιτική διαχείριση της υγείας αποτελεί ένα από τα οικοδομήματα που χτίζονται μέσα στην κατάρρευση του παλιού κράτους πρόνοιας. Και καθώς δημιουργεί διαχωρισμούς και αποκλεισμούς πληθυσμών, δαιμονοποιήσεις και στιγματισμούς, πειθαρχήσεις και ελεγκτικούς μηχανισμούς ανοίγει χώρο σε νέους κύκλους φασισμού και βαρβαρότητας.

2. Η στρατιωτική διαχείριση της ανεργίας - η στρατιωτικοποίηση της εργασίας

Δεν λείπουν οι ιδέες και τα σχέδια για τη διαχείριση αυτών που "περισσεύουν" στη σημερινή εποχή της κρίσης. Μέχρι το έσχατο σημείο της εξόντωσης (που δουλεύει ήδη ενάντια στους μετανάστες τόσο στις χώρες καταγωγής τους όσο και στα σύνορα), ενδιάμεσα ξεδιπλώνονται νέες μέθοδοι περικύκλωσης και περαιτέρω κατακερματισμού του νέου τοπίου που διαμορφώνεται από την ακραία υποτίμηση της εργασίας. Το νέο αυτό τοπίο το περιγράψαμε ήδη: ένα μεγάλο τμήμα της εργατικής τάξης (οι μετανάστες) δουλεύει σε καθεστώς παρανομίας, δηλαδή έξω από τους κανόνες του εργατικού δικαίου και υπό το κα-

θεστώς σχεδόν αποκλειστικού ελέγχου και διαχείρισης από τα στρατοαστυνομικά σώματα και τις κάθε λογής μαφίες. Ένα επίσης μεγάλο κομμάτι της εργατικής τάξης βρίσκεται σε καθεστώς ανεργίας και το κομμάτι αυτό θα γίνει ακόμη μεγαλύτερο στο μέλλον. Εν γένει, ένα σεβαστό ποσοστό της εργατικής τάξης στην Ελλάδα αδυνατεί να αντεπεξέλθει στα προς το ζην. Πάνω σε αυτό το τοπίο κράτος και αφεντικά λανσάρουν προς το παρόν διάφορες ζοφερές ιδέες. Ας δούμε για παράδειγμα ορισμένες από αυτές, παρότι θα προσφύγουμε στους γνήσιους εμπνευστές τους που μιλούσαν για τη μεταρρύθμιση του κράτους πρόνοιας είκοσι τουλάχιστον χρόνια πριν.

Υπάρχει για παράδειγμα η ιδέα (διόλου φρέσκια ιστορικά) που συζητιέται στα ελληνικά think tank για τη στροφή από την *καθολικότητα* των παροχών του κράτους πρόνοιας (δλδ όλοι να δικαιούνται -βάσει κάποιων κριτηρίων- μια μορφή κοινωνικής πρόνοιας) στην επιλεκτικότητα των παροχών. Η “επιλεκτικότητα” των παροχών δεν είναι άλλο από εκείνο το καθαρό και ξάστερο που είχε ξεστομίσει ένας υπέρμαχος του θατσερισμού και ρηγκανισμού στις αρχές του '80, ο Charles Murray, οι απόψεις του οποίου (περί μηδενικής ανοχής) έγιναν εξαιρετικά δημοφιλείς στις ΗΠΑ και την Ευρώπη. Υποστήριζε ξεκάθαρα ο Murray τότε ότι: τέρμα τα επιδόματα στους τεμπέληδες, στους άνεργους που τσιμπάνε το επίδομα ανεργίας και αράζουν δίχως να ψάχνουν δουλειά, στις γυναίκες που γεννάνε παιδιά για να απομυζούν από τον κρατικό κορβανά επιδόματα μητρότητας κ.ο.κ. Από εδώ και στο εξής το κράτος δεν θα επιχορηγεί την “παθητικότητα” που γεννάει η φτώχια ούτε θα συντηρεί όσους είναι “περιττά βάρη” ή “επιλέγουν” να αποτελούν ξένο σώμα στην κοινωνία. Να πώς το κάνει ακόμη πιο κατανοητό και συγκεκριμένο το παραπάνω ζήτημα στα μέσα της δεκαετίας του '90 ένας συντηρητικός αμερικανός πολιτειολόγος ονόματι Lawrence Mead, συνοδοιπόρος του Murray:

> Γι΄ αυτό ακριβώς το λόγο η κοινωνική πολιτική θα στραφεί στο εξής προς την επιβολή της εργασίας… Η καλύτερη απάντηση στη φτώχια δεν είναι η οικονομική ενίσχυση των ανθρώπων ή η εγκατάλειψή τους: είναι η καθοδήγηση του βίου τους… Το κράτος θα πρέπει άμεσα να επιβάλει το σεβασμό εκείνων των τρόπων συμπεριφοράς που είναι θεμελιώδεις για τη διατήρηση της δημόσιας τάξης…Το πρόγραμμα AFDC απαιτεί από έναν αυξανόμενο αριθμό άνεργων μητέρων να συμμετάσχουν σε κάποιο εργασιακό πρόγραμμα, ως αναγκαία προϋπόθεση για να λαμβάνουν το συγκεκριμένο επίδομα…Τα σχολεία απαιτούν

αυστηρότερο σεβασμό των κανονισμών τους, τα καταλύματα αστέγων θέτουν κανόνες στη συμπεριφορά των ενοίκων τους, και γενικά, το αίτημα για διατήρηση της τάξης γίνεται πιο αδιάλλακτο".[10]

Τέτοιας έμπνευσης είναι η ιδέα που εξαγγέλθηκε πρόσφατα από τον έλληνα πρωθυπουργό ως "*στροφή από την επιδότηση της ανεργίας στην επιδότηση της εργασίας*"[11]. Η πειθάρχηση και ο έλεγχος των ανέργων μέσα από τη *θεσμοθέτηση της καταναγκαστικής εργασίας για όσους εξαρτώνται από κρατικά επιδόματα.* Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκαν και οι εξαγγελίες του τέως υπουργού Δημόσιας Τάξης και νυν Περιφερειακής Ανάπτυξης Μιχ. Χρυσοχοΐδη, όταν ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός ΥπερΥπουργείου για το κέντρο της Αθήνας με σκοπό την "εκκαθάρισή του" από την παραοικονομία. Το σχέδιο "Δράση για την Αθήνα", που είχε ήδη καταθέσει από τον Αύγουστο του 2010 προέβλεπε:

> *την καταγραφή των αλλοδαπών* που διαμένουν στην περιοχή και τη συνεργασία αλλοδαπών με το ΣΔΟΕ και το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για τον εντοπισμό Ελλήνων που ενοικιάζουν τα σπίτια τους σε αλλοδαπούς δίχως τις νόμιμες διαδικασίες. Μελετάται η πρόταση για νομοθετική ρύθμιση διαχείρισης των διαμενόντων στην Ελλάδα, *με την τοποθέτησή τους σε υπάρχουσες θέσεις εργασίας σε αντικείμενα που γνωρίζουν (π.χ. αγροτικές καλλιέργειες).* Δημιουργία Σώματος ήπιας καταστολής, σε συνεργασία με ειδικά εκπαιδευμένους αλλοδαπούς. Δημιουργία χώρων φιλοξενίας για τις ευάλωτες ομάδες, με αξιοποίηση διαθέσιμων κτηρίων ή φιλοξενίας μέσω μίσθωσης ξενοδοχείων. Προβλέπεται η καταγραφή του αριθμού των αστέγων, η δημιουργία κρατικής μονάδας για ηλικιωμένους και η ενίσχυση των δομών για επανένταξη αποφυλακισθέντων, ώστε να μην καταλήγουν άστεγοι. Παροχή χώρων για ξενώνες, αλλά και δημιουργία "ξενώνων νύχτας" για την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών στέγασης. *Εφαρμογή του μοντέλου one-euro job της Γερμανίας: είναι ένα εργασιακό μοντέλο για ανέργους και απόρους.* Όσοι είναι εγγεγραμμένοι στην Πρόνοια τούς δίδεται η δυνατότητα εργασίας σε δή-

10. Από το βιβλίο του Loic Wacquant, *Οι φυλακές της μιζέριας,* Πατάκης 2001.

11. Σε δήλωσή του λίγο πριν ανέβει στη Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης.

μους (π.χ. οδοκαθαριστές) για την οποία κερδίζουν ένα ή δύο ευρώ την ώρα, δίχως όμως να απολέσουν το επίδομα πρόνοιας.[12]

Τέτοιες είναι οι ιδέες που κυκλοφορούν στα κρατικά κλιμάκια σχετικά με τη διαχείριση όσων περισσεύουν. *Όχι λοιπόν εξαφάνιση της πρόνοιας, αλλά η πρόνοια ως πλέγμα διαίρεσης και ιεράρχησης του ποιοι αξίζουν να επιδοτούνται και ποιοι όχι.* Πρόνοια μέσα από αυστηρές διαδικασίες καταγραφής των ανέργων, των άπορων, των ανάπηρων, των ανίκανων για εργασία, των χρόνια ασθενών. *Η πρόνοια ως η δημιουργία ενός περιβάλλοντος στρατιωτικοποιημένης εργασίας. Ή αλλιώς η πρόνοια ως εργαλείο καθυπόταξης του προλεταριάτου (που έχει αποβληθεί από την αγορά εργασίας) σε καταναγκαστική υποαμειβόμενη εργασία.* Πρόκειται για ιδέες που κυκλοφορούν πολύ καιρό:

> Ο Mead προδιαγράφει έτσι το "περισσότερο κράτος" σε δύο επίπεδα, το ποινικό και το κοινωνικό, αλλά με το ρητό όρο ότι το συγκεκριμένο κοινωνικό θα λειτουργεί ως μεταμφιεσμένο "ποινικό", δηλαδή ως εργαλείο για την επιτήρηση και την πειθάρχηση των δικαιούχων επιδομάτων, τους οποίους θα παραπέμπει απευθείας στο ομόλογό του "εγκληματικό" σε περίπτωση τυχόν παρεκτροπής.[13]

Να λοιπόν τι σκέφτονται οι ειδικοί ότι πρέπει να επιφυλάσσεται στις ατίθασες εκείνες κατηγορίες ανέργων που θα αρνηθούν να καθυποταχθούν στην καταναγκαστική εργασία: ποινικοποίηση, τιμωρία και φυλάκιση. Οι κοινωνικές υπηρεσίες σε συνεργασία με την αστυνομική και δικαστική εξουσία, η μετατροπή των υπηρεσιών επιδομάτων σε υπηρεσίες πληροφοριών: να ένα προχωρημένο μοντέλο πρόνοιας δίχως περιττά έξοδα, να το μέγεθος της υποτίμησης που μας ετοιμάζουν.

Τις ίδιες ακριβώς αναγκαιότητες ελέγχου και πειθάρχησης εξυπηρετεί και η κρατικά οργανωμένη φιλανθρωπία μέσα από τις ΜΚΟ. Η γιγάντωση του κράτους των ΜΚΟ σε μια γκάμα υπηρεσιών αναπαραγωγής (φροντίδας ηλικιωμένων, υποστήριξης ατόμων με χρόνιες ασθένειες, υπηρεσίες ιατρικής φροντίδας και ανακούφισης) έρχεται να συμπληρώσει ό,τι δεν κατορθώνουν οι προηγού-

12. "Και υπουργείο "εκκαθάρισης" του Κέντρου!", Ελευθεροτυπία 29/10/10.

13. Πάλι από το *"Οι φυλακές της μιζέριας"*.

μενες ιδέες: όπου δεν φτάνει το επίδομα ή ο μισθός θα φτάνει το χέρι της κρατικής μκοποιημένης φιλανθρωπίας. Αυτή είναι η ουσία της συνεισφοράς των ΜΚΟ: να αδυνατίζουν την πολιτική οργή, πλασάροντας ως βοήθεια και ανακούφιση αυτά που οι υποτιμημένοι εργάτες δικαιούνται να έχουν. Δεν είναι λίγες οι ΜΚΟ που ήδη πλασάρονται στην ελλάδα (και ειδικότερα στην αθήνα) για το νέο αυτό ρόλο. Από τους Γιατρούς του Κόσμου που εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα όπου "εξελίσσεται μια ανθρωπιστική κρίση"[14] μέχρι την ΜΚΟ Κλίμακα που διεκδικεί τη διαχείριση του ζητήματος των αστέγων. Αλλά και στην περίπτωση της καταναγκαστικής εργασίας έχουν πολλά να προσφέρουν οι ΜΚΟ στο κράτος. Στο διάστημα 2006-2007 το κράτος υπό τον τίτλο ενός σχεδίου δράσης που λεγόταν "Ενίσχυση της απασχόλησης με τη συμμετοχή των ΜΚΟ" τους μοίρασε απλόχερα 40 εκατομμύρια ευρώ με την προϋπόθεση οι οργανώσεις αυτές να απασχολήσουν για ένα χρόνο ανέργους. Να λοιπόν τι προτιμά το κράτος, επιδότηση όχι της ανεργίας αλλά της μκοποιημένης εργασίας.

Κι όσο για τους μετανάστες, η μόνη… "πρόνοια" είναι η μεθοδική εξόντωση! Η στροφή για επιβίωση στον κόσμο της παρανομοποιημένης εργασίας, στις μαφίες και το οργανωμένο έγκλημα. Αυτός είναι ο μοναδικός ορίζοντας επιβίωσής τους. Ήδη στην Ευρώπη, αλλά και εδώ, ο καθολικός αποκλεισμός των μεταναστών (ακόμη και των νόμιμων) από την κρατική πρόνοια βρίσκεται στην ατζέντα όλων των ακροδεξιών κομμάτων. Στο μεταξύ, η διαχείριση της αναπαραγωγής τους είναι αρμοδιότητα των μπάτσων, καθώς οι όποιες κοινότητες επιβίωσής τους έχουν αναγορευτεί σε πρόβλημα "δημόσιας τάξης".

Είναι όμως προφανές ότι *το πάντρεμα της πρόνοιας με τη δημόσια τάξη* ετοιμάζεται να δοκιμαστεί στις πλάτες πολύ περισσότερων: των χιλιάδων ανέργων του παρόντος και του μέλλοντος.

14. Βλ. Ελευθεροτυπία, 5/11/2010 "Από την Ουγκάντα στην Ελλάδα για βοήθεια".

Επίλογος **Και στο βάθος ζόφος - ή όχι;**

Στα όσα προηγήθηκαν προσπαθήσαμε να υποστηρίξουμε όσο πιο σύντομα μπορούσαμε ότι αυτό που όλοι διαισθανόμαστε να καλπάζει γύρω μας είναι ο φασισμός με μια πολύ απτή, πολύ κυριολεκτική, με την βαθιά ιστορική έννοια. Εντοπίσαμε την ανάγκη για έναν ιστορικό ορισμό του φασισμού και τον χρησιμοποιήσαμε για να δείξουμε πως παρόμοιες διαδικασίες δουλεύουν και σήμερα.

Οπωσδήποτε, εμείς που συζητήσαμε και υιοθετήσαμε τα όσα ειπώθηκαν, δεν είμαστε της γνώμης πως το ζήτημα εξαντλήθηκε. Νομίζουμε μάλιστα πως θα ήταν μεγάλο λάθος να νομίζει κανείς κάτι τέτοιο. Οι διαδικασίες για τις οποίες μιλήσαμε παραπάνω κάθε άλλο παρά ολοκληρωμένες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν. Στα χρόνια που ακολουθούν, η καπιταλιστική επιλογή που στα παραπάνω ονομάσαμε στρατιωτική διαχείριση της εργασίας των ντόπιων και των ξένων θα ισχυροποιείται, θα αποκτά πρωτόγνωρη ευρύτητα, θα διεκδικεί όλο και περισσότερο έδαφος ιδεολογικά και πρακτικά, θα μετατρέπεται σε καλπασμό προς τη βαρβαρότητα. Και θα το κάνει σαν έκπληξη! Ακριβώς τη στιγμή που όλοι θα νομίζουν πως δεν υπάρχει επόμενο σκαλοπάτι στην κατρακύλα, ακριβώς τότε θα ανακαλύπτουν πως η κατρακύλα δεν έχει τέλος.

Αυτή η πρόβλεψη δεν είναι από εκείνες που γίνονται χρησιμοποιώντας το κατακάθι του καφέ. Ξεπηδάει από μια αντίληψή μας που, αν και στα όσα προηγήθηκαν δεν διατυπώθηκε ευθαρσώς, αποτελεί το βασικό μοτίβο πίσω από τα όσα λέμε. Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, τα όσα περιγράψαμε διαδραματίζονται στον καμβά της καπιταλιστικής κρίσης και της απουσίας ταξικού ανταγωνισμού. Αυτός ο συνδυασμός ανοίγει νέους κύκλους βαρβαρότητας, φέρνει ριζικές αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις. Και νομίζουμε πως όσο αυτός ο συνδυασμός συνεχίζει να ισχύει, δεν μπορεί να υπάρξει ούτε σταμάτημα ούτε αντιστροφή της κατρακύλας των δυτικών κοινωνιών στα σκοτάδια. Όσο για το είδος και το εύρος της κατρακύλας, υπάρχουν ζητήματα που ούτε καν θίχτηκαν στα όσα προηγήθηκαν. Για παράδειγμα το ζήτημα των διακρατικών ανταγωνισμών, μπορεί να μην μας απασχόλησε παραπάνω, έχουμε όμως τη γνώμη ότι είναι το ζοφερό επέκεινα του σημερινού φασισμού, ότι οι πολεμικές διαδικασίες που ξεκίνησαν στην πρώην Γιουγκοσλαβία και επιταχύνθηκαν με τους

πολέμους στη Μέση Ανατολή, όχι μόνο δεν θα σταματήσουν, αλλά όσο περνάει ο καιρός θα παροξύνονται.

Να λοιπόν ξανά η περίεργη θέση, η δική μας και όσων κάνουν τον κόπο να συμμετέχουν σε συζητήσεις σαν κι αυτή που κάνουμε σήμερα: από τη μια αναγνωρίζουμε όλο και καλύτερα την τραγικότητα των ιστορικών περιστάσεων. Και από την άλλη αναγνωρίζουμε όλο και περισσότερο τις αδυναμίες, όχι μόνο τις δικές μας, αλλά βασικά της ταξικής οργάνωσης σήμερα. Είναι λογικό να είναι παράξενη η θέση μας. Γιατί τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε για να καταλάβουμε τον κόσμο προέρχονται από άλλες πολύ καλύτερες στιγμές του ταξικού ανταγωνισμού. Η δική μας εποχή από την άλλη δεν είναι τέτοιο πράγμα. Είναι μια εποχή που, αν μπορεί κανείς σε κάτι να ελπίσει, αυτό είναι μια νέα αρχή.

Από την άλλη δεν υποτιμούμε τα όσα έχουν γίνει ως τώρα και δεν θα μπορούσαμε να το κάνουμε, αφού αυτά είναι όλα όσα έχουμε. Οι αντιφασιστικές ομάδες και συνελεύσεις έχουν να προσφέρουν ένα παράδειγμα μόνιμης οριζόντιας οργάνωσης, ένα παράδειγμα αρκετά αποτελεσματικής προπαγάνδας (ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη τα μεγέθη), ένα παράδειγμα αργής, μειοψηφικής, αλλά κατά τη γνώμη μας καθόλου λανθασμένης και πάνω απ' όλα συλλογικής διαμόρφωσης άποψης για τον καπιταλιστικό κόσμο.

Τέτοιου είδους επιτεύγματα είναι μηδαμινά αν αναλογιστεί κανείς το μέγεθος των δυνάμεων που κινούνται αυτή τη στιγμή εναντίον της εργατικής τάξης. Δεν είναι όμως καθόλου αμελητέα αν αναλογιστεί κανείς τη γενική κοινωνική κατάσταση και τις απαιτήσεις που προβλέπονται για το μέλλον. Πράγματι οι καιροί που έρχονται είναι δύσκολοι. Αν όμως υπάρχει ένα στοιχείο ελπίδας είναι ακριβώς η καθολικότητα του ταξικού ρήγματος που θα χωρίσει τις καπιταλιστικές κοινωνίες στα δύο. Στο μέλλον που έρχεται, οι ψευδαισθήσεις των σύντομων χρόνων της καπιταλιστικής ευημερίας όλο και περισσότερο θα υποχωρούν μπροστά στη σκληρή συνειδητοποίηση της φύσης αυτού του συστήματος κοινωνικής οργάνωσης. Θα είναι καιροί δύσκολοι, αλλά ταυτόχρονα καιροί που θα είναι όλο και πιο δύσκολο να ζεις στο ψέμα. Και σε τέτοιους καιρούς, πολλές φορές τα πιο μηδαμινά επιτεύγματα αποκτούν τεράστιο βάρος.

autonome antifa
11/2010
09/2011

ΕΡΓΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Ξέρουμε πως είναι δύσκολο να μεταδώσει κανείς τι σημαίνει το ταπεινό "βγάλαμε μια αφίσα" ή "μοιράσαμε μια προκήρυξη".

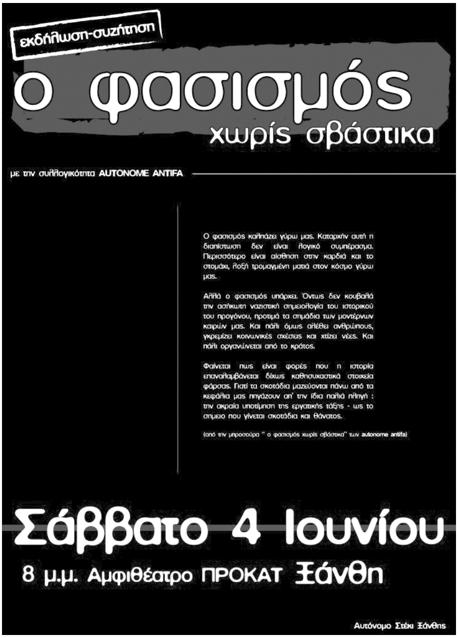
(Σημαίνει: η πολιτική συζήτηση, οι βάσεις αυτής της συζήτησης και πως να τις αποκτήσεις συλλογικά, η διαφωνία και η συλλογική συμφωνία, οι εγωισμοί μας και τι να τους κάνουμε, η εμπιστοσύνη... αλλά και οι τεχνικές, τα σχέδια αφισοκόλλησης, οι αρχάριοι και οι προχωρημένοι, η περιστασιακή αψιμαχία με τους περαστικούς, εκείνοι που χαίρονται κι εκείνοι που βρίζουν. Σημαίνει κι άλλα).

Ξέρουμε όμως και ότι αυτό το σύνθετο και άγνωστο πράγμα που τελικά δεν είναι "βγάλαμε μια αφίσα" αλλά η διαμόρφωση συλλογικής άποψης, είναι η πρώτη και απαραίτητη απάντηση στο περίφημο "τι να κάνουμε" που τόσο απασχολεί τελευταία.

Ή εν πάσει περιπτώσει, αυτό είναι που "κάνουμε" εμείς.

Στην ενότητα που ακολουθεί, παρατίθεται το έντυπο υλικό της συνέλευσης για το διάστημα Δεκέμβρης '09 - Ιούνης '11.

Η μπροσούρα που κρατάτε αποτέλεσε τη βάση για δύο εκδηλώσεις. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα (29/11/10) και η δεύτερη στη Ξάνθη σε συνεργασία με το Αυτόνομο Στέκι Ξάνθης (4/6/11) το οποίο και ευχαριστούμε.

Όσο πιο άδειος ο ντενεκές, τόσο περισσότερο θόρυβο κάνει

Το περιβόητο νομοσχέδιο περί χορήγησης ελληνικής ιθαγένειας σε αλλοδαπούς πολίτες είναι ένας τέτοιος ντενεκές. Άδειος. Που σε συνδυασμό με τη γενική διανοητική κενότητα παράγει πλήθος ανάλογων συζητήσεων. «Έλληνας γίνεσαι»; «Έλληνας γεννιέσαι»;
Καθένας και η άποψή του...

Σ' αυτό το περιβάλλον θορύβου οι κατάρες έχουν την τιμητική τους. Οι έλληνες ακροδεξιοί για παράδειγμα προσποιούνται τους συγκλονισμένους με τη φοβερή και τρομερή «νομιμοποίηση εκατοντάδων χιλιάδων λαθρομεταναστών». Φυσικά λένε χοντρά ψέματα! Γιατί το «ανθελληνικό νομοσχέδιο» απλούστατα αφορά μια μειοψηφικότατη κατηγορία μεταναστών ΠΟΥ ΗΔΗ ΖΟΥΣΕ ΝΟΜΙΜΑ στη χώρα. Κατά τα άλλα, απομένει μια δεύτερη μεγάλη κατηγορία «υπό νομιμοποίηση»: οι κάποιες χιλιάδες μη έλληνες πιτσιρικάδες, που για να αποκτήσουν τη ρημάδα την ιθαγένεια, όχι μόνο θα πρέπει να περάσουν επιτυχώς κάμποσες τάξεις του «προικισμένου» ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά (κυρίως αυτό!) θα πρέπει να περιμένουν μέχρι την ενηλικίωσή τους, αδιάφορο αν οι γονείς τους έχουν ήδη απελαθεί ως «παράνομοι»... Αυτές λοιπόν είναι οι ορδές «που απειλούν το έθνος μας».
Σπουδαία νομιμοποίηση!

Από την άλλη μπάντα οι έλληνες αριστεροί παριστάνουν τους ευχαριστημένους. Βλέπουν, λένε, βήματα προόδου στο νομοσχέδιο. Που καθώς ρυθμίζει το καθεστώς ιθαγένειας των ΗΔΗ ΝΟΜΙΜΩΝ μεταναστών, ταυτόχρονα σπρώχνει τελεσίδικα στην πιο βαθιά παρανομία τη συντριπτική πλειοψηφία των μη ελλήνων κατοίκων αυτής της χώρας. Τα μαύρα κυκλώματα, οι μπάτσοι, οι εργοδότες κάθε είδους τρίβουν ήδη τα χέρια τους... Εκατοντάδες χιλιάδες «παράνομοι» με τη βούλα τίθενται πια στην αποκλειστική δικαιοδοσία τους.

Μεγάλος θόρυβος λοιπόν. Την ίδια στιγμή βέβαια η ουσία του ζητήματος παραμένει ανέγγιχτη: Η αντιμεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους συνεχίζει να σκληραίνει. Μεγαλώνοντας όλο και πιο πολύ την απόσταση μεταξύ «νομιμότητας» και «παρανομίας» ο ελληνικός καπιταλισμός υπόσχεται περισσότερη λεηλασία. Στα σύνορα και στις δουλειές, στα σχολεία και στα μπουρδέλα, στη μητρόπολη και στην «αγνή» επαρχία.

Ακούγεται σκληρό, αλλά είναι αλήθεια. Η παραγωγή αυτής της τόσο εκτεταμένης παρανομίας δεν προκύπτει μόνο με την ψήφιση ενός νόμου. Αντίθετα, είναι πιστή αντανάκλαση μιας κοινωνίας που αρνείται με κάθε τρόπο να αποδεχτεί τον πολυεθνικό της χαρακτήρα.

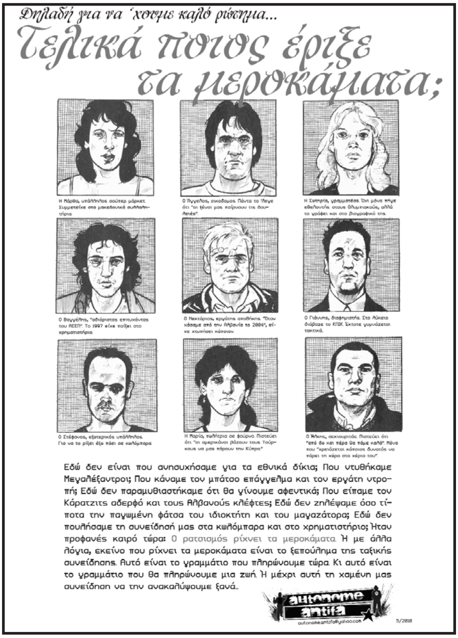
Εντωμεταξύ η μηχανή δουλεύει. Και προς το παρόν αλέθει τους «παράνομους».
Είτε όμως το καταλαβαίνουν, είτε όχι, οι ντόπιοι προλετάριοι παίρνουν σιγά - σιγά σειρά να ταΐσουν τη μηχανή. Αλλά πλέον είναι διπλά δύσκολο να γλιτώσουν. Γιατί, ενώ βλέπουν το σκοτεινό τους μέλλον στο απαγορευμένο παρόν των μεταναστών, προσπερνούν αδιάφοροι. Και κάθε μέρα αποδεικνύουν την κρυφή, αλλά μεγάλη αλήθεια για την ελληνικότητα...

Μαλάκας δε γεννιέσαι, γίνεσαι!

autonome antifa

autonome.antifa@yahoo.com

αφίσα 1.
***Θέμα**: Το νομοσχέδιο για την απόδοση ιθαγένειας στους μετανάστες σημαίνει αυτό που ξέραμε: Όλοι παράνομοι.*
Φλεβάρης 2010

αφίσα 2.
***Θέμα**: Η επίθεση που δεχόμαστε ως ταιριαστό επιστέγασμα της μακρόχρονης ήττας μας.*
Μάης 2010

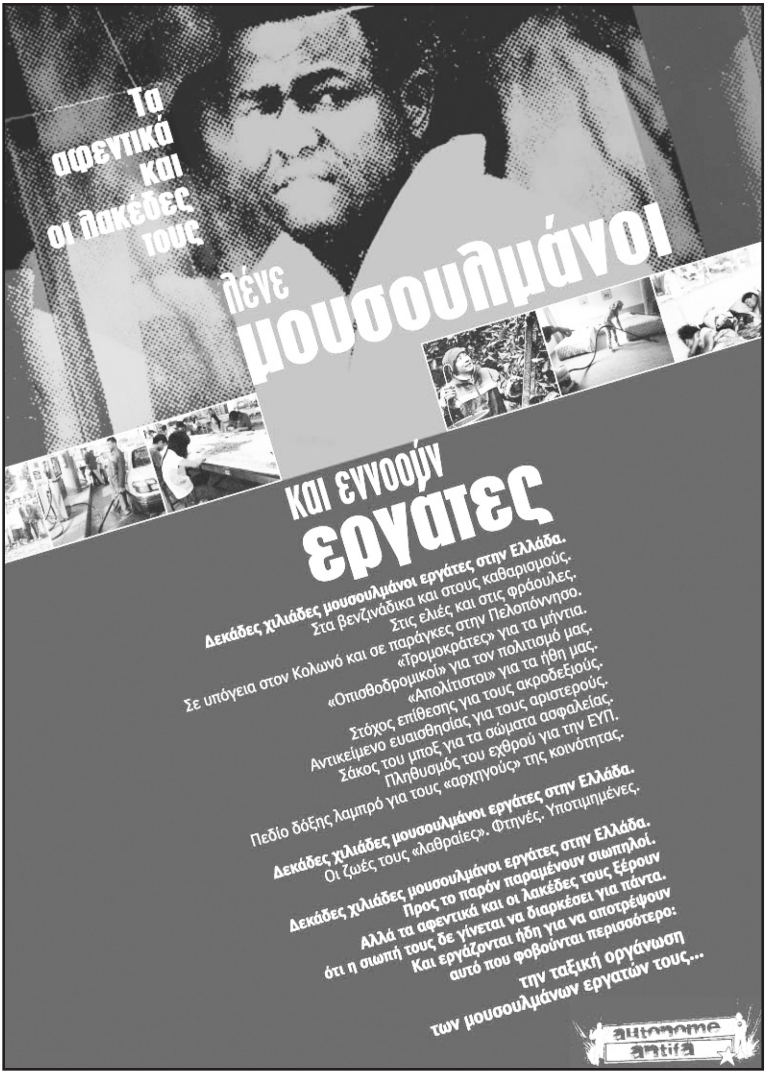
αφίσα 3.
***Θέμα**: Τα δάκρυα για τους Παλαιστίνιους έρχονται και παρέρχονται, η συμμαχία με το Ισραήλ παραμένει.*
Ιούνης 2010

αφίσα 4.
***Θέμα**: Η απαγόρευση του καπνίσματος δεν είναι απλά θέμα ατομικών επιλογών και δικαιωμάτων. Είναι η κρατική εφαρμογή των νέων ιδεών για την υγεία και την πρόνοια.*
Σεπτέμβρης 2010

αφίσα 5.
***Θέμα**: Η αγοραπωλησία ωαρίων δείχνει ένα σκοτεινό μέλλον για τις παραγωγικές διαδικασίες: το συνδυασμό υψηλής τεχνολογίας και μαφιόζικου ελέγχου της εργατικής δύναμης.*
Νοέμβρης 2010

αφίσα 6.

***Θέμα**: Τα αφεντικά και οι λακέδες τους λένε “μουσουλμάνοι” και εννοούν “εργάτες”. Η στοχοποίηση του μουσουλμανικού προλεταριάτου σημαδεύει ολόκληρη την εργατική τάξη.*

Δεκέμβρης 2010

οι 300 μετανάστες απεργοί πείνας έχουν τα κότσια που τόσο μας λείπουν

Και ψάχναμε τόσο καιρό να βρούμε τι μας φταίει και δε το βρίσκαμε.
Κι αφού δεν το βρήκαμε εμείς, ήρθαν και μας το φόρεσαν καπέλο:
φταίνε -λέει το παραμύθι- οι **300 μετανάστες απεργοί πείνας.**

Και σε τι φταίνε ρε παιδιά;

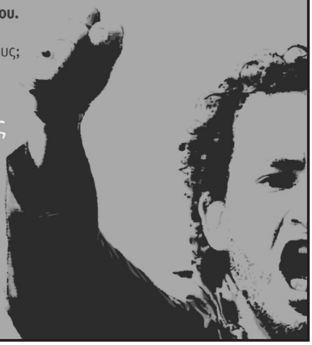
Μήπως επειδή εμπόδιζαν τους φοιτητούληδες να μορφώνονται, να γίνονται δικαστές και να μας ρίχνουν μετά τις φυλακές κουνώντας μας δασκαλίστικα το δάχτυλο; Μήπως επειδή κάνουν «το έγκλημα» να ζητάνε χαρτιά; Μήπως επειδή τολμούν να μιλάνε για χαμηλά μεροκάματα και θέλουν να τους κολλάνε ένσημα; Μήπως επειδή τα 'χουν πάρει με τους έλληνες ρατσιστές;

Και γιατί τόση χολή εναντίον τους;

Οι μετανάστες κονομάνε σε βάρος μας; Οι μετανάστες μας ζητάνε το νοίκι; Οι μετανάστες μας κόβουν τους μισθούς και μας απολύουν; Οι μετανάστες διαλύουν τις συγκοινωνίες και εξαφανίζουν τις συντάξεις;
Οι μετανάστες μας κάνουν τη ζωή πατίνι;

Μήπως ο οχετός εναντίον των μεταναστών κρύβει στο βάθος - βάθος του έναν αντεστραμμένο θαυμασμό που όλοι τον νιώθουν, αλλά κανείς δεν το παραδέχεται; Γιατί, κακά τα ψέματα, οι 300 μετανάστες εργάτες απεργοί πείνας έκαναν κάτι που θέλει κότσια: αντί να κλαψουρίζουν για την κακιά τη μοίρα, ύψωσαν τη φωνή τους, σήκωσαν τη γροθιά τους, κοίταξαν στα μάτια τα αφεντικά και μίλησαν για το δίκιο τους.
Εκαναν αυτό που εδώ και χρόνια οι έλληνες εργάτες αποφεύγουν όπως ο διάολος το λιβάνι: κατάλαβαν τι τους φταίει και πάλεψαν εναντίον του.

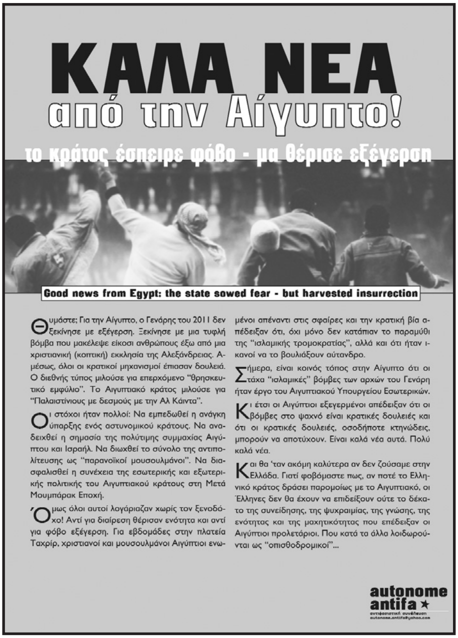
Ε, είναι μετά να μη τους πιάνουν όλους οι ζήλιες τους;

Οι 300 μετανάστες εργάτες αποδεικνύουν ότι για να κερδίσεις δεν αρκεί να μυξοκλαίς
-πρεπει και να παλεύεις....

autonome antifa
autonome.antifa@yahoo.com

αφίσα 7.
Θέμα: *η απεργία πείνας των 300 μεταναστών εργατών. Η ταξική συνείδηση του πολυεθνικού προλετάριου ξανά στο προσκήνιο.*
Φλεβάρης 2011

αφίσα 8.
Θέμα*: Η στρατηγική της έντασης στην Αίγυπτο*
Μάρτης 2011

αφίσα 9.
Θέμα*: Ο Μπιν Λάντεν σαν αναλώσιμο ιδεολογικό εργαλείο της Δύσης και η (ουσιαστική) ασημαντότητα του θανάτου του.*
Μάης 2011

'Οποιος θέλει ας κάνει ότι δεν καταλαβαίνει τι σημαίνει για μια κοινωνία να ανέχεται και να υποστηρίζει το πενθήμερο πογκρόμ εναντίον των μεταναστών εργατών. Όποιος θέλει, ας αγνοήσει για άλλη μια φορά το στομάχι του που του λέει πως ο φασισμός έρχεται καλπάζοντας. Όποιος θέλει ας παραστήσει ότι δεν βλέπει πως η βία εναντίον των μεταναστών εργατών κοιτάζει προς το μέρος του. Εμείς από την άλλη το ξέρουμε. Ετούτη η κοινωνία στους μήνες και τα χρόνια που έρχονται θα εκφυλιστεί ακόμη περισσότερο σε αγέλη λυσσασμένων σκυλιών. Και ξέρουμε και το άλλο. Αυτοί που τώρα δεν ντρέπονται να σηκώσουν το χέρι εναντίον των μεταναστών εργατών, δέκα εναντίον ενός και με την προστασία της αστυνομίας, είναι οι ίδιοι που στο μέλλον θα σηκώσουν το χέρι εναντίον των άνεργων, εναντίον των άστεγων και όποιου τους φαίνεται αδύναμος. Το κάνουν ήδη. Και θα συνεχίσουν. Όσο δεν υπερασπιζόμαστε το πιο αδύναμο κομμάτι μας ενάντια στο κράτος, τα αφεντικά και τους φασίστες, τόσο όλοι μαζί θα κατρακυλάμε στη βαρβαρότητα. Γι' αυτό λέμε

ΟΠΟΙΟ ΧΕΡΙ ΣΗΚΩΝΕΤΑΙ ΠΑΝΩ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΟΒΕΤΑΙ! ΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΜΑΣ, ΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΑΣ!

autonome antifa ★
αντιφασιστική συνέλευση
autonome.antifa@yahoo.com

αφίσα 10.
***Θέμα**: το πογκρόμ εναντίον των μεταναστών εργατών και η ταξική αλληλεγγύη σαν αντιφασιστικός μονόδρομος.*
Μάης 2011

αφίσα 11.

***Θέμα**: το πογκρόμ εναντίων των μεταναστών εργατών, η κοινωνική συναίνεση και η στρατιωτική κατοχή του κέντρου της Αθήνας.*

Μάης 2011

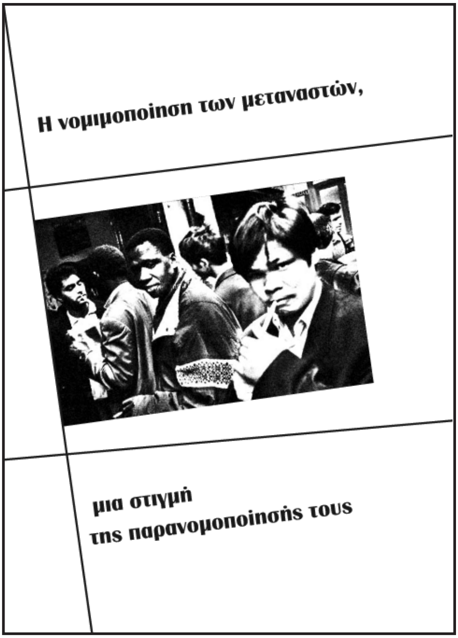

αφίσα 12.

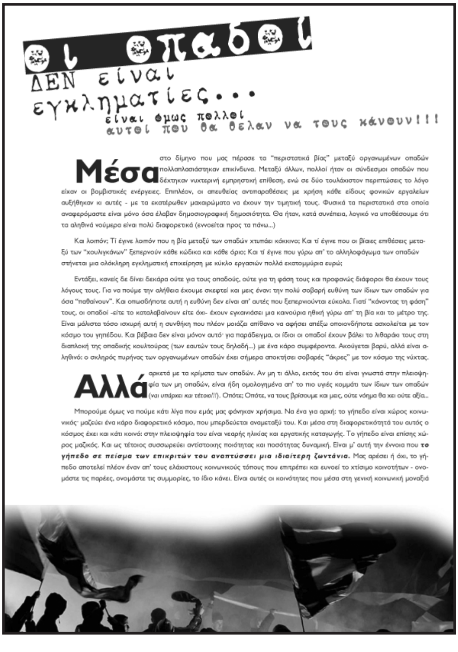
***Θέμα**: ο πασόκος δήμαρχος Μοσχάτου -Ταύρου, η κολεγιά του με τη νεόκοπη τοπική "επιτροπή κατοίκων" ενάντια στη δημιουργία ξενώνα μεταναστών, η μαφία και οι εμπρησμοί τζαμιών στη γειτονική Καλλιθέα. Δεν είναι νουάρ, είναι ο φασισμός χωρίς σβάστικα.*

Ιούνης 2011

προκήρυξη 1.
***Θέμα**: Η "νομιμοποίηση" των μεταναστών σαν μια στιγμή της παρανομοποίησής τους*
Δεκέμβρης 2009

οι οπαδοί
ΔΕΝ είναι
εγκληματίες...
είναι όμως πολλοί
αυτοί που θα θελαν να τους κάνουν!!!

Μέσα στο δίμηνο που μας πέρασε τα "περιστατικά βίας" μεταξύ οργανωμένων οπαδών πολλαπλασιάστηκαν επικίνδυνα. Μεταξύ άλλων, πολλοί ήταν οι σύνδεσμοι οπαδών που δέχτηκαν νυχτερινή εμπρηστική επίθεση, ενώ σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις το λόγο είχαν οι βομβιστικές ενέργειες. Επιπλέον, οι απευθείας αντιπαραθέσεις με χρήση κάθε είδους φονικών εργαλείων αυξήθηκαν κι αυτές - με τα εκατέρωθεν μαχαιρώματα να έχουν την τιμητική τους. Φυσικά τα περιστατικά στα οποία αναφερόμαστε είναι μόνο όσα έλαβαν δημοσιογραφική δημοσιότητα. Θα ήταν, κατά συνέπεια, λογικό να υποθέσουμε ότι τα αληθινά νούμερα είναι πολύ διαφορετικά (εννοείται προς τα πάνω...)

Και λοιπόν; Τί έγινε λοιπόν που η βία μεταξύ των οπαδών χτυπάει κόκκινο; Και τί έγινε που οι βίαιες επιθέσεις μεταξύ των "χουλιγκάνων" ξεπερνούν κάθε κώδικα και κάθε όριο; Και τί έγινε που γύρω απ' το αλληλοφάγωμα των οπαδών στήνεται μια ολόκληρη εγκληματική επιχείρηση με κύκλο εργασιών πολλά εκατομμύρια ευρώ;

Εντάξει, κανείς δε δίνει δεκάρα ούτε για τους οπαδούς, ούτε για τη φάση τους και προφανώς διάφοροι θα έχουν τους λόγους τους. Για να πούμε την αλήθεια έχουμε σκεφτεί και μεις έναν: την πολύ σοβαρή ευθύνη των ίδιων των οπαδών για όσα "παθαίνουν". Και οπωσδήποτε αυτή η ευθύνη δεν είναι απ' αυτές που ξεπερνιούνται εύκολα. Γιατί "κάνοντας τη φάση" τους, οι οπαδοί -είτε το καταλαβαίνουν είτε όχι- έχουν εγκαινιάσει μια καινούρια ηθική γύρω απ' τη βία και το μέτρο της. Είναι μάλιστα τόσο ισχυρή αυτή η συνθήκη που πλέον μοιάζει απίθανο να αφήσει απέξω οποιονδήποτε ασχολείται με τον κόσμο του γηπέδου. Και βέβαια δεν είναι μόνον αυτό· για παράδειγμα, οι ίδιοι οι οπαδοί έχουν βάλει το λιθαράκι τους στη διαπλοκή της οπαδικής κουλτούρας (των εαυτών τους δηλαδή...) με ένα κάρο συμφέροντα. Ακούγεται βαρύ, αλλά είναι αληθινό: ο σκληρός πυρήνας των οργανωμένων οπαδών έχει σήμερα αποκτήσει σοβαρές "άκρες" με τον κόσμο της νύχτας.

Αλλά αρκετά με τα κρίματα των οπαδών. Αν μη τι άλλο, εκτός του ότι είναι γνωστά στην πλειοψηφία των μη οπαδών, είναι ήδη ομολογημένα απ' το πιο υγιές κομμάτι των ίδιων των οπαδών *(ναι υπάρχει και τέτοιο!!!)*. Οπότε; Οπότε, να τους βρίσουμε και μεις, ούτε νόημα θα χει ούτε αξία...

Μπορούμε όμως να πούμε κάτι λίγα που εμάς μας φάνηκαν χρήσιμα. Να ένα για αρχή: το γήπεδο είναι χώρος κοινωνικός· μαζεύει ένα κάρο διαφορετικό κόσμο, που μπερδεύεται αναμεταξύ του. Και μέσα στη διαφορετικότητά του αυτός ο κόσμος έχει και κάτι κοινό: στην πλειοψηφία του είναι νεαρής ηλικίας και εργατικής καταγωγής. Το γήπεδο είναι επίσης χώρος μαζικός. Και ως τέτοιος συσσωρεύει αντίστοιχης ποιότητας και ποσότητας δυναμική. Είναι μ' αυτή την έννοια που ***το γήπεδο σε πείσμα των επικριτών του αναπτύσσει μια ιδιαίτερη ζωντάνια.*** Μας αρέσει ή όχι, το γήπεδο αποτελεί πλέον έναν απ' τους ελάχιστους κοινωνικούς τόπους που επιτρέπει και ευνοεί το χτίσιμο κοινοτήτων - ονομάστε τις παρέες, ονομάστε τις συμμορίες, το ίδιο κάνει. Είναι αυτές οι κοινότητες που μέσα στη γενική κοινωνική μοναξιά

προκήρυξη 2.
***Θέμα**: Οι οπαδοί δεν είναι εγκληματίες. Είναι όμως πολλοί αυτοί που θέλουν να τους κάνουν.*
Δεκέμβρης 2009

προκήρυξη 3.

***Θέμα**: Μαλάκας δε γεννιέσαι, γίνεσαι! Ο "ελληνικός πολιτισμός", πως τον εντάσσεις στις πολιτισμικές σου αποσκευές και γιατί οι μετανάστες εργάτες δε θα πάθουν τέτοιο πράγμα.*

Γενάρης 2010

προκήρυξη 4.

***Θέμα**: Η εμφανής αστυνόμευση, οι απαντήσεις στις ταραχές του Δεκέμβρη, η αναζήτηση των κοινωνικών συμμάχων της αστυνομίας.*

Μάρτης 2010

Η πολεοδομική ανάπλαση του Ιστορικού Κέντρου και η «αντιμετώπιση της εγκληματικότητας» σαν κομμάτια του ταξικού πολέμου.

Από το γκέτο στο φιλέτο

Λένε ότι το πρόβλημα της Ομόνοιας είναι το «έγκλημα». Έτσι, όσο πιο γενικά κι αόριστα γίνεται. Για να μην ξεφύγει κανείς «εγκληματίας» από τον κατάλογο (μετανάστες εργάτες, εξαρτημένοι, πόρνες...). Το λέει το κράτος και οι μπάτσοι του, τα Μ.Μ.Ε και οι κτηματομεσίτες, οι οργανωμένοι φασίστες και οι «νευριασμένοι» ιδιοκτήτες, οι new age ακροδεξιοί των Επιτροπών Κατοίκων. Όλοι αυτοί που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είναι οι κερδισμένοι του παιχνιδιού. Όλοι αυτοί που είκοσι χρόνια τώρα θεμελίωσαν τις πιο βάρβαρες κοινωνικές σχέσεις που βασίζονται στο ρατσισμό. Όλοι αυτοί που ειδικά σήμερα, σε περιόδους κρίσης, δείχνουν να συσπειρώνονται όλο και περισσότερο. Μήπως εκείνοι τελικά συνιστούν το πρόβλημα;

Αυτό ακριβώς υποστηρίζει η προκήρυξη παρακάτω· ότι το ζήτημα με το οποίο αξίζει κανείς να ασχοληθεί είναι η συνεργασία κρατικών, οικονομικών και κοινωνικών δυνάμεων που παράγει πολιτική. Την πολιτική του σύγχρονου φασισμού...

Προκήρυξη που κυκλοφορεί σε 10.000 αντίτυπα με την ευθύνη της αντιφασιστικής συνέλευσης autonome antifa, Μάης 2010.
Για επικοινωνία: autonome.antifa@yahoo.com

Κάτι συμβαίνει στο κέντρο της Αθήνας. Αυτό είναι το μόνο σίγουρο. Το επιβεβαιώνουν, άλλωστε, κι όλοι εκείνοι που έχουν μια προσωπική «ιστορία τρόμου» να διηγηθούν από το σαφάρι τους στην πόλη. Όλοι εκείνοι (και είναι πάρα πολλοί) που κραυγάζουν τα γνωστά και μη εξαιρετέα: «Δεν μπορείς να περπατήσεις στο δρόμο, η εγκληματικότητα έχει φτάσει στο απροχώρητο, η πόλη έχει χωριστεί σε απροσπέλαστες ζώνες όπου (άκουσον, άκουσον) ακόμα και οι φρουροί της τάξης φοβούνται να περάσουν». Οι τοπικές αρχές (δήμαρχος, νομάρχης) που «δεν αντέχουν» να βλέπουν την αγαπημένη τους πόλη να φυτοζωεί και θέλουν από την καλή τους την καρδιά να της δώσουν νέα πνοή. Οι κτηματικές εταιρείες που κοιτάνε πώς θα κάνουν ανενόχλητες τις business τους. Οι μαγαζάτορες που συσπειρώνονται για να «διασώσουν τις ελληνικές τους επιχειρήσεις». Οι εφημερίδες και τα κανάλια που ξερνάνε το ρατσισμό τους σε political correct δόσεις και ορίζουν με απόλυτη σιγουριά το πρόβλημα : *«Το σκηνικό της παραβατικότητας που εκτυλίσσεται καθημερινά στο κέντρο της Αθήνας απαρτίζεται από ποικίλες μορφές της, με σημαντικότερες την πορνεία, τη διακίνηση και τη χρήση ναρκωτικών, την παράνομη δράση μεταναστών, τη σωρεία ληστειών, κλοπών και διαρρήξεων. Η εικόνα του ιστορικού κέντρου της πόλης και των πέριξ αυτού συμπληρώνεται από την παρουσία αστέγων, επαιτών και εγκαταλελειμμένων κτιρίων, τα οποία φιλοξενούν συνήθως την* ***πιο εξαθλιωμένη πλευρά της ζωής***»[1]. Το επιβεβαιώνουν οι αμέτρητοι μπάτσοι, απλώς και μόνο με την παρουσία τους. Με άλλα λόγια, όλοι συμφωνούν στο εξής ένα: τα μαύρα της τα χάλια έχει η Αθήνα. Τόση υποβάθμιση, τόσα «ανθρώπινα ναυάγια»· μόνο οι εξωγήινοι λείπουν για να δώσουν τη χαριστική βολή στους φοβισμένους Αθηναίους. Και τι να γίνει, λοιπόν; Να αναπλαστεί η περιοχή, να φύγουν οι ανεπιθύμητοι και να έρθουν οι ατσαλάκωτοι καταναλωτές (πόσοι άραγε θα είναι κι αυτοί στα χρόνια της «ευημερίας» που ακολουθούν;); Να ακολουθηθεί, εν ολίγοις, το παράδειγμα του Κεραμεικού· να δημιουργηθεί άλλη μια διασκεδαστούπολη όπως στου Ψυρρή και το Γκάζι; Να ξεφυτρώσουν μεγάλα εμπορικά κέντρα για να μην αναγκάζονται να τρέχουν στο Μαρούσι όσοι, βρε αδερφέ, θέλουν να βιώσουν μια «all in the Mall» εμπειρία; Ή από την άλλη να τονιστούν οι αρχαιότητες και η ελληνική πολιτιστική «ανωτερότητα»;

Διάφορα θα μπορούσαν να γίνουν και δεν αμφιβάλλουμε καθόλου ότι τα τσακάλια που είναι σε θέση να λαμβάνουν αποφάσεις δεν σταματάνε να ακονίζουν το μυαλουδάκι τους για να βρίσκουν τις πιο κερδοφόρες κάθε φορά λύσεις. Αυτό, όμως, αποτελεί δευτερεύον ζήτημα. Και σε καμία περίπτωση δεν είναι δική μας δουλειά να πλειοδοτούμε υπέρ της μιας ή της άλλης πρότασης, παίρνοντας ως δεδομένο ότι η κατάσταση είναι έτσι όπως περιγράφεται στα βαθυστόχαστα άρθρα των εφημερίδων, στις μελέτες των «ειδικών» και στις ρατσιστικές ρητορείες των ιδιοκτητών. Για να το πούμε αλλιώς, δεν μπορείς να ασχοληθείς με τις όποιες «λύσεις» προτείνουν τα αφεντικά και ο κρατικός μηχανισμός, αν δεν είσαι πρώτα σε θέση να ορίσεις εσύ ο ίδιος ποιο είναι το «πρόβλημα». Και για εμάς πρόβλημα είναι η δημιουργία ενός **διευρυμένου πλέγματος που παράγει πολιτικές· και μάλιστα φασιστικές**. Ενός πλέγματος που περιλαμβάνει τον κρατικό μηχανισμό, τις τράπεζες που καθορίζουν τι συμφέρει να γίνει ανά πάσα στιγμή και πού, τους καθαρόαιμους φασίστες και τις ρατσιστικές Επιτροπές Κατοίκων, τους χιλιάδες μπάτσους και τα κυκλώματα δουλεμπόρων, τα ΜΜΕ που δημοσιοποιούν τις ανομολόγητες παραδοχές μιας βαθιά ρατσιστικής κοινωνίας.

Η επέμβαση στο ιστορικό κέντρο ή ο εξευγενισμός (gentrification), όπως ονομάζεται στη γλώσσα των πολεοδόμων, συνιστά μια ξεκάθαρη εκδήλωση του ρατσισμού και δεν αποσκοπεί ούτε στην αντιμετώπιση, δήθεν, της λεγόμενης εγκληματικότητας

προκήρυξη 5.
***Θέμα**: Από το γκέτο στο φιλέτο.*
Η πολεοδομική ανάπλαση του Ιστορικού Κέντρου και η "αντιμετώπιση της εγκληματικότητας" σαν κομμάτια του ταξικού πολέμου.
Μάης 2010

Από το κυνήγι μαγισσών στο κυνήγι καπνιστών... ένα τσιγάρο δρόμος!

Λοιπόν τελικά εκείνοι που νόμιζαν ότι το μικρό γαλατικό χωριό στα βαλκάνια θα αντιστεκόταν στους αντικαπνιστές έπεσαν έξω. Η απαγόρευση του καπνίσματος ήρθε και δεν μοιάζει πρόθυμη να αποχωρήσει σύντομα. Ειδικά αφού οι καπνιστές μοιάζουν ένοχοι για τα πάντα! Για την κακή τους υγεία, για την κακή υγεία των άλλων, μπορεί και για την ανεργία (αυτό ακόμα το ψάχνουν). Είναι όμως τα πράγματα όπως μας τα λένε; Υποψιαζόμαστε πως όχι. Και έχουμε ένα-δυο επιχειρήματα για να στηρίξουμε τις υποψίες μας. Όσοι είναι πρόθυμοι να διαβάσουν, προχωρούν...

Προκήρυξη που κυκλοφορεί σε 7.500 αντίτυπα με την ευθύνη της αντιφασιστικής συνέλευσης autonome antifa, Σεπτέμβριος 2010.
Για επικοινωνία: autonome.antifa@yahoo.com

Σημείο 0: Το κάπνισμα (ξανα)απαγορεύεται

Τέρμα τα ψέματα. Τσιγάρο γιοκ. Εσείς που πίνατε την μπυρίτσα με μερικές τζούρες την πατήσατε. Εσείς οι άλλοι που κάνετε μια διακοπή στην δουλειά "για ένα τσιγάρο" ή εσείς που θέλετε να πιείτε τον φραπέ με ένα στριφτό πρέπει να συνειδητοποιήσετε ότι πλέον θα είστε -ή πρέπει να νιώθετε- κυνηγημένοι και στιγματισμένοι. Οι καπνιστές βρίσκονται στο στόχαστρο...

Από την άλλη, όλοι οι υποχόνδριοι και υγιεινιστές παλιάς και νέας κοπής, συνειδητοί και ασυνείδητοι φορείς του "καθαρού", του "fitness" και της "ποιότητας ζωής" θα πρέπει να νιώθουν ευτυχισμένοι: μπορούν να αναπνέουν ελεύθερα αέρα κοπανιστό.

Η πλανητική αντικαπνιστική εκστρατεία έχοντας εξαπλωθεί ορμητικά τα τελευταία 20 χρόνια σε κάθε γωνιά του δυτικού κόσμου φτάνει πλέον και στα μέρη μας. Η καθολική απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους είναι η ολοκλήρωση μιας εκστρατείας ιδεολογικής δαιμονοποίησης μιας κοινωνικής συνήθειας που μετρά σίγουρα πάνω από έναν αιώνα γενικευμένης εξάπλωσης. Μα τι στο διάολο συνέβη ξαφνικά; Τι λάθος έκαναν οι καπνιστές πρόγονοι μας που πρέπει εμείς να αποφύγουμε;

Το κάπνισμα, λέει η προπαγάνδα που γονάτισε τα μυαλά και τις καρδιές πολλών επί χρόνια, σκοτώνει. Ή για την ακρίβεια ***μπορεί να σκοτώσει***. Δηλαδή ο στρατός δε μπορεί να σκοτώσει; Το αυτοκίνητο; Οι συνθήκες εργασίας σε πολλές δουλειές; Γιατί δηλαδή δεν βάζουν μια προειδοποιητική πινακίδα έξω από τα στρατόπεδα; Αλλά έτσι, εδώ και χρόνια, σιγά-σιγά, πόντο-πόντο, λέγε-λέγε, η υγιεινιστική πανούκλα κέρδισε το έδαφος για να κραυγάζει τώρα μια σημαντική νίκη της.

Στην παρούσα προκήρυξη δε θα μιλήσουμε για τα "κατά" του τσιγάρου ή τους 666 τρόπους για να το κόψετε. Δε θα μιλήσουμε για τα "δικαιώματα των μη-καπνιστών" και την πρόθεση να ζήσεις μέχρι τα 120, μέσα σε μια αξιοθρήνητη εγκράτεια. Αυτά μπορείτε να τα ακούσετε πλέον παντού όπου βασιλεύει η άγνοια, η βλακεία και η πίστη στην πατερναλιστική αγκαλιά του κράτους. Δε θα επικαλεστούμε επίσης τα "ατομικά δικαιώματα του πολίτη" και συναφείς αφηρημένες αερολογίες: αναγνωρίζουμε τους εαυτούς μας ως ένα ακόμη κύτταρο μέσα στο πέλαγος των προλεταριακών κοινοτήτων που δέχονται από παντού επίθεση και μιλάμε κατά συνέπεια από αυτή τη σκοπιά.

Σε μια εποχή που απορρίπτει ή αγνοεί ως "συνωμοσιολογία" κάθε απόπειρα αυτόνομης ερμηνείας και κάθε συλλογική αυτογνωσία που κινείται πέρα από το κυρίαρχο ιδεολογικό πλαίσιο, γνωρίζουμε ότι απέναντι μας έχουμε ένα τείχος: δεν είναι οι τοίχοι που έχουν αυτιά, αλλά τα αυτιά που έχουν τοίχους. Και η τρομοκρατία του υγιεινισμού είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση για να την αφήσουμε να μας παίζουν μονότερμα οι υποχόνδριοι και οι ειδικοί της εξουσίας...

Ας δούμε λοιπόν πρώτα τι λένε αυτοί οι "ειδικοί" και τι υπηρεσίες προσφέρουν στα αφεντικά τους.

Σημείο 1: Επιστήμη και φόβοι

Όταν το 1962 ένας γιατρός και ένας στατιστικολόγος στην αγγλία ανακοίνωσαν μετά από έρευνες ότι το κάπνισμα συνδέεται -με κάποιον τρόπο- με τον καρκίνο του πνεύμονα, σίγουρα δεν θα μπορούσαν να φανταστούν το μέγεθος της σημερινής αντικαπνιστικής παράνοιας. Ήδη την επαύριο του β παγκοσμίου πολέμου οι ερευνητές-γιατροί, επιδιορθωτές των κατεστραμμένων σωμάτων του καπιταλισμού της μαζικής παραγωγής, είχαν να αντιμετωπίσουν τα νέα προβλήματα που εμφανίζονταν σε αυτές τις συνθήκες: καρδιοπάθειες, εγκεφαλικά και πάνω από όλα ο καρκίνος, ο καρκίνος, ο-σχεδόν-σίγουρος-θάνατος που αναγορεύτηκε σε υπ' αριθμόν ένα κίνδυνο. Η καταστροφή των σωμάτων στον ώριμο καπιταλισμό λάμβανε νέες διαστάσεις και οι επιστήμονες παρόλο που σφετερίζονταν (και σφετερίζονται) ένα τεράστιο αναλογικά κομμάτι του κοινωνικού πλούτου ήταν με σηκωμένους τους ώμους. Τί φταίει για τον καρκίνο; Χμμμ... μπορεί... ίσως... αλλά... και τελικά ένα μεγαλόπρεπο "δεν έχουμε ιδέα"! Κάτι έπρεπε να πουν τελικά οι επιστήμονες-υπάλληλοι στα αφεντικά τους και τα ίδια λένε μέχρι σήμερα: κακή διατροφή, έλλειψη άσκησης, και βέβαια κάπνισμα! Και ενώ δεν είχαν και δεν έχουν καμια ιδέα για το πολυσύνθετο ζήτημα που λέγεται καρκίνος άρχισαν να ψελλίζουν: Το κάπνισμα! Το κάπνισμα...

Ποιά ήταν η μέθοδος των επιστημόνων; Αρχικά έλεγχαν πόσοι απ' όσους είχαν διαγνωστεί με καρκίνο του πνεύμονα κάπνιζαν και έβρισκαν ότι η μεγάλη πλειοψηφία κάπνιζε. Έπαιρναν μετά εκατό καπνιστές και εκατό μη-καπνιστές και έβλεπαν ποιοι έχουν μεγαλύτερο ποσοστό εμφάνισης καρκίνου. Και έτσι βουαλά: το κάπνισμα προκαλεί καρκίνο! Δηλαδή ατμοσφαιρική ρύπανση, χωματερές, τρύπα του όζοντος, κεραίες κι-

προκήρυξη 6.
***Θέμα**: Η απαγόρευση του καπνίσματος δείχνει ένα δρόμο για έναν παραγωγικό συνδυασμό υγιεινής και αστυνόμευσης.*
Σεπτέμβρης 2010

ο πραγματικός τοίχος

(που δεν είναι στον Έβρο, αλλά στο μυαλό)

προκήρυξη Νο7
Ιανουάριος 2011, κυκλοφορεί σε 10.000 αντίτυπα
από την αντιφασιστική συνέλευση autonome antifa

Οι μετανάστες εργάτες δεν είναι τουρίστες. Η κίνησή τους παράγεται από έναν πόλεμο, έναν πραγματικό πόλεμο με τα όλα του στον οποίο το ελληνικό κράτος συμμετέχει ενεργά εδώ και χρόνια (συγκεκριμένα από το 2001 που το ελληνικό κράτος συμμετέχει στις σφαγές του Αφγανιστάν). Κι έτσι έχουμε έναν ωραιότατο κύκλο: Το ελληνικό κράτος και οι σύμμαχοί του κάνουν τη ζωή αδύνατη στα βάθη της Ασίας. Εκείνοι που ζούσαν εκεί που δεν έχει μείνει πέτρα πάνω στην πέτρα, αναγκάζονται να φύγουν. Αναγκάζονται να καταφύγουν στα ίδια κράτη που κατέστρεψαν τον τόπο τους. Και τότε, τα ίδια κράτη που τους κάνουν μετανάστες, κανονίζουν ώστε η μετανάστευσή τους να είναι και "παράνομη". Και όλο αυτό σε εμάς τους υπήκοους σερβίρεται ως ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ!

1. Οι μετανάστες εργάτες είναι "παράνομοι"

2. Γιατί βολεύει να είναι "παράνομοι";

προκήρυξη 7.
***Θέμα**: Ο πραγματικός τοίχος (που δεν είναι στον Έβρο, αλλά στο μυαλό). Η παρανομοποίηση της εργασίας σαν κρατική στρατηγική.*
Γενάρης 2011

>>>>>>>>> Ποιος (και γιατί) έκαψε τα τζαμιά;

προκήρυξη 8.
***Θέμα**: ο πασόκος δήμαρχος Μοσχάτου -Ταύρου, η κολεγιά του με τη νεόκοπη τοπική "επιτροπή κατοίκων" ενάντια στη δημιουργία ξενώνα μεταναστών, η μαφία και οι εμπρησμοί τζαμιών στη γειτονική Καλλιθέα. Δεν είναι νουάρ, είναι ο φασισμός χωρίς σβάστικα.*
Ιούνης 2011

Η υπόκωφη δουλειά του μοιράσματος στα σχολεία της πόλης κρατάει πάνω από έξι χρόνια τώρα. Τα έντυπα που έχουν μοιραστεί στα σχολεία από τις διάφορες antifa ομαδοποιήσεις μετριούνται σε δεκάδες -ίσως και εκατοντάδες- χιλιάδες. Είναι δύσκολο να εκτιμήσει κανείς τα οφέλη από αυτή τη δουλειά τόσο εντός όσο και εκτός των σχολείων. Μας φαίνεται ωστόσο σημαντικό να επισημάνουμε πως αυτή δεν είναι μια δουλειά που "πείθει" μαθητές για τα δίκια του αντιφασισμού· εμείς την αντιλαμβανόμαστε σαν δουλειά που δημιουργεί ανησυχία στους μικρούς ρατσιστές και αυτοπεποίθηση στους αντιπάλους τους. Επίσης σαν τρόπο να κρατιόμαστε σε επαφή με όσα συμβαίνουν στο εσωτερικό των σχολείων. Και βέβαια σαν μια δουλειά που γίνεται καλά, αλλά πάντα μπορεί να γίνει καλύτερα. Το antifa base είναι η δική μας συνεισφορά σε αυτή την ευρύτερη προσπάθεια. Κυκλοφορεί σε 6.000 αντίτυπα, τέσσερις φορές το χρόνο..

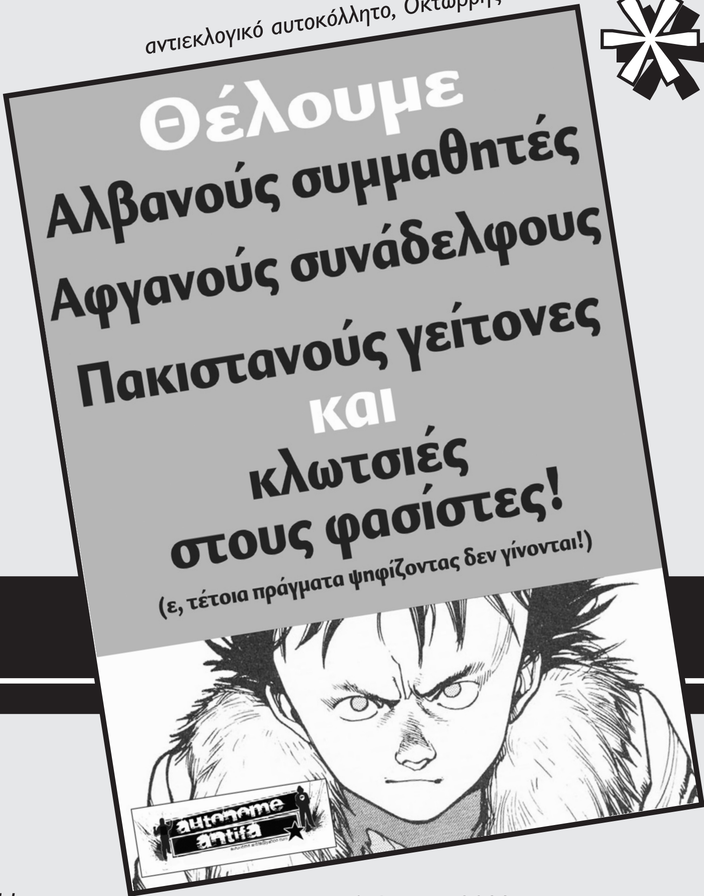
#1, Οκτώβρης 2010

#2, Δεκέμβρης 2010

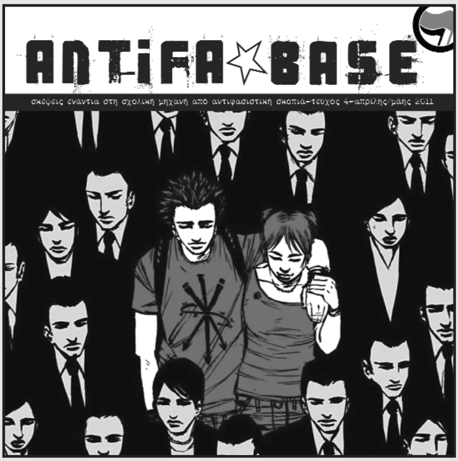
αντιεκλογικό αυτοκόλλητο, Οκτώβρης 2010

#3, Φλεβάρης 2011

#4, Απρίλης 2011

Ποιοι είναι οι οπισθοδρομικοί;

εκείνοι που το μεγάλο τους πρόβλημα είναι η δικτατορία ή εκείνοι που το μεγάλο τους πρόβλημα είναι οι μετανάστες;

εκείνοι που το όνειρό τους είναι η ελευθερία ή εκείνοι που το όνειρό τους είναι η κατανάλωση;

εκείνοι που κλονίζουν τις γεωπολιτικές ισορροπίες ή εκείνοι που ακούνε "συμμαχία με το Ισραήλ" και δεν καταλαβαίνουν Χριστό;

autonome antifa ★
αντιφασιστική συνέλευση
autonome.antifa@yahoo.com

Ποιοι είναι οι ανορθολογικοί;

εκείνοι που δυσπιστούν απέναντι στο κράτος τους, ή εκείνοι που το βλέπουν σαν τον μεγάλο πατέρα;

εκείνοι που επιτίθενται ή εκείνοι που κλαψουρίζουν;

εκείνοι που χτίζουν οργάνωση με τα χρόνια ή εκείνοι που πιστεύουν με τα σωστά τους πως η οργάνωση πηγάζει απ' τα μπλογκ;

autonome antifa ★
αντιφασιστική συνέλευση
autonome.antifa@yahoo.com

Ποιοι είναι οι θρησκόληπτοι;

εκείνοι που μάχονται δίπλα δίπλα ανεξαρτήτως θρησκείας ή εκείνοι που μαζεύουν τρία μύρια υπογραφές για να αναγράφουν θρήσκευμα οι ταυτότητες;

εκείνοι που γονατίζουν δικτατορίες ή εκείνοι που χτίζουν ελληνοσερβικές φιλίες;

εκείνοι που ρίχνουν το Μουμπάρακ ή εκείνοι που ακόμη νοσταλγούν τον Χριστόδουλο;

autonome antifa ★
αντιφασιστική συνέλευση
autonome.antifa@yahoo.com

Ποιοι είναι οι σκοταδιστές;

εκείνοι που είναι όλοι μαζί ή εκείνοι που είναι ο καθένας μόνος του;

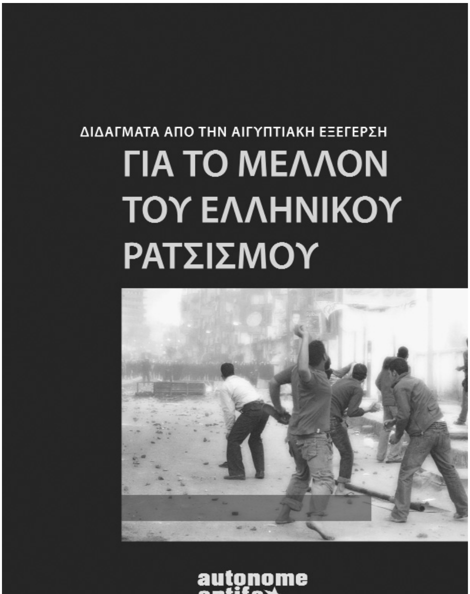
εκείνοι που πετάνε πέτρες ή εκείνοι που γονατίζουν απ' τα δάνεια;

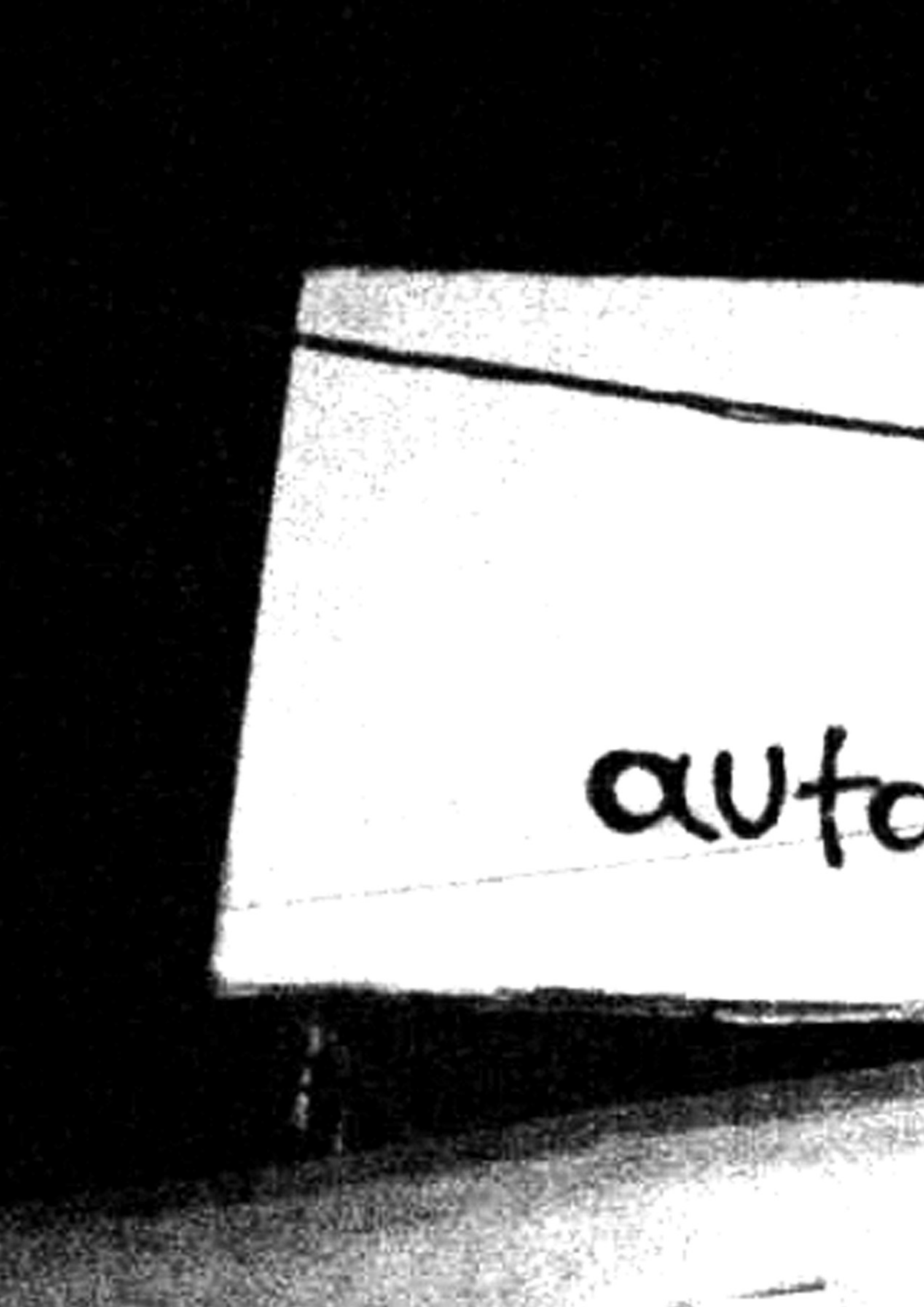
εκείνοι που μαθαίνουν από τη συλλογική ζωή ή εκείνοι που μπλογκάρουν παραδομένοι στον αυτισμό;

autonome antifa ★
αντιφασιστική συνέλευση
autonome.antifa@yahoo.com

αυτοκόλλητα για την αυγυπτιακή εξέγερση, Μάρτης 2011

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ:
η εισήγηση της εκδήλωσης "Διδάγματα από την αιγυπτιακή εξέγερση για το μέλλον του ελληνικού ρατσισμού" (Μάρτης 2011) σε βιβλιοπωλεία των Εξαρχείων και αυτοδιαχειριζόμενους κοινωνικους χώρους σε Αθήνα και επαρχία.

auto

onome
antif